

KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL KOMMUNE

Kontrollutvalgets medlemmer	Anne Mette Øvrum – leder Geir Spigseth - nestleder Vidar Braaten Bjørn Siegwarth Elisabeth Hoff Aarstad
Ordfører	Ordfører Knut Hvithammer
Revisor	Hedmark Revisjon IKS v./oppdr.ansv. regnsk.rev. Tommy Pettersen/ oppdr.ansv.forv.rev. Lina Høgås/Laila Irene Stenseth/Jo Erik Skjeggstad
Kopi av innkallingen sendes:	Rådmann Rune Hallingstad Daglig leder i Hedmark Revisjon IKS, Morten Alm Birkelid
Kopi av innkallingens framside sendes	Varamedlemmene (til orientering). Varamedlemmene møter ikke uten nærmere innkalling.

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

Sted	Sør-Odal kommune, møterom sykehjemmet.
Tid	Mandag 31.10.16 kl. 08.30
Sekretær	Sekretariatsleder Torgun M. Bakken (Forfall må meldes så snart som mulig til tlf. 977 36 379, TorgunM.Bakken@gs-iks.no)
Invitert til sak	Ordfører Knut Hvithammer til sak 42/16
Innkalt til sak	Konst. kom.sjef Morten Einarsrud ++ til sak 43/16 Rådmann Rune Hallingstad til sak 44/16.

SAKSLISTE

Sak nr.	Sak	Ca tid for behandl.
41/16	Referater, orienteringer og diskusjoner.	08.30
42/16	Samtale med ordføreren.	09.00
43/16	Informasjon om sykehjemmet og hjemmetjenesten – med omvisning	09.45
	lunsj	11.15
44/16	Samtalen med rådmannen.	12.00
45/16	Orientering om revisjonsstrategien for revisjonsåret 2016 Oppfølging av revisjonens avslutningsbrev for 2015.	13.00
46/16	Orientering om ISQC 1 (intern kvalitetskontroll).	13.45
47/16	Statusrapport oppdragsavtale for 2016, andre tertial (31.8.16)	14.00
48/16	Overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon.	14.30
49/16	Evaluerings av kontrollutvalgets møte.	15.30
50/16	Eventuelt.	15.45

Anne Mette Øvrum (sign.)
kontrollutvalgets leder

Kongsvinger, 21.10.16

Torgun M. Bakken
sekretariatsleder

Glåmdal sekretariat IKS

Kontrollutvalgssekretariat for kommunene Eidskog, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Våler, Åsnes

Sak nr.	Sak	Møtedato
41/2016	Referater, orienteringer og diskusjoner.	31.10.16

Saksbehandler

- Torgun M. Bakken.

Saksdokumenter

Referater/vedlegg

1. Postjournal 2016 for kontrollutvalget i Sør-Odal, med jnr. 78/16 – xx/16 (deles ut i møtet)
2. Protokoll fra representantskapet i Hedmark Revisjon IKS 22.9.16 – inkl. Årsbudsjett 2017 og økonomiplan 2017-2020 (ingen endringer fra styrets forslag).
3. Oversikt over KS-saker, egen oppfølgingsliste.
4. Oversikt over FSK-saker, 13.9.16
5. Kontrollutvalgets tiltaksplan for 2016, sist redigert 7.10.16.
6. Oversikt over oppfølging av kontrollutvalgets vedtak 2016, sist oppdatert 14.10.16.

Fagstoff (sendes kun på e-post)

- A. Kommunal Rapport 25.8.16 – Krever lovendring om støttekontakter.
- B. Kommunal Rapport 25.8.16 – Kjemper mot svart økonomi.
- C. Kommunal Rapport 25.8.16 – Vi skal ikke slukke lyset og rømme bygda.
- D. Kommunal Rapport 8.9.16 – Kutter tilsyn med nytt regime.
- E. Kommunal Rapport 8.9.16 – KS: Skoleeiere må ha ansvaret i mobbesaker.
- F. Kommunal Rapport 15.9.16 – Lobbyismen må være åpen (kronikk av Tora Aasland)
- G. Kommunal Rapport 22.9.16 – Jeg har ikke gjort noe galt (kronikk av Petter Gottschalk)
- H. Kommunal Rapport 29.9.16 – Distriktene ligger dårligst an (Framtidsbarometeret)
- I. Kommunal Rapport 29.9.16 – Åpenhet i praksis (kommentar Ole Petter Pedersen)
- J. KS 4.10.16 – Økt gjeld krever god økonomisk styring.
- K. Kommunal Rapport 6.10.16 – Frykt stanser varslere.
- L. Kommunal Rapport 6.10.16 – Fylkesmennene mener det bør bli 136 kommuner.

Saksopplysninger

Orienteringer/diskusjoner

- Gjensidig orientering fra kontrollutvalgsmedlemmene (**hvert enkelt medlem forbereder en orientering til de øvrige**).
  - Saker fra formannskapet – Anne Mette Øvrum
  - Saker fra oppvekst og kultur – Bjørn Siegwarth
  - Saker fra næring, utvikling og klimautvalget – Elisabeth Hoff Aarstad og Vidar Braaten
  - Saker fra helse og omsorg – Geir Spigseth
- Kontrollutvalgets tiltaksplan for 2016, plan for informasjon fra enhetene og eventuelt virksomhetsbesøk.
- Kommunestyrets saker og vedtak.
- Referat fra kommunestyremøte. Kontrollutvalgets medlem i KS ev. kontrollutvalgets leder oppfordres til å orientere om sakene i møtet, spesielt kontrollutvalgets saker.
- Oversikt over oppfølging av KU-saker, hva er mottatt og hva er restansene?
- Eventuelle mediasaker.
- Innspill fra kontrollutvalgsmedlemmene.

- Tilsynssaker. Vi legger fram en oversikt hvert halvår over tilsynssaker og tilsynsrapporter. Viktige tilsynsrapporter tar vi med i møtet fortløpende.
- Plan for selskapskontroll, kommunestyret har behandlet og vedtatt planen. Vi utsetter likevel bestillingen til alle kommunestyrene har behandlet planen («for ev. felles bestillinger»)
- Foreløpig diskusjon om møteplan neste år – fellesmøte?

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering.

Kontrollutvalgets behandling

Kontrollutvalgets vedtak	
Sign.	Utskrift

Glåmdal sekretariat IKS	
23 SEPT 2016	
Jnr.: 5-85/16	Arkiv: 415.16
Saksbeh:	

Postboks 84, 2341 Løten
Telefon: 62 43 58 00
www.hedmark-revisjon.no
post@hedmark-revisjon.no
Org.nr.: 974 644 576 MVA
Bankgiro: 1822.46.49505

Saksbeh.:
Morten Alm Birkelid

Direkte tlf.:
911 00 413

Deres ref.:

Vår ref.:

Dato:
22. september 2016

PROTOKOLL - REPRESENTANTSKAPSMØTE I HEDMARK REVISJON IKS

Torsdag den 22. september 2016 fra kl 15.00 ble det avholdt representantskapsmøte i revisjonsselskapets lokaler i Kildevn 14, Løten.

Disse møtte:

- Lise Selnes, Nord-Odal kommune, leder
- Thomas Røinaas, Elverum kommune, nestleder
- Sidsel Mobrenna, Eidskog kommune
- Ola Rostad, Grue kommune
- Gro Elisabeth Bråten, Hamar kommune
- Randi Ryan, Kongsvinger kommune
- Unni Lund Haugli, Ringsaker kommune
- Øyvind Hartvedt, Stange kommune
- Jan Erik Hageler Lingjerde, Stor-Elvdal kommune
- Knut Hvithammer, Sør-Odal kommune
- Liz Bjørseth, Trysil kommune, vara
- Ragnar Kristmoen, Våler kommune, vara
- Ole Gustav Narud, Åmot kommune

Meldt forfall:

- Terje Andreas Hoffstad, Hedmark fylkeskommune
- Christian Haugen, Hedmark fylkeskommune (vara)
- Lars Erik Hyllvang, Engerdal kommune
- Tor Erik Skramstad, Engerdal kommune (vara)
- John Magne Pedersen Tangen, Løten kommune
- Espen Svenneby, Våler kommune
- Erik Sletten, Trysil kommune
- Rune Sørli, Åsnes kommune

Vararepresentantene for Tangen, Løten og Sørli, Åsnes ikke innkalt pga forfall meddelt rett før møteavvikling.

Andre møtende: Morten Alm Birkelid, daglig leder

Det var ingen merknader til innkalling og sakliste.

Daglig leder opplyste at representantskapet er beslutningsdyktig når minst 50% av deltakerne er til stede, og disse representerer mer enn 66,67 % av eierne. Varamedlemmer møter som personlige varamedlemmer. Møtet ble lovlig satt.

Som møteleder ble representantskapets leder valgt.

Randi Ryan og Øyvind Hartvedt valgt til å underskrive protokollen sammen med møteleder.

FØLGENDE SAKER BLE BEHANDLET:

SAK 19/2016 GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 27.05.2016

Protokoll fra møtet den 27.05.2016 var sendt ut på e-post tidligere.

Vedtak: Protokoll fra møte den 27.05.2016 godkjennes.

SAK 20/2016 ØKONOMIPLAN 2017-2020 OG BUDSJETT 2017

Økonomiplan og budsjett ble behandlet av styre den 18.08.2016. Økonomiplan og budsjett fulgte innkallingen.

Vedtak: Styrets forslag til budsjett for 2017 og Økonomiplan for 2017-2020 godkjennes.

Budsjett bygger på en forutsetning om at selskapet honoreres for sine revisjonstjenester med en selvkosttimepris på kr 925 pr time som avtales i oppdragsavtalene med kontrollutvalgene.

Alle særoppdrag honoreres også med en selvkosttimepris på kr 925.

Budsjett og økonomiplan oversendes eierkommunene.

Kolonne 2017 i tabell 4 bringes i samme med de økonomiske oversiktene i dokumentene, samt tabell 1 og 2.

SAK 21/2016 VALG AV STYRE

Valgkomiteens innstilling er ettersendt på e-post 21.09.2016.

Vedtak: Til styret velges for perioden 2016-2020:

- Faste medlemmer
1. Mari Gjestvang (2016-2018)
  2. Per Kristian Hammer (2016-2020)
  3. Ivar Lingaas (2016-2018)
  4. Mette Haarr (2016-2020)

- Personlige varamedlemmer
1. Marit Strømstad (2016-2018)
  2. Thor E. Sparby (2016-2020)
  3. Knut Nysæther (2016-2018)
  4. Laila Bjørum (2016-2020)

SAK 22/2016 VALG AV STYRELEDER

Valgkomiteens innstilling er ettersendt på e-post den 21.09.2016.

Vedtak: Mari Gjestvang, velges for perioden 2016-2018.

SAK 23/2016 VALG AV NESTLEDER I STYRET

Valgkomiteens innstilling er ettersendt på e-post den 21.09.2016.

Vedtak: Per Kristian Hammer, velges for perioden 2016-2020.

SAK 24/2016 ORIENTERING OM STATUS PÅ NY SELSKAPSAVTALE

Daglig leder redegjorde for status på behandling i kommunestyre og fylkesting.

Vedtak: Redegjørelse og statusrapport tas til orientering.

SAK 25/2016 ORIENTERING OM SELSKAPET

Redegjørelse ved daglig leder.

Vedtak: Redegjørelse tas til orientering.

SAK 26/2016 MØTEPLAN FOR 2017

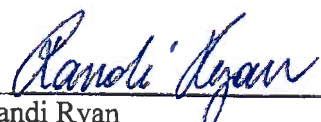
Forslag til møteplan for 2016 fulgte innkallingen.

Vedtak: Møteplan fastsettes som følger:
Tirsdag 18. april 2017
Torsdag 21. september 2017

Møtet ble hevet kl. 11.30.

Løten, den 22. september 2016

Lise Selnes, leder

Randi Ryan

Øyvind Hartvedt

Morten Alm Birkelid
sekretær, 22. september 2016

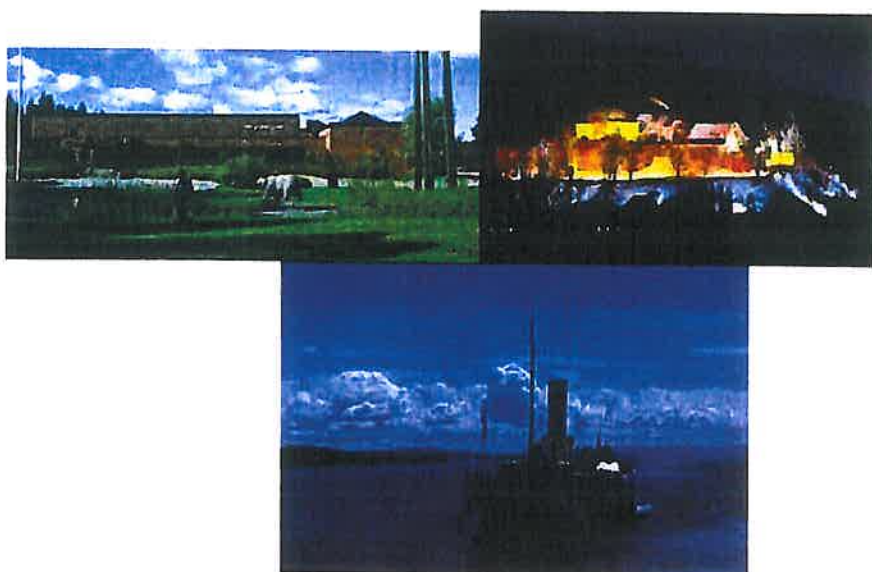
ÅRSBUDSJETT 2017

OG

ØKONOMIPLAN 2017 - 2020

FOR

Hedmark Revisjon IKS

Behandlet av styret den 18.08.2016
Godkjent av representantskapet 22.09.2016

Innhold

1. INNLEDNING.....	3
2. GRUNNLAG FOR BUDSJETT 2017.....	4
3. DETALJERT BUDSJETT 2017.....	5
4. HONORAR FRA EIERKOMMUNER, REGNSKAPS- REVISJON, FORVALTNINGSREVISJON OG SELSKAPSKONTROLL	7
4.1 Forventet utvikling i regnskapsrevisjonshonorar 2017-2020	7
4.2 Forventet utvikling i regnskapsrevisjonshonorar særregnskap 2017-2020	8
5. SELSKAPETS UTFORDRINGER PÅ KORT OG LANG SIKT	9

1. INNLEDNING

Budsjett for 2017 og Økonomiplan for perioden 2017-2020 er behandlet av styret i møte den 18.08.2016. Representantskapet i selskapet gav sin tilslutning til budsjettet i møte den 22.09.2016. Styret innstiller på budsjett og økonomiplan ovenfor representantskapet. Representantskapet innstiller på budsjettet ovenfor selskapets eiere. Både Økonomiplan og budsjettet for 2017 er utarbeidet under forutsetning av at selskapets eiere viderefører sitt eierskap, at selskapet i perioden ikke ekspanderer ytterligere og at rammebetingelsene holdes uendret i forhold til 2016 med etterlevelse av avregningsregimet som er foreslått etablert med virkning fra 01.01.2016.

Både budsjett- og økonomiplan for 2016 er satt opp under forutsetning av at alle (fylkes)kommunene og særregnskapene honorerer selskapet med en timepris på kr 925 for bestilte og leverte revisjons- og bistandstjenester. Budsjettet forutsetter også at kontrollutvalgene i vesentlig grad bestiller de timer som avtales i oppdragsavtaler for 2017, og at disse er konsistente med det som legges til grunn for selskapets budsjett.

Timeprisøkningen er på 2,77% og gjenspeiler den forventede generelle lønns- og prisveksten i 2017.

Budsjettet legger opp til å bygge opp fondsmidler som utgjør inntil 10% av selskapets samlede driftsinntekter.

Årets budsjett og økonomiplan er i år forsøkt utarbeidet så kortfattet som mulig. Økonomiplanen og budsjettet for 2017 tar utgangspunkt i at det honoreringsregimet som innføres i 2016 videreføres og at det pr 31.12.2017 gjøres en avregning med eierkommunene i forhold til bestilte/leverte timer.

I 2017 er selskapet satt opp med hhv 14,25 årsverk ved kontoret i Løten og 8 årsverk ved kontoret i Kongsvinger, totalt 23,25 årsverk (24 ansatte). I 2016 var antall årsverk i budsjettet 24,75 årsverk (26 ansatte). Reduksjonen i antall årsverk er kommet på regnskapsrevisjonsområdet.

Selskapet er oppsatt med følgende bemanningsplan i 2017:

Stillinger	Antall årsverk
Daglig leder	1,00 årsverk
Regnskapsrevisorer	14,25 årsverk
Forvaltningsrevisorer	7,00 årsverk
Merkantil sekretær	1,00 årsverk
Totalt	23,25 årsverk

2. GRUNNLAG FOR BUDSJETT 2017

Selskapet forsøker i stor grad å få avstemt avtalte timer i de 17 oppdragsavtalene med det som vedtas som selskapets budsjett for 2017.

For 2017 ser selskapet for seg at følgende timetall avtales i de 17 oppdragsavtalene.

	HFK	Eidskog	Elverum	Engerdal	Grue	Hamar	Kongsv.	Løten	Nord-Odal
Revisjon av årsregnskapet	1325	600	1100	250	450	1250	975	600	475
Attestasjon og uttalelser	375	125	250	100	125	425	275	125	100
Revisjon av beboerregnskap	0	40	25	15	0	125	50	25	25
Veiledning/bistand	75	35	50	0	25	150	50	0	25
Mindre undersøkelser	50	25	175	0	0	0	100	0	25
Forvaltningsrevisjon	1700	300	400	125	225	700	500	180	300
Selskapskontroll	300	50	75	0	50	0	100	0	50
Møter i KU og KS	100	50	75	25	50	100	100	50	50
Totalt	3 925	1 225	2 150	515	925	2 750	2150	980	1 050
Timepris	925	925	925	925	925	925	925	925	925
Totale inntekter	3630625	1133125	1988750	476375	855625	2543750	1988750	906500	971250

Tabell 1 – del 1

	Ringsaker	Stange	Stor-Elvdal	Sør-Odal	Trysil	Våler	Åmot	Åsnes
Revisjon av årsregnskapet	1350	900	350	600	525	400	500	550
Attestasjon og uttalelser	375	225	100	150	125	100	125	175
Revisjon av beboerregnskap	50	50	25	25	50	35	0	50
Veiledning/bistand	75	25	0	25	25	15	50	50
Mindre undersøkelser	0	0	0	25	50	25	25	50
Forvaltningsrevisjon	575	525	125	400	250	250	250	325
Selskapskontroll	0	0	0	75	25	50	50	75
Møter i KU og KS	100	75	25	50	50	50	50	50
Totalt	2 525	1 725	625	1 350	1 100	925	1 050	1 325
Timepris	925	925	925	925	925	925	925	925
Totale inntekter	2 335 625	1665000	578 125	1248750	1017500	855625	971250	1225625

Tabell 1 – del 2

Dette resulterer i følgende inntekter fra eierkommunene i 2017:

	= 8 580 timer forvaltningsrevisjon mm	8 580	925	7 936 500
	= 17 790 timer regnskapsrevisjon mm	17 790	925	16 455 750
Totalt	= 26 420 timer	26 370	925	24 392 250

Tabell 2 – oppsummering hovedtall tabell 1

I oppdragsavtalene som lå til grunn for budsjettet for 2016 var det budsjettert med 26 520 timer. Reduksjonen i antall timer som utgjør 0,56%. I tråd med den enighet som er oppnådd mellom eier og selskapet så håper selskapet at aktiviteten kan holdes på dette nivået til det beste for tilsyns- og kontrollfunksjonen i kommunene.

Forannevnte medfører et totalt revisjonshonorar fra eierkommunene i 2017 på kr 24 392 250, mot kr 23 868 000 i 2016, dvs en samlet nominell økning på 2,2%.

Selvkostprisen på kr 925 pr time forutsetter en utfaktureringsgrad på 70% i perioden 01.05-31.12. og 75% i perioden 01.01-30.04 for regnskapsrevisjon, og 70% på forvaltningsrevisjon gjennom hele året.

Lavere utfaktureringsgrad i perioden 01.05-31.12 på regnskapsrevisjon tilskrives ferieavvikling som utgjør 12 % av selskapets interntid på årsbasis.

3. DETALJERT BUDSJETT 2017

Investerings- og driftsbudsjettet for 2017 kan oppsummeres i følgende hovedposter, sammenlignet med budsjett for 2016 og regnskapstall for 2015:

	Regnskap	Budsjett	Budsjett
	2015	2016	2017
INVESTERINGBUDSJETT	(kroner)	(kroner)	(kroner)
Kjøp av aksjer og andeler	105 667	130 000	140 000
Overføring fra driftsregnskapet	0	-130 000	-140 000
Dekning av tidligere års merforbruk	4 333	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-110 000	0	0
Sum ramme invest.budsjett	0	0	0

Tabell 3- del I

			Regnskap	Budsjett	Budsjett
			2015	2016	2017
DRIFTSBUDSJETT			(kroner)	(kroner)	(kroner)
Lønnskostnader, inkl sos utg.			20 766 271	21 275 000	21 440 000
Driftsutgifter			6 150 023	3 899 000	4 360 000
Overføringsutgifter			830 081	0	0
Finansutgifter			17 712	0	0
Kalkulatoriske utgifter			17 805	0	0
Avsetning til disposisjonsfond			0	1 476 000	925 000
Overføring til investeringsregnskapet			0	130 000	140 000
Mindreforbruk			0	0	0
Revisjonshonorar fra eierkommunene			-22 300 933	-23 868 000	-24 392 250
Andre inntekter			-2 358 217	- 2 862 000	-2 437 000
Refusjoner			-790 089	0	0
Overføringer			-830 081	0	0
Finansinntekter			-39 918	-50 000	-35 750
Kalkulatoriske inntekter			-17 805	0	0
Bruk av fond			-822 655	0	0
Merforbruk			-622 194	0	0
Sum ramme driftsbudsjett			0	0	0

Tabell 3 – del II

I regnskapet for 2015 inngår i linjen for utgiftsføring og inntektsføring bokført momskompensasjon. Dette forklarer den vesentligste delen av avviket mellom regnskapstall i 2015 og budsjetterte tall for 2016 og 2017.

Avsetningen i budsjett for 2016 er i sin helhet gjennom budsjettendringer i 2016 bortfalt siden kommunestyret og fylkesting har vedtatt tilsvarende lavere honorering til selskapet enn det representantskapet vedtok for 2016.

I budsjettkolonnene for 2016 og 2017 er det også verdt å merke seg at selskapets lønnsutgifter reduseres samtidig som posten for sosiale utgifter stiger. Dette tilskrives økning i selskapet pensjonsutgifter som inngår i linjen for sosiale utgifter. I 2015 har selskapet måtte utgiftsføre 1/7 av premieavvik for 2014 og alt for 2015. Dette var første året at selskapet ikke lenger fant grunnlag for å fortsette med å amortisere premieavvik over ett år, men må i stedet operere med amortisering over 7 år.

4. HONORAR FRA EIERKOMMUNER, REGNSKAPS-REVISJON, FORVALTNINGSREVISJON OG SELSKAPSKONTROLL

4.1 Forventet utvikling i regnskapsrevisjonshonorar 2017-2020

Honorarene fra eierkommunene forventes å utvikle seg som følger i den kommende 4 årsperiode:

Regnskapsrevisjon	2016	2017	2018	2019	2020
Hedmark fylke	1 710 000	1 734 375	1 786 000	1 834 000	1 895 000
Eidskog	765 000	786 250	810 000	834 000	859 000
Elverum	1 350 000	1 387 500	1 429 000	1 472 000	1 516 000
Engerdal	351 000	360 750	372 000	383 000	394 000
Grue	585 000	601 250	619 000	638 000	657 000
Hamar	1 890 000	1 896 250	1 953 000	2 012 000	2 072 000
Kongsvinger	1 305 000	1 341 250	1 381 000	1 423 000	1 466 000
Løten	720 000	740 000	762 000	785 000	807 000
Nord-Odal	607 500	624 375	643 000	662 000	682 000
Ringsaker	1 845 000	1 803 750	1 858 000	1 914 000	1 971 000
Stange	1 170 000	1 179 375	1 215 000	1 251 000	1 289 000
Stor-Elvdal	450 000	462 500	476 000	491 000	505 000
Sør-Odal	765 000	786 250	810 000	834 000	859 000
Trysil	720 000	716 875	738 000	761 000	783 000
Våler	540 000	555 000	572 000	589 000	606 000
Åmot	652 500	670 625	690 000	711 000	733 000
Åsnes	787 500	809 375	834 000	859 000	844 000
Totalt	16 213 500	16 455 750	16 949 000	17 458 000	17 982 000

Tabell 4 – del 1

Forvaltningsrevisjon	2016	2017	2018	2019	2020
Hedmark fylke	1 845 000	1 896 250	1 953 000	2 012 000	2 072 000
Eidskog	337 500	346 875	357 000	368 000	379 000
Elverum	585 000	601 250	619 000	638 000	657 000
Engerdal	112 500	115 625	119 000	123 000	126 000
Grue	247 500	254 375	262 000	270 000	278 000
Hamar	693 750	647 500	667 000	687 000	708 000
Kongsvinger	630 000	647 500	667 000	687 000	708 000
Løten	162 000	166 500	172 000	177 000	182 000
Nord-Odal	337 500	346 875	357 000	368 000	379 000
Ringsaker	517 500	531 875	548 000	564 000	581 000
Stange	472 500	485 625	500 000	515 000	531 000
Stor-Elvdal	112 500	115 625	119 000	123 000	126 000
Sør-Odal	450 000	462 500	476 000	491 000	505 000
Trysil	315 000	300 625	310 000	319 000	328 000
Våler	292 500	300 625	310 000	319 000	328 000
Åmot	315 000	300 625	310 000	319 000	328 000
Åsnes	427 500	416 250	429 000	442 000	455 000
Totalt	7 654 500	7 936 500	8 175 000	8 420 000	8 672 000

Tabell 4 – del II

I årene 2017-2020 forventes det en årlig lønns- og prisvekst på 3 % som også gjenspeiler seg i utvikling av revisjonshonorarene.

4.2 Forventet utvikling i regnskapsrevisjonshonorar særregnskap 2017-2020

I tillegg til forannevnte budsjetter selskapet med følgende andre inntekter (i kroner) i 4 årsperioden:

	2016	2017	2018	2019	2020
Honorar særregnskap	2 700 000	2 250 000	2 325 000	2 400 000	2 450 000

Tabell 5

Selskapet vil arbeide aktivt for å skaffe seg nye oppdrag slik at det kan skapes flere arbeidsplasser, men dette er ikke hensyntatt i tabellen over. Selskapet, som et egenregiselskap, kan ikke ha en omsetning til andre som overstige 10-15 % av omsetningen. Budsjetterte inntekter knyttet til revisjon av særregnskap sett i forhold til omsetning til eierkommunene er som følger:

Kommune	2016	2017	2018	2019	2020
Oms % andre	10,4 %	10,4 %	10,4 %	10,4 %	10,4 %

Tabell 6

5. SELSKAPETS UTFORDRINGER PÅ KORT OG LANG SIKT

Selskapets arbeidsmål fremover er:

- Å sikre forutsigbare rammebetingelser hos eierne som sikrer langsiktig perspektiv på drift av virksomheten, økonomisk og revisjonsfaglig for å sikre robustheten i selskapet. Forutsigbare rammebetingelser bidrar til å utvikle arbeidsmiljøet *
- Årlige eiermøter *
- Å bygge opp disposisjonsfond som sikrer selskapet nødvendig likviditet
- Å være proaktiv i forhold til bebudede endringer i lov om interkommunale selskaper
- Å være proaktiv i forhold til bebudede endringer i kommunestrukturen
- Å sikre at selskapet ovenfor kunder fremstår som en virksomhet
- Å få større grad av felles integrasjon på selskapets IKT-løsningene *
- Å bistå kontrollutvalgssekretariat, kontrollutvalg og kommunestyre/fylkesting i opplæring av folkevalgte i temaet tilsyn og kontroll *
- Arbeide med å utvikle selskapets interne kvalitetskontroll slik at kvalitetskontroller fra NKRF gjennomføres uten forslag til forbedringer *

Arbeidsmålene merket med * har høy fokus i 2017.

Løten, den 18.08.2016

_____
Sylvia Brustad leder, sign

_____

_____
Ivar Lingaas, sign

_____
Laila Bjorum, sign

_____
Nina Skjefstad, sign

_____
Jo Erik Skjeggstad, sign

Morten Alm Birkelid

_____
Morten Alm Birkelid

SAMMENSLÅTT VIRKSOMHET

Obligatorisk oppstilling jf IKS-lov § 18 og tilhørende forskrift

B. Investeringsbudsjett

Investeringer

Investeringer i varige driftsmidler

Utlån, kjøp av aksjer og andeler

Sum investeringer

Finansiering

Bruk av lån

Salg av fast eiendom

Tilskudd og refusjoner vedrørende investeringer

Mottatte avdrag på utlån

Salg av aksjer og andeler

Bidrag fra årets driftsbudsjett/-regnskap

Netto avsetninger

Sum finansiering

Udekket/udisponert

	Budsjett 2017	Budsjett 2016	Regnskap 2015
	-	-	-
	140 000	130 000	105 667
	140 000	130 000	105 667
	-	-	-
	-	-	-
	-	-	-
	-	-	-
	-	-	-
	-140 000	-130 000	-105 667
	-	-	-105 667
	-140 000	-130 000	-105 667
	-	-	-

SAMMENSLÅTT VIRKSOMHET

Obligatorisk oppstilling jf IKS-lov § 18 og tilhørende forskrift

A. Driftsbudsjett

Driftsinntekter

Salgsinntekter	2 437 000	2 862 000	2 358 217
Refusjoner	-	-	790 082
Overføringer	24 392 250	23 868 000	22 300 933
Overføringer - mva.komp	-	-	830 081
Andre driftsinntekter	-	-	-
Sum driftsinntekter	26 829 250	26 730 000	26 279 313

Driftsutgifter

Lønn inkl. sosiale utgifter	21 440 000	21 275 000	20 766 274
Kjøp av varer og tjenester	4 360 000	3 899 000	6 150 023
Overføringer	-	-	-
Overføringer - mva.komp	-	-	830 081
Kalkulatoriske avskrivninger	-	-	17 805
Andre driftsutgifter	-	-	-
Sum driftsutgifter	25 800 000	25 174 000	27 764 183
Driftsresultat	1 029 250	1 556 000	-1 484 870

Finansposter

Renteinntekter og utbytte	35 750	50 000	39 918
Renteutgifter	-	-	17 712
Avdrag på lån	-	-	-
Mottatte avdrag på lån	-	-	-
Motpost kalkulatoriske avskrivninger	-	-	17 805
Ordinært resultat (resultat før interne finansieringstransaksjoner)	1 065 000	1 606 000	-1 444 859

Interne finansieringstransaksjoner

Avsetninger	925 000	1 476 000	-
Bruk av tidligere avsetninger	-	-	822 665
Brukt til finansiering av utgifter i kapitalregnskapet	140 000	130 000	-
Regnskapsmessig resultat (resultat etter interne finansieringstransaksjoner)	-	-	-622 194

Formannskapet

Møteprotokoll

Møtedato: 13.09.2016

Møtetid: 13.09.2016 10:00

Møtested: Rådhuset, møterom 230 a

Følgende faste medlemmer møtte:	Parti
Jane Merete Brøther	AP
Knut Hvithammer	AP
Morten Holmen	H
Petter Rundén	SOBY
Heidi Hitland	SP
Sigrun E. Kristoffersen	SV

Forfall meldt fra følgende medlemmer:

Tor Egil Pålerud

Parti

AP

Følgende varamedlemmer møtte:

Hanna Gjermundrød

Parti

MDG

Møteleder: Knut Hvithammer

Merknader:

Gjennomgang av kommunebarometeret for Sør-Odal kommune.
Kommunalsjefene gjennomgikk sine områder.

Underskrifter:

Saksliste

Utvalgssak nr	Sakstittel
056/16	Godkjenning av protokoll fra forrige møte
057/16	Referatsaker
1	Alkoholsalg til mindreårig
058/16	Storingsvalget og sametingsvalget 2017
059/16	Søknad om ekstraordinære midler - Høgskolesenteret i Kongsvinger
060/16	Frivilligstrategi for Sør-Odal kommune
061/16	Fireårskonsultasjon i barnehagen
062/16	Kommunepsykolog
063/16	Instruks for styringsgruppen Fremtidens skole i Sør-Odal kommune

VEDLEGG 4
til sak 41/16

TILTAKSPLAN 2016

**KONTROLLUTVALGET I
SØR-ODAL KOMMUNE**

Revidert 7.10.16

Tilsyn med forvaltningen

Møte	Oppgaver knyttet til tilsyn med forvaltningen
Fortløpende rapportering	- Samme økonomiske rapportering som formannskapet får. - Kontrollutvalgsmedlemmene skal ha tilgang til dokumenter fra alle politiske utvalg. - Kontrollutvalget har valgt å fordele følgende utvalg mellom seg (oppfølging): - Saker fra formannskapet – Anne Mette Øvrum - Saker fra oppvekst og kultur – Bjørn Siegwarth - Saker fra næring, miljø og klimautvalget – Elisabeth Hoff Aarstad og Vidar Braaten - Saker fra helse og omsorg – Geir Spigseth
I hvert møte eller når kontrollutvalget bestemmer det	- Samtale med ordfører og rådmann. - Rapporteringer fra rådmannen: - Økonomisk situasjon. - Anmeldelser og varsling (rutiner for varsling). - Oppfølging av kommunestyrevedtak. - Sykefravær (nærvær). - Informasjon fra enhetene/virksomhetene/tjenestene (<i>spesifisert under hvert enkelt møte</i>). - Sekretariatsleders oversikt over kontrollutvalgets saker med vedtak og oppfølgingen av disse. - Rapporter fra andre tilsynsorganer og kommunens svar/oppfølging (sekretariatet utarbeider oversikt).
Aktuell informasjon	I den grad følgende temaer/områder ikke blir undersøkt gjennom bestilling av forvaltningsrevisjon, kan det være aktuelt å be om tilbakemeldinger fra administrasjonen på følgende områder:
22.2.16	- Behandle skatteoppkrevers årsrapport for 2015 og kontrollrapport fra Skatteetaten. - Hjemmehjelpstjenesten, arbeidsbeskrivelse, opplæring, profesjonalitet.
2.5.16	- Rådmannens orientering: - Ikt-informasjon. - Hvordan fungerer samarbeidet med Nord-Odal på de forskjellige områdene? - Oppfølging av KU-sak 49/15.
9.6.16	Fellesmøte med alle kontrollutvalgene i regionen.
5.9.16	- Informasjon fra enhetene – kultur ved kulturrådgiver Henriette Eriksen og Joakim Pedersen. kulturskolen. Hvordan fungerer samarbeidet med Nord-Odal og kontakten med frivillige organisasjoner? - Rådmannens interne kontroll og etiske retningslinjer. - Rapport om intern kontroll i kommunen (fra Hedmark Revisjon IKS)
31.10.16	- Informasjon om kommunens beredskapsplaner. - Informasjon om SOAS og hjemmetjenesten – omvisning og møte der.
5.12.16	
2017	

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med regnskapsrevisjon.

Møte	Oppgaver knyttet til regnskapsrevisjon
I hvert møte eller når kontrollutvalget bestemmer det	Rapportering fra revisjonen om revisjonsarbeidet og aktuelle saker.
22.2.16	Interimrapport regnskapsrevisjon, regnskapsår 2015.
2.5.16	- Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet for 2015. - Årsavslutningsbrev for revisjonsåret 2015.
9.6.16	Fellesmøte med alle kontrollutvalgene i regionen.
5.9.16	
31.10.16	Orientering om revisjonsstrategien for revisjonsåret 2016

KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL KOMMUNE

Møte	Oppgaver knyttet til regnskapsrevisjon
	• Oppfølging av årsavslutningsbrev 2015.
5.12.16	• Interimrapport regnskapsrevisjon, regnskapsår 2016.
2017	•

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med forvaltningsrevisjon.

Møte	Oppgaver knyttet til forvaltningsrevisjon
	Utgangspunktet for oppgavene er plan for forvaltningsrevisjon.
22.2.16	•
2.5.16	• Oppfølging av forvaltningsrevisjon FDV-kostnader innen 1.4.16 • Rapport forvaltningsrevisjon knyttet til Sykehjemmet (utsettes/kontaktperson)
9.6.16	• Fellesmøte med alle kontrollutvalgene i regionen.
5.9.16	• Bestille forvaltningsrevisjon knyttet til samhandlingsreformen. • Foreløpige diskusjoner overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon.
31.10.16	• Overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon 2017-2020. • Rapport forvaltningsrevisjon knyttet til Sykehjemmet (utsettes til neste møte).
5.12.16	• Rapport forvaltningsrevisjon knyttet til Sykehjemmet • Rapport forvaltningsrevisjon knyttet til Spesialundervisning (?) • Ytterlige oppfølging av FR FDV-kostnader, jf. KU-sak 22/16.
2017	• Bestilling av forvaltningsrevisjon iht. plan for forvaltningsrevisjon 2017-2020. • Det vurderes en oppfølgingskontroll på innkjøp i 2017/18 (jf. KU-sak 37/15). • Rapport forvaltningsrevisjon – samhandlingsreformen (våren 2017) • Oppfølging av forvaltningsrevisjon Intern kontroll barnevernet (innen 1.4.17).

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med selskapskontroll.

Møte	Oppgaver knyttet til selskapskontroll
	Utgangspunktet for oppgavene er plan for selskapskontroll.
22.2.16	• Oppfølging av selskapskontroll i GIR IKS (utsettes til det nye representantskapet har behandlet saken).
2.5.16	• Overordnet analyse og plan for selskapskontroll 2016-2019. • Oppfølging av selskapskontroll i GIR IKS (utsettes til neste møte)
9.6.16	• Fellesmøte med alle kontrollutvalgene i regionen.
5.9.16	• Overordnet analyse og plan for selskapskontroll. • Oppfølging selskapskontroll overordnet selskapskontroll. • Oppfølging av selskapskontroll i GIR IKS
31.10.16	• Bestilling av selskapskontroll i tråd med plan for 2017-2020.
5.12.16	•
2017	•

Tilsyn med revisjonen

Møte	Oppgaver knyttet til tilsyn med revisjonen
I hvert møte eller når kontrollutvalget bestemmer det	Revisjonen rapporterer om sin virksomhet ved behov. Revisjonens plan for Sør-Odal kommune og er til enhver tid tilgjengelig for kontrollutvalget.
22.2.16	• Oppdragsansvarlig revisors (forvaltningsrevisjon) habilitetserklæring for Sør-Odal kommune for 2016. • Oppdragsavtale for Sør-Odal kommune 2016 • Engasjementsbrev for Sør-Odal kommune. • Statusrapport oppdragsavtale for 2015, tredje tertial (31.12.15).

KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL KOMMUNE

Møte	Oppgaver knyttet til tilsyn med revisjonen
2.5.16	•
9.6.16	• Fellesmøte med alle kontrollutvalgene i regionen.
5.9.16	• Statusrapport oppdragsavtale for 2016, første tertial (30.4.16) • Oppdragsansvarlig revisors (regnskapsrevisjon) habilitetserklæring for Sør-Odal kommune for revisjonsåret 2016.
31.10.16	• Statusrapport oppdragsavtale for 2016, andre tertial (31.8.16).
5.12.16	• Vurdering av kontrollutvalgets tilsynsansvar for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon, jf. NKRFs veiledere
2017	•

Budsjettbehandlingen

Møte	Oppgaver knyttet til budsjettbehandlingen
22.2.16	•
2.5.16	•
9.6.16	• Fellesmøte med alle kontrollutvalgene i regionen.
5.9.16	• Forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet for 2017 legges fram for kontrollutvalget.
31.10.16	•
5.12.16	• Kontrollutvalget følger opp at kontrollutvalgets forslag følger med til kommunestyrets behandling av budsjettet (jf. reglement for kontrollutvalget § 4).
2017	•

Kontrollutvalgets rapportering

Møte	Oppgaver knyttet til kontrollutvalgets rapportering
22.2.16	• Kontrollutvalgets årsrapport for 2015 behandles og oversendes deretter kommunestyret til orientering. • Kontrollutvalgets rapportering til kommunestyret av resultatet av gjennomført forvaltningsrevisjon og selskapskontroll (rådmannens oppfølging av eventuelle anbefalinger), skal gå fram av kontrollutvalgets årsrapport. • Eventuelle omprioriteringer av prosjekter skal også framgå av årsrapporten.
2.5.16	•
9.6.16	• Fellesmøte med alle kontrollutvalgene i regionen.
5.9.16	•
31.10.16	•
5.12.16	• Kontrollutvalgets årsplan for 2017 vedtas og oversendes deretter til kommunestyret.
2017	•

Oppfølging KU-saker Sør-Odal-2016

Møte	Sak nr.	Sak	Vedtak	Sendes/ behandles	Behandlet	Oppfølging	Ferdig
22.2.16	1/16	Referater, orienteringer og diskusjoner.	Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering.				✓
	2/16	Samtale med ordføreren.	Kontrollutvalget tar samtalen med ordføreren til orientering.				✓
	3/16	Interimrapportering regnskapsrevisjon.	Kontrollutvalget tar revisjonens rapportering til orientering.				✓
	4/16	Statusrapport 3. tertial 2015 (31.12.15).	Kontrollutvalget tar statusrapport pr. 3. tertial 2015 til orientering.				✓
	5/16	Engasjementsbrev for Sør-Odal kommune.	Kontrollutvalget tar engasjementsbrev for Sør-Odal kommune til orientering.				✓
	6/16	Habilitetserklæringer for forvaltningsrevisorene.	Kontrollutvalget tar de oppdragsansvarlige forvaltningsrevisorenes egenvurdering for Sør-Odal kommune.				✓
	7/16	Høringssak Hedmark Revisjon IKS – Fremtidig avregnings-løsning med eierkommunene.	1. Kontrollutvalget i Sør-Odal har kommet fram til at løsning D - <i>Overføring av ubrukte timer til bruk/disponering senere år</i> - fungerer tilfredsstillende og er den løsningen som foretrekkes. 2. Kontrollutvalget anbefaler at selskapsavtalen endres slik at det går klart fram hvordan betaling/avregning skal foregå. 3. Kontrollutvalget anbefaler at det ved betydelig avvik over tid, bør kontrollutvalget vurdere nivået på oppdragsavtalen.	Hedmark Revisjon IKS			✓
	8/16	Samtale med rådmannen	Kontrollutvalget tar samtalen med og redegjørelsene fra rådmannen til orientering.				✓
	9/16	Informasjon fra enhetene – hjemmehjelpstjenesten.	Kontrollutvalget takker for informasjon og tar saken til orientering.				✓
	10/16	Skatteoppkrevers årsrapport og kontrollrapport fra Skatteetaten for 2015.	Kontrollutvalget tar saken til orientering og foreslår for Sør-Odal kommunestyre å fatte slikt vedtak: • Skatteoppkrevers årsrapport/årsregnskap for 2015 og Skatteetatens kontrollrapport, datert 15.2.16 tas til orientering.	KS	1.3.16 KS 013/16 Særutskrift 7.3.16		✓
	11/16	Kontrollutvalgets årsrapport for 2015.	1. Kontrollutvalget årsrapport for 2015 vedtas. 2. Saken sendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak: • Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsrapport for 2015 til orientering.	KS	1.3.16 KS 014/16 Særutskrift 7.3.16		✓
	12/16	Evaluerer av kontrollutvalgets møte.	Kontrollutvalgets ønsker en evalueringsrunde i hvert møte.				✓
	13/16	Eventuelt.	1. Kontrollutvalget ber om at kommunestyret foretar en budsjettjustering iht. kontrollutvalgets forslag til budsjett. 2. Kontrollutvalget ber også om at bestemmelsene om at kontrollutvalgets forslag skal ligge ved til kommunestyrets behandling, følges for framtiden.	KS	?		(✓)
							OK
2.5.16	14/16	Referater, orienteringer og diskusjoner.	Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering.				

Sist redigert 14.10.2016

VEDLEGG 5 til
sach
4/10/16

Oppfølging KU-saker Sør-Odal-2016

Møte	Sak nr.	Sak	Vedtak	Sendes/ behandles	Behandlet	Oppfølging	Ferdig
	15/16	Samtale med ordføreren.	Kontrollutvalget tar samtalen med ordføreren til orientering.				✓
	16/16	Overordnet analyse og plan for selskapskontroll – diskusjoner.	Kontrollutvalget tar den foreløpige informasjonen til orientering og sender følgende forslag til vedtak i kommunestyret: Kommunestyret ber administrasjonen om å igangsette arbeidet med en revidering av dokumentet «God selskapsstyring».	KS	KS 21.6.16 sak 032/16 Særutskrift 27.6.16		✓
	17/16	Revidering av kontrollutvalgets reglement.	1. Kontrollutvalget slutter seg til de foreslåtte endringene i kontrollutvalgets reglement. 2. Saken sendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak: Kommunestyret slutter seg til de foreslåtte endringene i kontrollutvalgets reglement	KS	KS 21.6.16 sak 031/16 Særutskrift 27.6.16	Reglementet justert og lagt på www.gs-iks.no	✓
	18/16	Oppdragsavtalen for 2016.	Oppdragsavtalen med Hedmark Revisjon IKS for 2016 godkjennes.				✓
	19/16	Samtalen med rådmannen.	Kontrollutvalget tar samtalen med og redegjørelse fra rådmannen til orientering.				✓
	20/16	Årsregnskap og årsberetning for Sør-Odal kommune 2015.	Kontrollutvalgets uttalelse til Sør-Odal kommunes årsregnskap og årsberetning for 2015, oversendes kommunestyret, med kopi til formannskapet.	KS med kopi til FSK	KS 21.6.16 sak 038/16 Ikke mottatt særutskrift. Tatt utskrift selv		✓
	21/16	Årsavslutningsbrev for 2015 – Sør-Odal kommune.	Kontrollutvalget tar saken årsavslutningsbrev fra Hedmark Revisjon IKS til orientering og følger opp saken igjen i løpet av høsten 2016.			Lagt inn i tiltaksplanen for oppfølging	✓
	22/16	Oppfølging av forvaltningsrevisjon, FDV-kostnader	1. Kontrollutvalget tar rådmannens tilbakemelding på hvordan anbefalingene er eller vil bli fulgt opp, til orientering. 2. Saken følges opp igjen i det siste møtet i 2016.			Lagt inn i tiltaksplanen for oppfølging	✓
	23/16	Rapport oppfølging av KU-sak 49/15.	Saken er unntatt offentlighet.				✓
	24/16	Evalueringsrapport av kontrollutvalgets møte.	Kontrollutvalgets evaluering tas til orientering.				✓
	25/16	Eventuelt.	Kontrollutvalget er opptatt av at Hedmark Revisjon IKS, skal ha en forutsigbarhet i sitt arbeid og mener det er en uheldig situasjon at det hersker usikkerhet rundt betalingen. Det er viktig at eterne raskt avklarer selskapets rammebetingelser.	Hedmark Revisjon IKS Ordfører			✓
5.9.16	26/16	Referater, orienteringer og diskusjoner.	Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering.				OK
	27/16	Samtale med ordføreren.	Kontrollutvalget tar samtalen med ordføreren til orientering.				✓
	28/16	Informasjon fra enhetene – kultur.	Kontrollutvalget takker for informasjonen og tar saken til orientering.				✓
	29/16	Overordnet analyse og plan for selskapskontroll.	1. Kontrollutvalget slutter seg til forslag til plan for selskapskontroll for 2016-2019, og foreslår prosjektene som går fram av pkt 8.2, ut fra de	KS	KS 20.9.16 sak 042/16	Lagt inn i tiltaksplanen	✓

Sist redigert 14.10.2016

Oppfølging KU-saker Sør-Odal-2016

Møte	Sak nr.	Sak	Vedtak	Sendes/ behandles	Behandlet	Oppfølging	Ferdig
			diskusjonene og prioriteringene som ble gjennomført i møtet. 2. Den overordnede analysen og plan for selskapskontroll oversendes til kommunestyret med følgende forslag til vedtak: 1. Kommunestyret slutter seg til plan for selskapskontroll for Sør-Odal kommune for 2016-2019 med de kontroller som går fram av pkt. 8.2 med tilhørende prioriteringer. 2. Kommunestyret gir kontrollutvalget anledning til å gjøre endringer i planen hvis forutsetningene skulle endre seg, jf. pkt. 8.1 og forskrift om kontrollutvalg § 13.		Særutskrift 22.9.16	for oppfølging	
	30/16	Samtalen med rådmannen.	Kontrollutvalget tar samtalen med og redegjørelse fra rådmannen til orientering.				✓
	31/16	Oppfølging av overordnet selskapskontroll.	Kontrollutvalget tar rådmannens redegjørelse til orientering, og anser rapportens anbefalinger som fulgt opp.				✓
	32/16	Oppfølging av selskapskontroll i GIR IKS.	Kontrollutvalget tar rådmannens redegjørelse til orientering, og anser rapportens anbefalinger som fulgt opp.				✓
	33/16	Rapport intern kontroll barnevern.	Kontrollutvalget tar rapport om <i>Intern kontroll i Odal barnevern</i> til orientering og sender rapporten til kommunestyret med følgende forslag til vedtak: 1. Kommunestyret tar rapport om Intern kontroll i Odal barnevern til orientering og ber rådmannen følge opp rapportens anbefalinger. 2. Kontrollutvalget innhenter tilbakemelding fra administrasjonen om hvordan anbefalingene er fulgt opp, innen 1.4.17.	KS	KS 20.9.16 sak 043/16 Særutskrift 22.9.16	Lagt inn i tiltaksplanen for oppfølging	✓
	34/16	Prosjektplan forvaltningsrevisjon samhandlingsreformen.	1. Kontrollutvalget viser til plan for forvaltningsrevisjon for Sør-Odal kommune for 2015-2016 og bestiller en forvaltningsrevisjonsprosjekt knyttet til samhandlingsreformen i tråd med prosjektplan utarbeidet av Hedmark Revisjon IKS. 2. Prosjektet har følgende problemstillinger: 1. Funderer samarbeidet mellom kommunen og det enkelte helseforetak etter hensikten? 2. Hva blir gjort i kommunen for å sikre at pasient/bruker får koordinerte og helhetlige helsetjenester? 3. Hvordan opplever helsetjenestens brukere effektene av samhandlingsreformen? 3. Avgrensningene i forhold til undersøkelsen går fram av prosjektplanens pkt. 4. 4. Hvis det i løpet av gjennomgangen avdekkes andre problemstillinger eller områder som bør undersøkes nærmere, tas dette opp med kontrollutvalget.	Hedmark Revisjon IKS		Lagt inn i tiltaksplanen for oppfølging	✓

Oppfølging KU-saker Sør-Odal-2016

Møte	Sak nr.	Sak	Vedtak	Sendes/ behandles	Behandlet	Oppfølging	Ferdig										
			5. Prosjektet gjennomføres innenfor en ressursramme på 200 timer pr. kommune og kontrollutvalget ber om at endelig prosjektrapport ferdigstilles og legges fram for kontrollutvalget i møtet mai 2017. Det gis en statusrapport i møtet i mars 2017. 6. Kontrollutvalget gir sekretariatet fullmakt til å følge opp prosjektet på vegne av utvalget. Hvis det er vesentlige endringer i forhold til tidsplanen eller andre forhold, legger sekretariatsleder saken fram for kontrollutvalget.														
	35/16	Statusrapport oppdragsavtale for 2016, første tertial (30.4.16)	Kontrollutvalget tar statusrapport pr. 1. tertial 2016 til orientering				✓										
	36/16	Oppdragsansvarlig regnskapsrevisors uavhengighetserklæring for 2016.	Kontrollutvalget tar oppdragsansvarlig regnskapsrevisors egenvurdering for Sør-Odal kommune for revisjonsåret 2016, til orientering.				✓										
	37/16	Budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet for 2017.	1. Følgende forslag til ramme for budsjettet for kontroll- og tilsynsordningen for Sør-Odal kommune vedtas og oversendes kommunen som kontrollutvalgets forslag til ordningen for 2017. <table><tr><th></th><th>Budsjett 2017</th></tr><tr><td>Kontrollutvalget</td><td>160 500</td></tr><tr><td>Sekretariatet</td><td>269 000</td></tr><tr><td>Revisjonen</td><td>1 248 750</td></tr><tr><td>Totalt</td><td>1 678 250</td></tr></table> 2. Forslaget følger formannskapets innstilling til kommunestyret vedrørende budsjettet for Sør-Odal kommune 2017. 3. Særutskrift av kommunestyrets behandling, med spesifisering av bevilgede beløp for kontroll- og tilsynsarbeidet, sendes kontrollutvalget, Hedmark Revisjon IKS og Glåmdal sekretariat IKS til orientering.		Budsjett 2017	Kontrollutvalget	160 500	Sekretariatet	269 000	Revisjonen	1 248 750	Totalt	1 678 250	Sør-Odal kommune			
	Budsjett 2017																
Kontrollutvalget	160 500																
Sekretariatet	269 000																
Revisjonen	1 248 750																
Totalt	1 678 250																
	38/16	Overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon – foreløpige diskusjoner.	Sekretariatet tar med seg kontrollutvalgets innspill i det videre arbeidet med den overordnede analysen.				✓										
	39/16	Evaluerer av kontrollutvalgets møte.	Kontrollutvalget tok evalueringen til orientering				✓										
	40/16	Eventuelt	Det ble ikke tatt opp noen saker under eventuelt.				✓										
							I rest										
31.10.16	41/16	Referater, orienteringer og diskusjoner.															
	42/16	Samtale med ordføreren.															
	43/16	Informasjon om sykehjemmet og															

Oppfølging KU-saker Sør-Odal-2016

[illegible]

Sak nr.	Sak	Møtedato
42/2016	Samtale med ordføreren.	31.10.16

Saksbehandler

- Torgun M. Bakken.

Saksdokumenter

Ingen.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget inviterer ordfører Knut Hvithammer til en samtale hvor det kan diskuteres generelle problemstillinger i Sør-Odal kommune.

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar samtalen med ordføreren til orientering.

Kontrollutvalgets behandling

Kontrollutvalgets vedtak	
Sign.	Utskrift

Sak nr.	Sak	Møtedato
43/2016	Informasjon om sykehjemmet og hjemmetjenesten – med omvisning.	31.10.16

Saksbehandler

- Torgun M. Bakken.

Saksdokumenter

Ingen.

Saksopplysninger

Kommunenes kontrollutvalg skal på vegne av kommunestyret ha tilsyn med hele den kommunale forvaltningen. For å kunne utøve sitt tilsyn, er det viktig at kontrollutvalget har god kjennskap til kommunens virksomhet, og i den forbindelsen ønsker de bl.a. en orientering om de forskjellige enhetene i kommunen.

I møtet 18.10.16 har kontrollutvalget bestilt møterom på sykehjemmet og har samtidig bedt om en informasjon om sykehjemmet, om hjemmetjenesten generelt og opplæring av ansatte/profesjonalitet spesielt. Kontrollutvalget har sagt at de også ønsker en omvisning.

Konst. kommunalsjef Morten Einarsrud er bedt om å sørge for at de rette personene bistår med å informere

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget takker for informasjonen og tar saken til orientering.

Kontrollutvalgets behandling

Kontrollutvalgets vedtak	
Sign.	Utskrift

Sak nr.	Sak	Møtedato
44/2016	Samtale med rådmannen	31.10.16

Saksbehandler

- Torgun M. Bakken.

Saksdokumenter

Ingen.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget innkaller rådmann Rune Hallingstad til en samtale hvor vi kan diskutere generelle problemstillinger i Sør-Odal kommune. Kontrollutvalget ber om at rådmannen orienterer om saker som han anser som relevante for kontrollutvalgets arbeid.

I tillegg er det visse faste punkter som gjennomgås i samtalen med rådmannen. Det er sagt følgende i kontrollutvalgets årsplan:

- *Kontrollutvalget vil i hvert møte ha en rapportering fra rådmannen om den økonomiske situasjonen i kommunen (tertialrapport 2. tertial bes sendt sekretariatet)*
- *Eventuelle anmeldelser og varslinger siden forrige møte.*
- *Sykefraværet i kommunen.*
- *Oppfølging av KS-saker.*

Kontrollutvalget ønsker også en liten orientering om:

- Kommunens beredskapsplaner.
- Ny barneskole på Korsmo; status tid/kostnader
- Budsjett for 2017; status i arbeidet
- Bemanningssituasjon; antall/kompetanse.

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar samtalen med og redegjørelsene fra rådmannen til orientering.

Kontrollutvalgets behandling

Kontrollutvalgets vedtak	
Sign.	Utskrift

Sak nr.	Sak	Møtedato
45/2016	Revisjonsstrategien for 2016 – Hedmark Revisjon IKS. Oppfølging av årsoppgjørsbrev 2015.	31.10.16

Saksbehandler

- Torgun M. Bakken.

Saksdokumenter

Ingen.

Saksopplysninger

Oppdragsavtalen har informasjon om ressursbruken på de ulike oppdragene (jf. sak 18/16) i Sør-Odal kommune. **Revisjonsstrategien** er en orientering om hvilke planer som Hedmark Revisjon IKS har for revidering av **kommuneregnskapet** i 2016. Følgende er sagt i revisjonsstandarden (ISA 300) om planlegging:

Planlegging av en revisjon innebærer utarbeidelse av den overordnede revisjonsstrategien for oppdraget samt utarbeidelse av en revisjonsplan. Dekkende planlegging er til nytte for regnskapsrevisjonen på flere måter, og bidrar blant annet til å: (Jf. punkt A1–A3)

- Hjelpe revisor med at det i tilstrekkelig grad fokuseres på viktige deler av revisjonen.
- Hjelpe revisor med å identifisere og løse eventuelle problemer i rett tid.
- Hjelpe revisor med å organisere og styre revisjonsoppdraget slik at det kan utføres på en mål- og kostnadseffektiv måte.
- Bidra til å velge medarbeidere til revisjonsoppdraget som har kapabiliteter og kompetanse som er formålstjenelig til å kunne håndtere forventede risikoer, og til å fordele arbeidsoppgaver på en egnet måte.
- Gjøre det lettere å styre og følge opp medarbeiderne på oppdraget, og å gjennomgå arbeidet deres.
- Bidra til å koordinere arbeid utført av andre revisorer eller eksperter, der dette er relevant.

Disse planene for 2016 legges først fram nå, fordi revisjonsåret avviker fra regnskapsåret, ved at revisjonsåret går fra 1.5 til 30.4 (revisjonsåret 2016 går fra 1.5.2016-30.4.2017). Rapportering i forhold til revisjonsstrategien legges fram når kommuneregnskapet blir behandlet, i april/mai hvert år, men det blir også en interimrapportering underveis. Denne legges fram i neste møte.

I tillegg skal revisjonen orientere om hvordan de bemerkningene som ble ditt til årsregnskapet for 2015 (årsoppgjørsbrev 2015) er fulgt opp fra administrasjonens side.

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar informasjonen om revisjonsstrategien for Sør-Odal kommune for 2016 og oppfølgingen av bemerkninger til årsregnskap 2015, til orientering.

Kontrollutvalgets behandling

Kontrollutvalgets vedtak	
Sign.	Utskrift

Sak nr.	Sak	Møtedato
46/2016	Orientering om ISQC 1 (intern kvalitetskontroll).	31.10.16

Saksbehandler

- Torgun M. Bakken.

Saksdokumenter

Ingen.

Saksopplysninger

Følgende er hentet fra et informasjonsskriv fra NKRF (fra 2015):

Revisjon i kommuner og fylkeskommuner skal gjennomføres i samsvar med god kommunal revisjonsskikk. For å overholde denne rettslige standarden, er det nødvendig at revisjonsenhetene har et internt kvalitetskontrollsystem. ....

Standarden *ISQC 1 Kvalitetskontroll for revisjonsfirmaer som utfører revisjon og begrenset revisjon av regnskaper samt andre attestasjonsoppdrag og beslektede tjenester* setter en del krav til den interne kvalitetskontrollen. ISA-ene er basert på kravene i ISQC 1. Et kvalitetskontrollsystem etter ISQC 1 er derfor en forutsetning for at regnskapsrevisjonen skal kunne utføres i samsvar med god kommunal revisjonsskikk. Også for forvaltningsrevisjonen er det nødvendig med et kvalitetskontrollsystem, jf. RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon punkt 47, som krever at enheten skal dokumentere et system for kvalitetskontroll. RSK 001 anbefaler revisjonsenheten å følge ISQC 1 så langt den passer.

Som det går fram av informasjonen skal alle revisjonsenheter etablere et eget internt kvalitetssystem for sitt arbeid. Vi har bedt om at Hedmark Revisjon IKS orienterer om sitt opplegg for intern kvalitetskontroll.

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar revisjonens informasjon til orientering.

Kontrollutvalgets behandling

Kontrollutvalgets vedtak	
Sign.	Utskrift

Sak nr.	Sak	Møtedato
47/2016	Statusrapport oppdragsavtale 2016, 2. tertial (31.8.16).	31.10.16

Saksbehandler

- Torgun M. Bakken.

Saksdokumenter

1. Statusrapport fra Hedmark Revisjon IKS, pr. 2. tertial 2016.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget behandlet i forrige møte statusrapport for 1. tertial 2016. Nå foreligger rapportering for 2. tertial 2016.

Tidsmessig mer- og mindreforbruk fra 2014 er tatt ut av beregningen, men står fortsatt som egen kolonne, ettersom ikke alle kommunestyrene har behandlet selskapsavtalen enda.

Ut fra situasjonen pr. 31.8.16, synes det ikke å være behov for oppfølging fra kontrollutvalget, jf. rapportens siste avsnitt.

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar statusrapport pr. 2. tertial 2016 til orientering

Kontrollutvalgets behandling

Kontrollutvalgets vedtak	
Sign.	Utskrift

VEDLEGG 'I' til sak 47/16

Glåmdal sekretariat IKS

2 8 SEPT 2016

Jnr: S-88/16

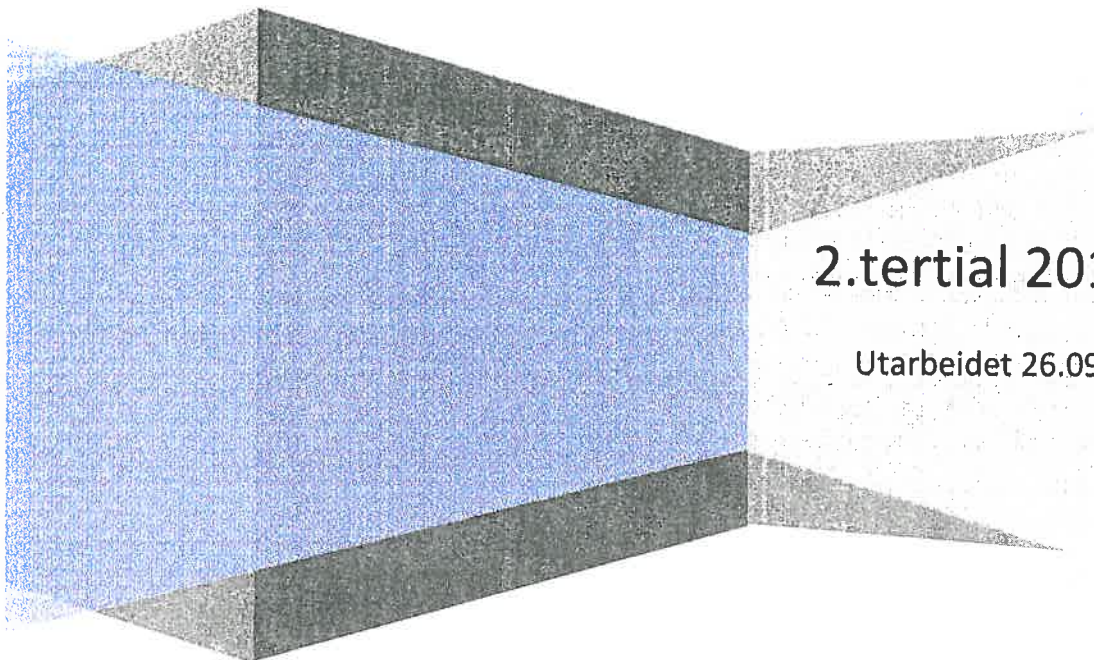
Arkiv: 415.3.0

Saksbeh:

Hedmark Revisjon IKS

Statusrapport revisjon for 2016

Sør-Odal kommune

2.tertial 2016

Utarbeidet 26.09.16

Rapportering

Av utkast til oppdragsavtale for 2016 fremgår det av punkt 4.5 Økonomirapportering at revisor skal rapportere til kontrollutvalget 1. og 2. tertial (30/4 og 31/8). Videre skal det avgis en årsrapport (31/12). I tillegg til økonomirapporteringen kommer egne faglige statusrapporter knyttet til planlegging/revisjonsstrategi, interimsrevisjon og årsavslutningsrevisjon når det gjelder regnskapsrevisjon, og statusrapporter under vegs når det gjelder arbeid med forvaltnings- og selskapskontrollrapporter.

Rapporteringen skal gjøres på samme nivå som oppdragsavtalen og oversendes kontrollutvalget senest en måned etter utløp av rapporteringsperioden. Tertial-rapporteringene skal begrunne eventuelle vesentlige avvik mellom budsjett og prognose.

Rapporteringen vår tar utgangspunkt i avtalt ressursbruk slik den fremgår av oppdragsavtalens punkt 3.

Tabellen under viser avtalt timetall, samt status pr rapporteringstidspunkt:

Tjeneste	Ubrukte timer 2014	Ubrukte timer 2015	Timer avtalt 2016 ¹	Totalt antall timer til disp i 2016	Timer medgått pr 30.04	Timer medgått pr 31.08	Timer medgått pr 31.12	Forbruk 2016 i forhold til timer til disp i -16	Prognose timer
Regnskapsrev.									
1 Rev.årsregnskap ²			600		195,00	299,75			600
2 Revisjonsuttalelser			150		59,50	81,00			150
3 Beboerregnskap			25		2,25	2,50			25
4 Veiledning/bistand			25		1,25	4,25			10
SUM 1-4	12,00	22,50	800	822,50	258,00	387,50		47%	785
Bestilte rev.tj.									
5 Mindre undersøk.			25		318,25	366,25			375
6 Forvaltningsrev.			400		1,75	63,00			425
7 Selskapskontroll			75		0,00	0,00			0
SUM 5-7	149,50	255,25	500	755,25	320,00	429,25		57%	800
Annet									
8 Møter i KU/ KS	2,00	15,75	50	65,75	14,75	36,75		56%	50
SUM TOTALT 1-8	163,50	293,50	1 350	1 643,50	592,75	853,50		52%	1 635

Linje 5 omfatter følgende særskilte bestillinger:

1257	KU-sak 49/15	318,25 timer
1275	Internkontroll barnevern	39,50 timer
1280	Prosjektplan samhandlingsreformen	8,50 timer
Totalt		366,25 timer

¹ Ubrukte timer i 2015 overført til avregning og/eller bruk i 2016. Ubrukte/merforbrukte timer i 2014 avregnes ikke.

² Innbefatter revisjon av, stiftelsen Marcus Moss og hustru Christine Moss minde, Ole og Andrea Moss' legat, Bernt Aarstads legat, Stiftelsen Lyshusets billedsamling, Sør-Odal kommunale bygdebokutvalg, Odalsboka – Fellesbindet og Overåsvegen.

Linje 6 omfatter følgende forvaltningsrevisjonsprosjekter/foranalyser:

162	Spesialundervisning	37,75 timer
172	Heltid og deltid pleie og omsorg	25,25 timer
Totalt		63,00 timer

Linje 7 omfatter følgende selskapskontroller:

Ingen selskapskontroller bestilt/i arbeid ved utgangen av 2.tertial 2016.

Kommentar til og vurdering av ressursbruken

Oppdragsavtalen 1-4:

Revisjonsberetning for Sør-Odal kommunes regnskap ble avlagt den 18.april 2016. Mesteparten av ressursbruken i forhold til revisjonsuttalelser tilskrives momskompensasjon, ressurskrevende tjenester og psykisk utviklingshemmede.

Oppdragsavtalen 5-7

Planlagt ressursbruk og status iht medgått fremgår av tabellen over. Det er ikke registrerte avvik i forhold til igangsatte prosjekter som etter vår vurdering trengs å følges opp. Prognosetallene på forvaltningsrevisjon knytter seg til prosjektene spesialundervisning på 300 timer og hel og deltid i pleie- og omsorg med 125 timer. Arbeidet med fellesprosjektet knyttet til samhandlingsreformen vil ventelig i det alt vesentligste bli gjennomført vinteren/våren 2017 i Sør-Odal kommune.

Oppdragsavtalen 8

Medgått er tid er innenfor det som er forutsatt i oppdragsavtalen. Vi har brukt 19,75 timer på møtedeltakelse og 17,00 timer på forberedelser ved utgangen av 2.tertial 2016. I tillegg kommer kjøring med 57,50 timer som er innkalkulert som en del av timeprisen på kr 900. Dette knytter seg til møteaktivitet, regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon.

Avvik som behøver å følges opp av kontrollutvalget

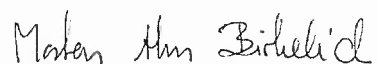
Rapportert tidsbruk anses å være innenfor det som er avtalt i oppdragsavtalen for 2016. Prognosen tilsier at kontrollutvalget totalt sett vil ha et fåtall timer som ikke er levert/bestilt pr 31.12.16 når en hensyntar ubrukte timer som er overført fra 2015 til eventuell bruk i 2016.

I ressursoversikten, jf tabell side 1 er det lagt inn to kolonner som viser mer-/mindreforbrukte timer i forhold til hhv årene 2014 og 2015. Representantskapet i

Hedmark Revisjon IKS har i møte den 27.05.2016 foreslått for eierkommunene at det ikke gjøres avregning i forhold til mer-/mindreforbrukte timer i forhold til 2014, mens mer-/mindreforbrukte timer i forhold til 2015 overføres til 2016 for avregning pr 31.12.2016.

Etter revisors vurdering er det ikke behov for særskilt oppfølging av statusrapporten fra kontrollutvalget siden det ikke er registrert avvik i forhold til oppdragsavtalen for 2016.

Løten, den 26.september 2016

Morten Alm Birkelid
daglig leder

Sak nr.	Sak	Møtedato
48/2016	Overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon.	31.10.16

Saksbehandler

- Torgun M. Bakken.

Saksdokumenter

1. Overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon for Sør-Odal kommune 2017-2020.

Saksopplysninger

Ifølge kommunelovens § 77, nr. 4 og forskrift om kontrollutvalg § 9, er det kontrollutvalgets ansvar å påse at kommunens virksomhet årlig blir gjenstand for forvaltningsrevisjon. Kontrollutvalget skal i henhold til forskriften § 10, utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon, som skal vedtas av kommunestyret.

Av 2. ledd framgår det at planen skal baseres på en overordnet analyse. Selve forskriftsteksten gir ingen føringer på hva en slik overordnet analyse er, eller hvordan den skal gjennomføres, bortsett fra at den skal bygge på risiko- og vesentlighetsvurderinger med sikte på å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon på de ulike sektorer og virksomheter.

Glåmdal sekretariat IKS har nå utarbeidet en overordnet analyse for Sør-Odal kommune, sammen med en plan for forvaltningsrevisjon, med forslag til prosjekter som skal gjennomføres i 2017-2020. Det går fram av analysen kap. 1.4, hvilke kilder som er benyttet i analysen. Rådmannen har fått analysen til gjennomsyn, men har i skrivende stund ikke kommet med noen tilbakemelding.

I dokumentet, kapittel 2, ligger planen for forvaltningsrevisjon. Det legges opp til en diskusjon om hvilke prosjekter som skal velges, i møtet. Deretter vil de prioriterte prosjektene bli lagt inn i planen før saken sendes kommunestyret. Kommunestyret får både analysen og planen.

Det er viktig at kontrollutvalget får delegert myndighet til å gjøre omprioriteringer i planen, da det kan skje endringer som gjør at det ikke er hensiktsmessig å gjennomføre prosjektet på det tidspunktet som er skissert. Årsakene til dette kan være følgende:

1. Det er flere som har tilsyn med kommunen, som eksempelvis Fylkesmannen. Vi har opplevd noen ganger at når vi skal i gang med forvaltningsrevisjon, så er Fylkesmannen kanskje i ferd med å gjøre tilsyn på akkurat samme område. Dette blir da dobbelt arbeid for administrasjonen og dårlig bruk av ressurser fra revisjonens side.
2. Vi har en interkommunal løsning på både sekretariatet og revisjonen. Noe av årsaken til at man velger interkommunale løsninger, er selvfølgelig muligheten til å samordne ressurser og effektivisere arbeidet. Vi har også ved flere anledninger gjort forsøk på å samordne forvaltningsrevisjon. Det er veldig ressursbesparende når vi kan gjennomføre samme prosjekt i flere kommuner samtidig. Hvis flere kommuner har satt opp det samme prosjektet i sin prioriteringsliste, men kanskje med litt forskjellig prioritering, så har kontrollutvalget mulighet til å omrokkere litt, for å tilpasse kontrollen til flere kommuner samtidig.
3. Det hender at det skjer omorganiseringer i kommunen, slik at det vedtatte prosjektet ikke lenger er aktuelt.
4. Vi har også opplevd at administrasjonen selv setter i gang undersøkelser på det samme området som det er vedtatt forvaltningsrevisjon på.
5. Vi kan eksempelvis gjennom en foranalyse, se at det er bortkastet å gjennomføre forvaltningsrevisjon, det vil derfor kunne være aktuelt å heller velge et annet prosjekt.

Vi har laget planen for fire år, men det er mest aktuelt å revidere planen igjen om to år.

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget vedtar plan for forvaltningsrevisjon og slutter seg til de prioriteringer som går fram av plan for forvaltningsrevisjon, jf. kapittel 2.
2. Planen sendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak:
  - a. Kommunestyret vedtar plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2017-2020, og slutter seg til de prioriteringene som går fram av planen.
  - b. Kontrollutvalget vurderer behovet for en revidering av planen i 2018.
  - c. Kontrollutvalget delegeres myndighet til å gjøre endringer i prioriteringen, jf. planen kapitel 2.4.

Kontrollutvalgets behandling

Kontrollutvalgets vedtak	
Sign.	Utskrift

OVERORDNET ANALYSE OG PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON

FOR
SØR-ODAL KOMMUNE

2017-2020

Utarbeidet av Glåmdal sekretariat IKS
Behandlet i kontrollutvalget 31.10.16
Vedtatt i kommunestyret

INNHALDSFORTEGNELSE

1	Innledning	3
1.1	Forvaltningsrevisjon	3
1.2	Overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon	3
1.3	Risiko- og vesentlighetsvurderinger. Begreper.	4
1.4	Kilder	5
2	Plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2017-2020	6
2.1	Innledning	6
2.2	Forslag til prosjekter	6
2.3	Gjennomføring og rapportering av forvaltningsrevisjonen	6
2.4	Endringer	6
3	Overordnet analyse - overordnet perspektiv	8
3.1	Lokaldemokrati	8
3.2	Kommunal tjenesteproduksjon	8
3.3	Bærekraftig utvikling	9
3.4	Tillitsskapende forvaltning	9
4	Sør-Odal kommune	9
4.1	Organisering	9
4.2	Kommunens økonomi	10
4.3	Tjenester	13
4.4	Intern kontroll og etisk fokus	15
4.5	Eksternt tilsyn	15
4.6	Tidligere revisjonsrapporter	15
5	Vurderinger - risiko og vesentlighet	16
5.1	Oppvekst og kultur	16
5.2	Helse og omsorg	18
5.3	Teknikk og næring	20
5.4	Stab- og støttefunksjoner	23
5.5	Andre overordnede perspektiver /eventuelle fellesprosjekter	24
	Vedlegg 1 – Informasjon om de ulike områdene/enhetene	27
	Oppvekst og kultur	27
	Barnehager	27
	Grunnskolen	28
	Barn og helse	31
	Kultur	33
	Helse og omsorg	34
	Pleie og omsorg	34
	Helsetjenesten	35
	NAV sosial	36
	Teknikk og næring	36
	Eiendom	37
	Brannvern	37
	Næring og miljø	38
	Teknisk enhet	39
	Stab- og støttefunksjoner	41
	Oversikt over øvrige vedlegg	43

1 Innledning

1.1 Forvaltningsrevisjon

Ifølge kommunelovens § 77, nr. 4 og forskrift om kontrollutvalg § 9, er det kontrollutvalgets ansvar å påse at kommunens virksomhet årlig blir gjenstand for forvaltningsrevisjon. Av departementets merknader til paragrafen framgår det at det i siste instans påhviler kommunestyret å sørge for at det blir mulig for kontrollutvalget å oppfylle forskriftens krav på dette punktet, blant annet ved å stille de nødvendige budsjettmidler til rådighet for kontrollutvalget.

Målet med forvaltningsrevisjon er å bidra til at virksomheten blir mer kostnads- og formåls effektiv. Forvaltningsrevisjonens innhold er utdypet i forskrift om revisjon § 7, første ledd:

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger.

Herunder om

- a) forvaltningen bruker ressurser til å løse oppgaver som samsvarer med kommunestyrets vedtak og forutsetninger,*
- b) forvaltningens ressursbruk og virkemidler er effektive i forhold til målene som er satt på området,*
- c) regelverket etterleves,*
- d) forvaltningens styringsverktøy og virkemidler er hensiktsmessige,*
- e) beslutningsgrunnlaget fra administrasjonen til de politiske organer samsvarer med offentlige utredningskrav,*
- f) resultatene i tjenesteproduksjonen er i tråd med kommunestyrets eller fylkestingets forutsetninger og/eller om resultatene for virksomheten er nådd.*

Forvaltningsrevisjonen er med andre ord et viktig verktøy for kommunens øverste politiske organ, for å føre tilsyn og kontroll med kommunens totale forvaltning og de resultater som oppnås.

Forvaltningsrevisjon søker også å avdekke forbedringspotensialer i virksomhetene og ønsket er at resultatene av forvaltningsrevisjon har en positiv effekt på organisasjonsmessig læring og utvikling.

1.2 Overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget skal i henhold til forskriften § 10, utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon, som skal vedtas av kommunestyret.

"Kontrollutvalget skal minst en gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Planen vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv som kan delegere til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden. Planen skal baseres på en overordnet analyse av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon på de ulike sektorer og virksomheter."

Av 2. ledd framgår det at planen skal baseres på en overordnet analyse. Selve forskriftsteksten gir ingen føringer på hva en slik overordnet analyse er, eller hvordan den skal gjennomføres, bortsett fra at den skal bygge på risiko- og vesentlighetsvurderinger med sikte på å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon på de ulike sektorer og virksomheter. Imidlertid har Norges Kommunerevisorforbund utarbeidet en veileder¹, som vi har hentet inspirasjon fra.

I kommentarene til forskriften er det sagt at det kan være hensiktsmessig å utarbeide en årlig plan, eventuelt at planen revurderes hvert år, ettersom endringer skjer raskt og forutsetningene kan endre

¹ http://www.nkrf.no/filarkiv/File/Publikasjoner/OA_Veileder.pdf

seg. Ettersom det legges opp til at kontrollutvalget kan få myndighet til å gjøre endringer i planen, har sekretariatet vurdert det som mest realistisk å få lagt fram en ny plan hvert fjerde år, men med en revidering av planen etter to år (i 2018). Det ble gjennomført en overordnet analyse for Sør-Odal i 2012 og kommunestyret vedtok plan for forvaltningsrevisjon for 2013-2016 i møtet 12.2.13, sak 010/13. En revidert plan for perioden 2015-2016 ble vedtatt i kommunestyret 10.2.15, sak 008/15.

Vi har valgt å legge analysen og planen i samme dokument. Etter innledningen i kapittel 1, følger plan for forvaltningsrevisjon (kapittel 2). Den overordnede analysen starter i kapittel 2 med en beskrivelse av overordnet perspektiv. I kapittel 3 følger en beskrivelse av kommunen. Selve vurderingen/analysen er omtalt i kapittel 5. I vedlegg 1 har vi lagt inn regnskapstall og kostratall for deler av kommunens virksomhet. Perioden for planen satt til 2017-2020, ettersom den legges fram helt på slutten av 2016.

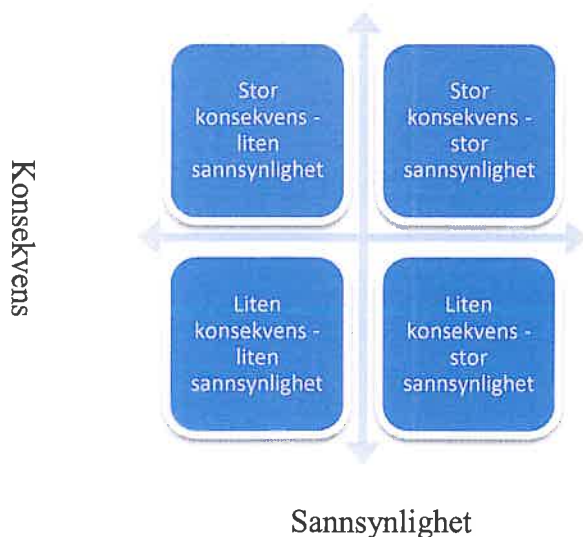
I kommentarene til forskriften sies det også at det er naturlig at eventuell forvaltningsrevisjon gjennom selskapskontroll samordnes med forvaltningsrevisjon i kommunens virksomhet. Vi har lagt fram en egen plan for selskapskontroll, men i kapittel 2, plan for forvaltningsrevisjon, tar vi inn en oversikt over vedtatt/foreslått forvaltningsrevisjon i selskaper.

Den overordnede analysen er gjennomført av Glåmdal sekretariat IKS.

1.3 Risiko- og vesentlighetsvurderinger. Begreper.

Analysen er bygd på risiko- og vesentlighetsvurderinger. Risiko er sannsynligheten for at en uønsket hendelse skal oppstå, eller at kommunens målformuleringer ikke nås. Vesentlighet har å gjøre med hvor store konsekvenser det vil ha dersom det negative inntreffer.

Den overordnede analysen skal brukes til å identifisere på hvilke områder risikoen er størst. I tillegg må vi ta med i vurderingen hvilke konsekvenser hendelsen vil kunne få og hvor sannsynlig det er at den oppstår. I uttrykket risiko- og vesentlighetsvurdering ligger at det skal gjøres en vurdering av, på hvilke områder av kommunens virksomhet det er risiko for vesentlige avvik, i forhold til vedtak, forutsetninger og mål som er satt for virksomheten. Risikovurderingen kan illustreres slik:

1.4 Kilder

I departementets merknader til bestemmelsen omtales overordnet analyse nærmere. Her framgår det at hensikten med analysen er å framskaffe relevant informasjon om kommunens virksomhet slik at kontrollutvalget settes i stand til å legge en plan for forvaltningsrevisjon, og foreta en prioritering av aktuelle forvaltningsrevisjonsprosjekter.

For å kunne gjennomføre en overordnet analyse, må vi nødvendigvis ned på et visst detaljnivå i undersøkelsene. Likeledes er det behov for å benytte flere kilder til undersøkelsene. De viktigste kildene vi har benyttet oss av er:

- Kommunens årsberetning og regnskap for 2014-2015.
- Eventuelle andre rapporter i kommunen, planer.
- Kommunes hjemmeside på internett
- Samtaler med ordføreren og rådmannen.
- Spørreskjemaer til kommunalsjefene/etatssjefene.²
- Spørreskjema til og samtale med kontrollutvalgets medlemmer.
- Spørreskjema til formannskapsmedlemmene.³
- Samtaler med Hedmark Revisjon IKS, erfaringer fra regnskapsrevisjon.
- Tidligere overordnet analyse og gjennomført forvaltningsrevisjon.
- Tilsynsrapporter fra andre instanser (eks. Fylkesmannen osv.)
- Tallframstillinger, (KOSTRA-tall⁴), www.ssb.no/kostra/
- Skoleporten <http://skoleporten.udir.no/>
- Kommunebarometeret http://www.kommunal-rapport.no/artikkel/her_er_arets_utgave_av_kommunebarometeret?ip_login_no_cache=401b7442ca8ea098ffd292c8f34ad355
- KMDs produksjonsindeks <https://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/kommunedata/produksjonsindeks2/id2507960/>
- Eventuelle lokale oppslag i media eller saker tatt opp i media i et nasjonalt perspektiv.

---

² Det er sendt spørreskjemaer til 4 personer, alle har svart.

³ Kun ett av formannskapsmedlemmer (ordfører fikk ikke denne henvendelsen) har svart.

⁴ KOSTRA er et rapporteringssystem (KOMmune STat RApportering) fra kommunen og kommunale virksomheter til SSB. Det som rapporteres er regnskapstall og nøkkeltall fra de forskjellige tjenesteområdene i kommunene.

2 Plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2017-2020

2.1 Innledning

Som nevnt innledningsvis er det sagt i Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner at kontrollutvalget skal utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Planen skal utarbeides minst en gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert. Planen skal bygge på en overordnet analyse av kommunens virksomhet ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger.

På denne bakgrunn av den overordnede analysen og diskusjoner i kontrollutvalget, har kontrollutvalget satt opp en oversikt over områder som anbefales belyst nærmere. Konkrete problemstillinger blir lagt fram ved bestillingen.

2.2 Forslag til prosjekter

Områder	Forslag prosjekter	Prioritet

Det er i plan for selskapskontroll foreslått følgende kontroller:

2.3 Gjennomføring og rapportering av forvaltningsrevisjonen

Etter at kommunestyret har vedtatt plan for forvaltningsrevisjon, vil kontrollutvalget sørge for å bestille forvaltningsrevisjon. Kontrollutvalget vedtar problemstillinger, prosjektplan og ressurser, og om det i så fall skal gjennomføres foranalyse. Bestillingen sendes Hedmark Revisjon IKS. Revisjonen skal levere revisjonsrapporter i henhold til den foretatte bestillingen og god kommunal revisjonsskikk på området (RSK 001⁵).

I tråd med forskrift om revisjon § 8 skal revisor rapportere fortløpende til kontrollutvalget om resultater av gjennomført forvaltningsrevisjon. Videre er kontrollutvalget pålagt ansvar for å rapportere til kommunestyret. Med mindre kommunestyret vedtar spesielle bestemmelser for når og hvordan denne rapporteringen skal foregå, er det opp til kontrollutvalget å finne en hensiktsmessig form og frekvens på dette. Rapport og resultater fra det enkelte forvaltningsrevisjonsprosjekt legges fortløpende frem for kommunestyret.

2.4 Endringer

Hvis forutsetningene skulle endre seg, kan kontrollutvalget gjøre endringer i planen. Årsaken til endringen rapporteres til kommunestyret.

⁵ Standard for forvaltningsrevisjon, fastsatt av Norges Kommunerevisorforbund 23.5.05 og gjort gjeldene som god kommunal revisjonsskikk for prosjekter fra 1. oktober 2005.

Skarnes, 31.10.16
Anne Mette Øvrum (sign.)
leder av kontrollutvalget

Torgun M. Bakken
sekretariatsleder

3 Overordnet analyse - overordnet perspektiv

Selve begrepet overordnet analyse indikerer at analysen må ta utgangspunktet i kommunens virksomhet på et overordnet plan. Selv om risiko- og vesentlighetsvurdering ideelt sett burde vært gjennomført i forhold til kommunens egne målformuleringer på enhetsnivå, blir ikke dette gjort i denne analysen, da dette blir for omfattende. Imidlertid er det i spørreskjemaet til kommunalsjefene/etatslederne stilt spørsmål om gjennomfører egne risikovurderinger, og resultatet av denne vurderingen vil ligge som et bakgrunnstappe for analysen, jf. også det som er sagt innledningsvis under kap. 1.3 om risiko generelt.

Med utgangspunkt i kommuneloven § 1 kan kommunens virksomhet fra et slikt overordnet perspektiv deles inn i følgende fire kategorier:

- *legge til rette for et funksjonsdyktig kommunalt og fylkeskommunalt folkestyre*
- *stå for en rasjonell og effektiv forvaltning av de kommunale og fylkeskommunale fellesinteresser innenfor rammen av det nasjonale fellesskap*
- *bidra til en bærekraftig utvikling*
- *legge til rette for en tillitsskapende forvaltning som bygger på en høy etisk standard*

Med dette utgangspunktet kan det på et overordnet nivå være aktuelt å vurdere risiko og vesentlighet ut fra følgende fire perspektiver⁶:

3.1. Lokaldemokrati

Fungerer lokaldemokratiet som forutsatt i kommuneloven?

Risiko- og vesentlighetsvurderingene vil her for eksempel være knyttet til spørsmålet om i hvor stor grad administrasjonen realiserer vedtak fattet av folkevalgte organer, om sakene som legges fram for folkevalgte organer er tilfredsstillende utredet, og om kravene i forvaltningsloven og offentleglova overholdes. Vurderingene kan også gjelde spørsmålet om sakene legges fram på en måte som er tilpasset de folkevalgte som målgruppe. Dette blir vurdert under kap. 5.4.

3.2. Kommunal tjenesteproduksjon

Produserer kommunen de tjenestene innbyggerne har krav på, og skjer myndighetsutøvelse og produksjon på en rasjonell og effektiv måte?

Dette punktet innbefatter den kommunale myndighetsutøvelse og tjenesteproduksjon og gjelder kommunens ytelser overfor innbyggerne. Kravet til de kommunale tjenestene finnes nedfelt i ulike lover og forskrifter. Her vil det innenfor rammen av en overordnet analyse være aktuelt å vurdere risiko- og vesentlighet i forhold til om kommunen oppfyller de krav til myndighetsutøvelse og de ulike tjenestene som framgår av lovverket, både når det gjelder omfang og kvalitet, og om produksjonen skjer på en rasjonell og effektiv måte.

Det er under kap. 3.2 som vi finner det som vanligvis omfattes av begrepene innen forvaltningsrevisjon. Det er m.a.o. målsetting 2 som er utgangspunktet for vurderingen av tjenesteproduksjonen i kommunen. Dette vil være hovedfokuset i analysen. Den starter med en beskrivelse av Sør-Odal kommune med noen nøkkeltall og dens organisering, jf. kap. 4, og vurderingen går fram av kapittel 5.

⁶ Jf. veileder for overordnet analyse

3.3. Bærekraftig utvikling

Bidrar kommunen gjennom sin virksomhet til en bærekraftig utvikling?

Her vil risiko- og vesentlighetsvurderingen fokusere på kommunens virksomhet i et framtidsrettet utviklingsperspektiv. Et sentralt spørsmål her er om kommunen har en beredskap i forhold til trender i befolkningsutviklingen og befolkningssammensetningen. Et annet viktig spørsmål er om kommunen oppfyller de pliktene de er pålagt i regelverket på miljøområdet. Her kan det være aktuelt å vurdere om kommunen tar grep for å møte og motvirke de miljø- og klimaendringene som er varslet. Viktig er også antakelser om nærings- og konjunkturutvikling og utviklingen i andre forhold som antas å ha betydning for kommunen.

Hva er nå bærekraftig utvikling? "Bærekraftig utvikling defineres ofte på samme måte som Brundtlandkommisjonen gjorde det i 1987, nemlig som en samfunnsutvikling som tilfredsstiller våre behov i dag uten å ødelegge framtidige generasjoners muligheter til å tilfredsstille sine behov eller ressursbruk, og som også tar hensyn til generasjonene som kommer etter oss. Bærekraftig utvikling omfatter to nøkkelmomenter, nemlig fattigdomsproblemene og miljøproblemene".⁷

Ettersom bærekraftig utvikling som regel er et mer nasjonalt anliggende, har ikke sekretariatsleder utredet dette temaet videre. Men miljø som sådan vil selvfølgelig være et tema som angår alle, også kommunal forvaltning. Miljørevisjon er et begrep som ikke er nytt, men som er lite gjennomført innen kommunal sektor. Noen har gjennomført forvaltningsrevisjon på dette området, men ikke mange. Selv om en eventuelt ikke velger å gjennomføre noe prosjekt på dette området i denne omgangen, kan vi vurdere om det er aktuelt å innlemme noen av aspektene i de øvrige prosjektene.

3.4. Tillitsskapende forvaltning

Har kommunen en tillitsskapende forvaltning som bygger på en høy etisk standard?

Her kan det være aktuelt å vurdere om kommunen har systemer for å sette i verk og følge opp tiltak for å sikre en høy etisk standard gjennom hele organisasjonen, for på den måten å skape tillit overfor kommunens innbyggere. Dette omtales noe nærmere under kap.5.5.

4 Sør-Odal kommune

4.1 Organisering

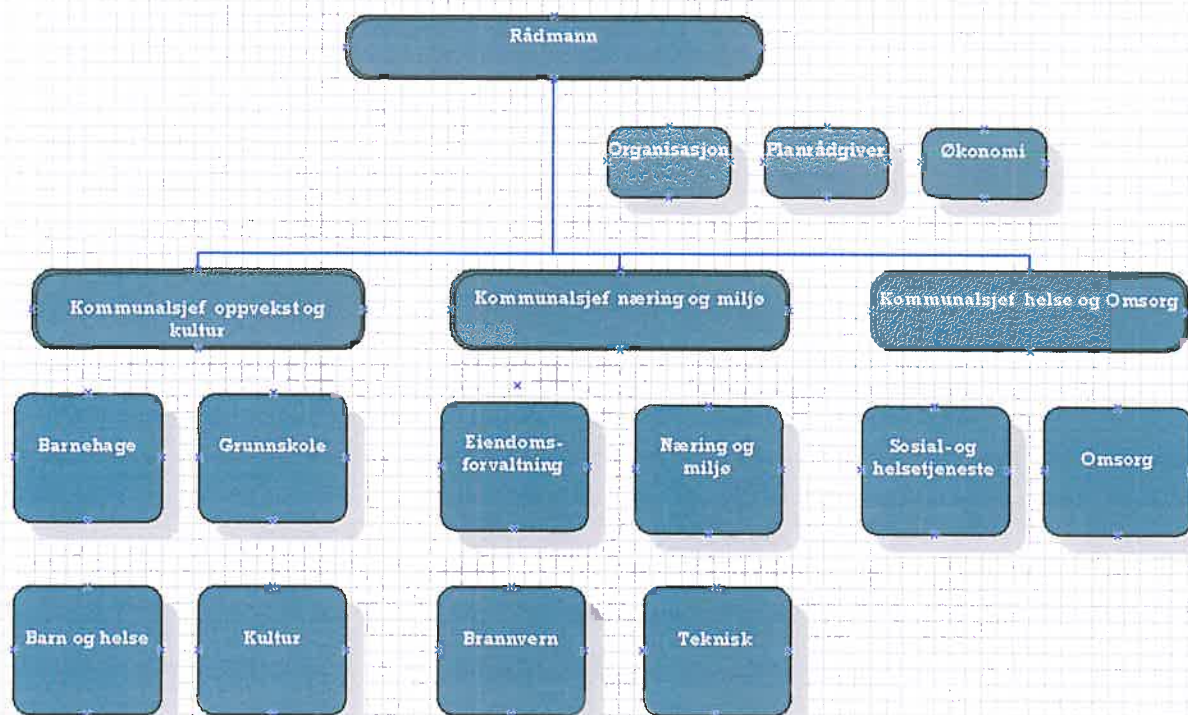
Sør-Odal kommune har 453 årsverk (452,27 pr. 1.1.2014). Ved forrige overordnet analyse (2012) hadde kommunen ca. 445,42 årsverk.

Kommunen har en trenivå-modell, med toppledelsen består av rådmannen og 3 kommunalsjefer. Kommunen har vedtatt styringssystemet balansert målstyring (BMS), men dette fungerer ikke og er foreløpig lagt på is.

Kommunens organisasjonsplan ser slikt ut.⁸

⁷ http://no.wikipedia.org/wiki/B%C3%A6rekraftig_utvikling

⁸ Hentet fra kommunens hjemmeside 15.9.16.

4.2 Kommunens økonomi

Kommunens økonomi har bedret seg betraktelig siden 2014. Lånerenten er lav for tiden, noe som slår positivt ut på kommunens økonomi. Men hvis den stiger, vil dette kunne få store negative konsekvenser. Pensjon er også en utgiftspost som kan gi både positive og negative utslag på kommuneøkonomi.

	Regnskap 2013	Regnskap 2014	Regnskap 2015
Sum driftsinntekter	516 364 000	544 158 000	572 151 000
Sum driftsutgifter	495 949 000	536 721 000	440 496 957
Brutto driftsresultat	4 677 365	-777 768	545 698 000
Netto driftsresultat	6 823 000	-4 003 000	15 860 000
Regnskapsmessig mindreforbruk	6 505 000	439 000	16 936 000
Regnskapsmessig merforbruk	0		

Men noe av det som kan skape en utfordring, er kommunens befolkning, selv om Sør-Odal i de senere årene stort sett har hatt en positiv utvikling. Befolkningsstørrelsen påvirker bl.a. rammetilskuddet fra staten. Utviklingen i Sør-Odal er som tabellen under⁹ viser.

⁹ <http://www.ssb.no/emner/02/02/folkendrhyst/tabeller/tab/0419.html>

År	Folkemengde 1. januar	Levende- fødte	Døde	Fødsels- overskudd	Inn- flyttinger	Ut- flyttinger	Netto- innflytting	Folke- tilvekst
2011	7 831	70	82	-12	438	398	40	28
2012	7 859	79	77	2	363	422	-59	-53
2013	7806	76	85	-9	434	379	55	41
2014	7847	53	108	-55	444	436	8	-47
2015	7800	66	91	-25	531	405	126	101
2016	7901							

Hvis vi ser på SSBs tall for framtiden¹⁰ vil det for Sør-Odal sin del se slik ut i 2040 med hhv. middels antatt folkevekst, lav antatt folkevekst og høy antatt folkevekst:

0419 Sør-Odal   **9 529**   8 797   10 447

Det som antas som mest sannsynlig, er middels antatt folkevekst (uthevet skrift). Det er en forverring siden vår forrige analyse i 2012, da den mest sannsynlige befolkningen (etter middels folkevekst) lå på 9 878. Det er selvsagt lagt inn mange forutsetninger i disse tallene. I vedlegg 2 ligger en oversikt over befolkningssammensetningen i 2016, 2025 og 2040 for Sør-Odal kommune. Her går det fram at det antas at andel eldre over 67 år øker, mens andel under 67 år synker.

Finansforvaltning

Sør-Odal kommune har ikke noe kapital investert i aksjer/andeler/sertifikater/obligasjoner (omløpsmidler). Når det gjelder langsiktige plasseringer, har kommunen noen aksjer og andeler, hvor det aller største beløpet er i KLP. Det er derfor ikke noe stort behov for en gjennomgang av kommunens plasseringer i så måte.

Men kommunen har gjeld, og det hører også under finansforvaltningen. Hvis vi holder pensjonsforpliktelser utenfor, har kommunen langsiktig gjeld på kr 474 183 (tall i hele tusen). Kr 47 700 (tall i hele tusen) av dette er sertifikatlån. Netto lånegjeld pr. innbygger er slik for kommunene i regionen.

2015	Eidskog	Grue	Kong- svinger	Nord-Odal	Sør- Odal	Våler	Åsnes
Netto lånegjeld i kroner per innbygger, konsern	77390	74226	60031	68061	54565	67828	51880
Netto lånegjeld i kroner pr. innbygger (ikke konserntall) ¹¹	61641	59317	47842	60027	53980	66896	51064

I følge denne oversikten, ligger Sør-Odal ligger nest lavest i gjeld per innbygger.

Ifølge forskrift om finansforvaltning skal kommunen kvalitetssikre sin finansforvaltning. I Sør-Odal vil dette da omhandle kun gjelden. 23 % av lånegjelden er bundet opp i fastrentevilkår. Det vil si at kommunen er risikoutsatt for 77 % av gjelden hvis renten stiger.

Kommunen vedtok nytt finansreglement i kommunestyret i 2013 og dette ble kvalitetssikret av Glåmdal Revisjon IKS. Nytt finansreglement skal vedtas i november 2016 og blir kvalitetssikret av

¹⁰ <http://www.ssb.no/emner/02/03/folkfram/tab-2012-06-20-07.html>

¹¹ Ettersom det for noen av kommunene er så stor forskjell på konserntall og ikke, tar vi med begge nøkkeltallene.

Hedmark Revisjon IKS. Ifølge forskrift om finansreglement skal rådmannen rapportere 2 ganger i året til kommunestyret om kommunens finansforvaltning (i tillegg til rapportering i årsrapporten). Dette er ikke gjort i Sør-Odal, men vil bli fulgt opp senere.

KOSTRA

Når vi skal vurdere noen nøkkeltall¹² ut fra KOSTRA, er det selvsagt mange å velge mellom. Vi har i denne sammenhengen plukket ut et par som gjengis i tabellen nedenfor. Tallene er hentet fra tabellnr. A1. Konsern - Finansielle nøkkeltall og adm., styring og fellesutg.- nivå 2. konsern.

Nøkkeltall	Sør-Odal			KG 7	Gj.snitt alle komm	Gj.snitt. landet u. Oslo	Gj.snitt Hedmark
	2013	2014	2015	2015	2015	2015	2015
Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	4	1,3	4,5	2,8	2,3	2,5	3,2
Netto driftsutgifter i kroner per innbygger	47046	50329	48041	45329	52949	52346	52658

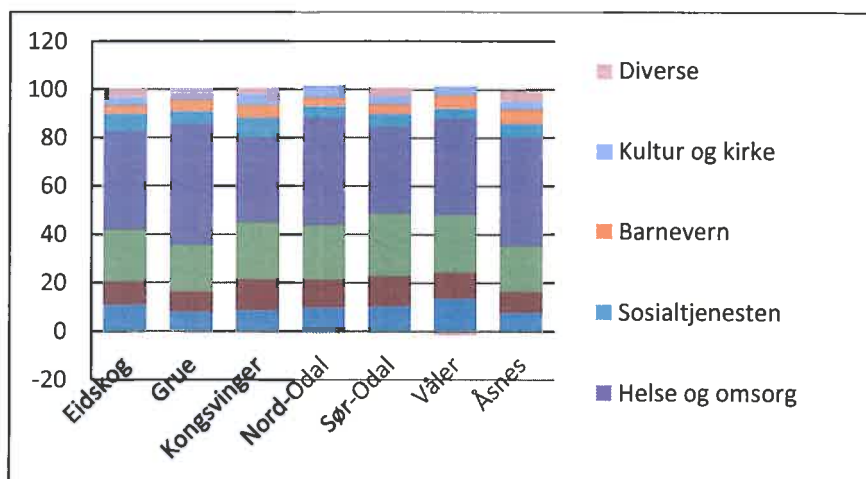
I tabellen ovenfor, ser vi at *Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter* var i 2015 veldig positivt, og Sør-Odal lå langt over de øvrige i sammenligningsgruppen. Det var svakere i 2014. *Netto driftsutgifter pr innbygger* har gått ned fra 2014 til 2015 og Sør-Odal ligger i 2015 under de øvrige i sammenligningsgruppen, med unntak av for kommunegruppe 7.

Vi viser også til kommunens årsregnskap og årsmelding for nærmere opplysninger om kommunen.

Tabellen og diagrammet under viser prosentvis fordeling etter netto driftsutgifter for 2015. For sammenligningens skyld har vi også tatt med de øvrige kommunene i distriktet.

Netto driftsutgifter	Eidskog	Grue	Kongs-vinger	Nord-Odal	Sør-Odal	Våler	Åsnes
Administrasjon og styring	11	8	8,7	9,9	10,3	13,5	7,7
Barnehage	9,6	8,5	12,7	11,5	12,5	10,7	8,9
Grunnskoleopplæring	21,4	19	23,5	22,4	25,8	24	18,7
Helse og omsorg	41	50,5	35,5	44,8	36,2	40,1	45,3
Sosialtjenesten	7,3	5,3	8,3	4,9	5,5	4,2	5,7
Barnevern	3,2	4,6	5	3,5	3,8	5,5	5,7
Kultur og kirke	3,8	2,9	4,9	4,8	3,6	3,7	3,6
Diverse	2,7	1,5	2,1	-1,2	3,2	-1,5	3,9
	100	100,3	100,7	100,6	100,9	102,2	99,5

¹² Når vi bruker sammenligningstall for KOSTRA-rapportering, så er alle kommunene i landet samlet i forskjellige kommunegrupper (KG). Dette skal da være kommuner som er sammenlignbare. Sør-Odal tilhører kommunegruppe 7. Hvilke andre kommuner som tilhører KG 7, går fram av vedlegg 3. Tabellene viser også to kolonner med landsgjennomsnitt, dvs. både med og uten Oslo. Snittet uten Oslo vises fordi Osloregnskapet omfatter både kommunale og fylkeskommunale funksjoner, slik at tallene ikke alltid blir sammenliknbare. For enkelte økonomiske nøkkeltall slår dette så kraftig ut at gjennomsnitt inkludert Oslo er prikket (dvs. uten tall).

Størsteparten av kommunens netto driftsutgifter går til skole og helse- og omsorg. For Sør-Odal sin del utgjør netto driftsutgifter for skole 25,8 % og helse/omsorg 36,2 %. Sør-Odal bruker mest på grunnskole blant kommune i regionen og minst på helse og omsorg. For områder der utgiftene i all hovedsak dekkes av brukerbetaling, for eksempel vann, avløp og renovasjon, gir oversikten liten informasjon om ressursbruken. Disse postene ligger i **Diverse**, sammen med samferdsel, næring, bolig og brann- og ulykkesvern. Sør-Odal ligger midt på treet i forhold til de øvrige kommunene når det gjelder administrasjon og styring og nest høyest på barnehager.

4.3 Tjenester

Som nevnt under kap. 1.4 Kilder ovenfor, har vi også vært inne på "Kommunebarometeret", som er "Kommunal Rapport" sin rangering av de kommunale tjenestene etter sammenstilling av en rekke KOSTRA-tall¹³. Dessverre har vi ikke tilgang til alle analysene som dette verktøyet gir¹⁴, så det er bare på et overordnet nivå vi angir noen tall. Det er vanskelig å vite hvor mye vekt en skal legge på dette, ettersom vi ikke har full oversikt over hva som ligger i grunnlaget. Men sammen med andre vurderinger, kan dette kanskje gi en pekepinn på situasjonen i Sør-Odal.

Her er en oversikt over rangeringen for alle kommunene i regionen.

Knr	Kommune	Gruppe	Totaltabellen	Rang uten hensyn til korrigert inntekt	Korrigert inntekt (100 = snitt)	Rang fylke
402	Kongsvinger	G08	249	334	92,7	18
418	Nord-Odal	G10	261	323	96,8	20
419	Sør-Odal	G07	260	333	94,5	19
420	Eidskog	G11	314	362	95,5	21
423	Grue	G02	248	313	96,7	17
425	Åsnes	G11	234	325	93,6	16
426	Våler (Hedm.)	G02	172	236	96,9	12

Totalt sett har Sør-Odal en lavere plassering enn ved den forrige analyse som vil la fram i 2012, da Sør-Odal lå på 172 plass. På Kommunebarometeret står det følgende korte analyse for Sør-Odal¹⁵:

¹³ Hovedelementet i Kommunebarometeret er en konkret analyse av hvordan den enkelte kommunen presterer målt mot resten av Kommune-Norge innen de 12 nøkkeltallene fordelt på 12 sektorer som utgjør Kommunebarometeret. Analysen er solid, men gir likevel et lettfattelig bilde av kommunen..

¹⁴ Det kreves abonnement for å få en slik tilgang, og det har vi foreløpig ikke prioritert å skaffe oss.

¹⁵ <http://kommunebarometeret.no/nav/425>

Sør-Odal er på 260. plass i Kommunebarometeret 2016 fra Kommunal Rapport. I totaltabellen - men bare der - justerer vi for økonomiske rammebetingelser. Profilen er litt svakere enn normalen i Kommune-Norge. Kommuner som havner i toppen av barometeret har generelt klart flere gode plasseringer enn andre, men det er ikke slik at enkelte kommuner er i toppen på alle områder, mens andre er helt i bunn. I snitt har en kommune like mange gode som svake plasseringer. Det er den totalt miksen som avgjør plasseringen. En kommune som får en svak plassering har ikke nødvendigvis dårlige tjenester og er ikke et dårlig sted å bo. Poenget er at kommunen sannsynligvis har noe å lære av liknende kommuner som ligger i toppen av den samme tabellen. Hvis vi ser bort fra kommunenes ulike økonomiske utgangspunkt, kommer Sør-Odal på en 333. plass. Nøkkeltallene er omtrent som forventet ut fra korrigert inntektsnivå..

Vi tar også med en annen vurdering av kommunal tjenesteproduksjon, og det er ”Produksjonsindeksen for kommunene”, som ligger på Kommunal- og regionaldepartementets side¹⁶. Tallene er for 2014. Nedenfor er en oversikt over kommunene i regionen. Tallene angir avvik fra landsgjennomsnittet. En nærmere beskrivelse av produksjonsindeksen finnes i «Rapport fra Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi» (KMD, november 2015).

Produksjonsindekser, frie inntekter per innbygger korrigert for variasjoner i utgiftsbehov, og netto driftsresultat. Landsgjennomsnitt=100 for produksjonsindeksene og korrigert inntekt. Netto driftsresultat oppgitt i prosent av samlede driftsinntekter. Tall fra 2014

Kommune	Barneh.	Gr.skole	Helse	Pl/oms.	Barnev.	Sosial	Kultur	Samlet	Korr. innt.	Netto dr.res.
Kongsvinger	95,7	98,9	87,4	96,4	131,5	122,2	65,9	98,0	95,4	0,9
Nord-Odal	99,1	93,5	93,3	97,4	118,7	131,2	66,6	97,9	97,8	3,1
Sør-Odal	107,3	105,7	101,4	95,9	121,4	131,0	64,8	102,4	98,4	-0,7
Eidskog	104,4	93,8	101,2	106,9	156,1	134,0	35,3	102,9	100,8	0,0
Grue	99,4	91,9	92,4	102,1	137,3	133,3	47,1	99,1	101,5	-1,1
Åsnes	105,5	97,7	111,1	105,9	132,5	141,6	50,8	104,5	98,4	-1,0
Våler	94,4	99,6	113,5	107,8	118,9	134,4	98,4	105,4	101,7	1,9

Ut fra disse tallene (tallene satt opp i et diagram ligger som vedlegg 4) ligger Sør-Odal høyere enn landsgjennomsnittet på alle tjenestene unntatt pleie/omsorg og spesielt kultur.

Kommunen gjennomfører brukerundersøkelser annethvert år. Når det gjelder medarbeiderundersøkelser, er det ikke lagt opp til noen fast rutine for dette.

Det er også nylig blitt publisert (oktober 2016) Forbrukerrådets kommunetester. Ut fra disse tallene har Sør-Odal kommune noen utfordringer. Tekniske tjenester, sosiale tjenester og informasjonstjenester går opp i Sør-Odal fra forrige måling, helse, barn/skole, samt pleie/omsorg går ned. Metoden for undersøkelsen er det som kalles «mystery shopping» – dvs. «mystery calling, mystery mailing og nettsjekk». Det står på hjemmesiden til Forbrukerrådet at «Testmedarbeidere har utgitt seg for å være privatpersoner og deretter henvendt seg til samtlige kommuner i Norge på e-post, telefon og via kommunenes nettsider». Det er flere som har innvendinger mot undersøkelsen og den må nok tas med en klype salt. Det er viktig å presisere at undersøkelsen ikke måler kvaliteten på selve tjenestene. Ytterligere opplysninger finnes på

<http://www.forbrukerradet.no/kommunetesten/#/kommune/419/year/2016>

¹⁶ Produksjonsindeksen er et samlemål for kommunenes tjenestetilbud basert på produksjonsindikatorer for utvalgte sektorer og sier noe om nivået på produksjonen i forhold til størrelsen på målgruppen for tjenestene. Indeksen gir slik et bilde av hvordan nivået på tjenestene er i en kommune sammenlignet med andre kommuner. Den produksjonsindeksen som beregnes er basert på delindekser for barnehage, grunnskole, primærhelsetjeneste, pleie og omsorg, barnevern, sosialkontortjenester og kultur. De øvrige sektorer (administrasjon, teknisk sektor, samferdsel, bolig og næring) er utelatt fordi det er vanskelig å finne gode indikatorer på tjenesteproduksjonen. De tjenestene som er inkludert i totalindeksen utgjorde om lag 73 prosent av kommunenes brutto driftsutgifter i 2014.

4.4 Intern kontroll og etisk fokus

Rådmannen har i årsrapporten for 2015 sagt noe om kommunens interne kontroll, i tråd med kommuneloven § 48 nr. 5. Kommunen benytter et elektronisk kvalitetssystem kalt Kvalitetslosen, som også omfatter en avvikssystem. Kommunens økonomireglement er gammelt og det er behov for en ny gjennomgang. Kommunen deltar i det interkommunale innkjøpssamarbeidet RIIG. Det er ikke sagt så mye om etisk standard i rådmannens årsrapport.

4.5 Eksternt tilsyn

Rapporter fra statlig tilsyn blir lagt fram for kommunestyret.

I 2014-2016 har kommunen hatt følgende tilsyn:

- Kommunens ansvar for krisesentertilbudet, rapport 30.3.15
- Nasjonalt tilsyn, sjømeldingstilsyn, Legemiddelhåndtering-multidose, rapport 27.4.16
- Skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen og forvaltningskompetanse knyttet til spesialundervisning, rapport 18.3.16
- Sør-Odal som barnehagemyndighet, rapport 16.1.14
- Tilsyn med vedtak om fritak for skriftlig sidemål, rapport 20.1.14
- Samfunnssikkerhet og beredskap 2014, rapport 23.5.14
- Tilsyn med sentraladministrasjonen, arkiv, 11.9.15
- Tilsyn med brannvesenets beredskap, rapport 16.11.15
- Stedlig tilsyn med tiltak etter helse- og omsorgstjenesteloven kap. 9, rap. 17.11.15
- Landsomfattende tilsyn med samhandling om utskriving av pasienter fra spesialisthelsetjenesten til kommunen, rapport, 21.3.16
- Tilsyn med tjenester til tjenestemottakere i Sykehusveien 70

4.6 Tidligere revisjonsrapporter

Det ble i forrige planperiode lagt fram følgende forvaltningsrevisjonsrapporter:

- 2013 Gjennomgang av kommunens definering av kostraarter og kostrafunksjoner mm.
- 2013 Kommunens inntekter.
- 2014 Utgifter SFO.
- 2014 Lov om offentlige anskaffelser.
- 2015 FVD-kostnader.
- 2016 Intern kontroll i barnevernet (undersøkelse).

Det er bestilt ytterligere to forvaltningsrevisjonsrapporter som legges fram i slutten 2016:

- 2016 Bemanningen på sykehjemmet
- 2016 Spesialundervisning.

Det er i tillegg bestilt en forvaltningsrevisjon for alle kommunene i regionen, knyttet til samhandlingsreformen, som blir lagt fram i 2017.

5 Vurderinger - risiko og vesentlighet

Som nevnt innledningsvis, har vi valgt et overordnet perspektiv på vår tilnærming til risiko- og vesentlighetsvurderingene. De risikovurderinger som gjøres under de forskjellige områdene, er en *samlet vurdering* basert på de kildene som går fram av kap. 1.4. Det vil derfor ikke gå fram hva som hver enkelt person har sagt. Alle tjenestoområdene/enhetene under hver enkelt virksomhet vil ikke bli vurdert, det foretas et utvalg bl.a. på bakgrunn av vesentlighet.

Vi har delt vår gjennomgang i Oppvekst og kultur (5.1), Helse og omsorg (5.2), Teknikk og næring (5.3), Stab- og støttefunksjoner (5.4) samt Andre overordnede perspektiver og fellesprosjekter (5.5). Regnskapstall og kostratall knyttet til hvert enkelt område/enhet ligger i vedlegg 1.

5.1 Oppvekst og kultur

Under dette området finner vi resultatenheter

- **Barnehager, grunnskolen, barn og helse og kultur (se nærmere spesifikasjon ligger i vedlegg 1)**

Barnehager

Regnskap 2015 viser et mindreforbruk på barnehager både i forhold til budsjett 2015 og regnskap 2014.

I forhold til kostratall, så er netto driftsutgifter til barnehage pr. innbygger 1-5 år i Sør-Odal noe lavere enn de øvrige i sammenligningsgruppen, med unntak av kommunegruppe 7. Andelen barn med barnehageplass ligger omtrent på nivå med de øvrige i sammenligningsgruppen.

Ut fra nøkkeltallene er det ingen spesielle signaler om at det er behov for forvaltningsrevisjon i de kommunale barnehagene. Ut fra en helhetsvurdering, så vil det ikke bli foreslått noe prosjekt på dette området i denne omgangen.

Grunnskole

Regnskap 2015 viser et mindreforbruk på grunnskolen både i forhold til budsjett 2015 og regnskap 2014.

Ut fra kostratallene så bruker Sør-Odal noen mer på grunnskolen (i prosent av samlet drift) enn de øvrige i sammenligningsgruppen, med unntak av kommunegruppe 7. Netto driftsutgifter til grunnskole, i prosent av samlede driftsutgifter er omtrent på nivå med de øvrige av sammenligningskommunene, litt under kommunegruppe 7, og litt over de øvrige. Dette viser også tallene pr. innbygger hvor Hedmark ligger litt under, mens Sør-Odal er omtrent på nivå med de øvrige. Utgifter til **skoleskyss** er høyere i Sør-Odal enn de øvrige, og når det gjelder netto driftsutgifter til **skolefritidstilbud** pr. innbygger, ligger Sør-Odal klart høyere enn de øvrige. Tallene for **spesialundervisning** er noe lavere enn de øvrige.

Fylkesmannen har gjennomført tilsyn i 2016 med skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen og forvaltningskompetanse knyttet til spesialundervisning. Denne saken er foreløpig ikke klar. Det er også bestilt en forvaltningsrevisjon på Spesialundervisning som blir levert i 2016 ev. tidlig i 2017, så det er ikke aktuelt med noe prosjekt på dette området i denne planperioden.

Det ble gjennomført en forvaltningsrevisjon på utgifter til SFO i 2014, så dette området er ikke aktuelt å vurdere i denne omgangen.

Fra oversikten over standpunktarakter 10 klasse, (jf. skoleporten og vedlegg 1), ligger Sør-Odal over gjennomsnittet Hedmark og nasjonalt nivå på norskfagene og engelsk skriftlig, likt med Hedmark, men under nasjonalt nivå på matematikk og litt under Hedmark og nasjonalt på engelsk muntlig. Sør-Odal ligger midt på treet i forhold til grunnskolepoeng i forhold til de øvrige kommunene i regionen. I fra eleveundersøkelsen har vi hentet noen tall og mobbing har en litt mindre positiv verdi i Sør-Odal enn Hedmark og nasjonalt. Sør-Odal ligger derimot godt an på mange av indikatorene, men ligger litt dårligere på vurdering for læring og trivsel

Område/oppgave	Vurdering av risiko - Overholdelse av lover og bestemmelser - Økonomi - Produktivitet - Måloppnåelse	Risikoreduserende tiltak	Vesentlighet
Skoleresultater	Eleven får ikke den undervisningen som de har krav på. Midt på treet grunnskolepoeng. Andel lærere med universitets-/høgskoleutdanning og pedagogisk utdanning er lavere i Sør-Odal enn de øvrige i sammenligningsgruppen.	Sør-Odal ligger ganske bra an på skoleresultater for standpunkt 10. klasse.	Dette er et vesentlig område, både ut fra et brukerperspektiv, medarbeiderperspektiv, kommunes økonomi og politiske perspektiv.
Samlet vurdering: Ut fra de få resultatene vi har tatt ut, ligger Sør-Odal ganske bra an. Hvis en skal velge en forvaltningsrevisjon på dette området (eventuelt som et felles prosjekt i regionene) bør det hentes inn flere måltall, ikke minst i forhold til læringsmiljø og mobbing.			

Barn og helse

Dette området består både av barnevern og helsestasjonstjenester. Regnskapsmessig er det det lite merforbruk i 2015 i forhold til justert budsjett, men en liten nedgang fra regnskap 2014.

Barnevern

Barneverntjenesten i Sør-Odal og Nord-Odal (Odal barnevern) er et vertskommunesamarbeid, men Sør-Odal som vertskommune.

Område/oppgave	Vurdering av risiko - Overholdelse av lover og bestemmelser - Økonomi - Produktivitet - Måloppnåelse	Risikoreduserende tiltak	Vesentlighet
Barnevern	Risiko for saksbehandlingsfeil. Risiko for at frister ikke blir overholdt.	Sør-Odal ligger ganske høyt på utgifter til barnevernet, noe som kan tilsa at mange får bistand.	Dette er et vesentlig område, både ut fra et brukerperspektiv, medarbeiderperspektiv, kommunes økonomi og politiske perspektiv.
Samlet vurdering: Det er nylig gjennomført en forvaltningsrevisjon på intern kontroll i barnevernet, så dette området vurderes ikke nærmere nå. Det kan likevel være aktuelt med en vurdering av saksbehandling, overholdelse av frister, oppfølging, plassering i fosterhjem osv.			

For **helsetjenesten** og **kultur** har vi ikke vurdert noen prosjekter, ut fra at vi ikke har noen spesielle indikasjoner for at det er behov for noen gjennomgang på disse områdene.

5.2 Helse og omsorg

Under dette området finner vi følgende resultatenheter og tjenester:

- **Sør-Odal alders- og sykehjem, hjemmetjenesten, miljøarbeidertjenesten og helsetjenesten og NAV sosial (se nærmere spesifikasjon ligger i vedlegg 1).**

Kommunens utgifter til helse og omsorg er redusert fra 2014 til 2015 og det er også et mindreforbruk i forhold til justert budsjett 2015. Noe av årsaken til mindreforbruket er refusjon for ressurskrevende brukere og sykkelønnsrefusjon.

Vi deler dette området i tre områder, **pleie og omsorg, helsetjenester og NAV sosial.**

Pleie og omsorg

Ut fra kostratallene ser vi at Sør-Odal ligger på linje med de øvrige. Med unntak av «korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass» hvor Sør-Odal ligger noe lavere. «Andel beboere i bolig med heldøgns bemanning» er vesentlig lavere, men dette henger også sammen med botilbudene i de forskjellige kommunene.

Det er bestilt en forvaltningsrevisjon knyttet til sykehjemmet, som først og fremst ser på bemanningen, så dette området er det ikke aktuelt å vurdere i denne planperioden.

Område/oppgave	Vurdering av risiko ▪ Overholdelse av lover og bestemmelser ▪ Økonomi ▪ Produktivitet ▪ Måloppnåelse	Risikoreduserende tiltak	Vesentlighet
Institusjonsplasser Hjemmetjenester	Tildelerenheten er en viktig brikke på dette området. Risikoen kan gå på tildeling av riktige tjenester til rett tid. Organisering pleie og omsorg kan også være et område å vurdere nærmere. Medisin håndtering/intern kontroll. Holdninger, kultur og etikk Håndtering av gavemidler/pasienters midler	Vi har ingen informasjon om dette.	Dette er et vesentlig område, både ut fra et brukerperspektiv, medarbeiderperspektiv, kommunes økonomi og politisk perspektiv.

Samlet vurdering:

Samhandlingsreformen (innført i 2012 gjennom to lover)¹⁷ er en del av helse og omsorg, og som det er knyttet mye risiko til, men på dette området er det bestilt en forvaltningsrevisjon som skal leveres 2017.

Tildeling av tjenester er den første viktige oppgaven innen pleie og omsorg. Hvilke rutiner har denne enheten og hvordan fungerer tildelingen. Dette er et område som er aktuelt å se nærmere på.

¹⁷Folkehelseloven (regulerer langsiktig og systematisk folkehelsearbeid på alle forvaltningsnivåer) og Helse- og omsorgstjenesteloven (skal sikre bedre samhandling innad i kommunene, og mellom spesialisthelsetjenesten og den kommunale helse- og omsorgstjenesten)

Har kommunen en god organisering av sin pleie og omsorgstjenesten, og gis det rett tilbud til riktig tid.

Det kan også være aktuelt med et prosjekt knyttet til intern kontroll både i forhold til medisinhåndtering, håndtering av pasientmidler og eventuelt gavemidler.

Helsetjenesten

Tallmessig er ikke helsetjenesten blant de største områdene. Det tallet som kanskje kan være litt ekstra interessant, er netto driftsutgifter til forebyggende arbeid, med tanke på samhandlingsreformen. Her ligger Sør-Odal en god del lavere enn de øvrige, men tallet har økt en del fra 2013 og 2014. Første januar 2012 trådte lov om folkehelsearbeid i kraft. Folkehelseprofilen¹⁸ er et bidrag til fylkets arbeid med å skaffe seg oversikt over helsetilstanden i fylket og oppgaven med å understøtte folkehelsearbeidet i kommunene. For nærmere opplysninger, se vedlegg 5. Sør-Odal kommune kommer godt ut når det gjelder skader behandlet i sykehus, god drikkevannsforsyning og vaksinasjonsdekning meslinger og har også noen områder hvor de ikke er signifikant forskjellig fra resten av landet, men på de aller fleste områdene ligger Sør-Odal under gjennomsnittet for landet.

Område/oppgave	Vurdering av risiko - Overholdelse av lover og bestemmelser - Økonomi - Produktivitet - Måloppnåelse	Risikoreduserende tiltak	Vesentlighet
Miljøarbeidertjenesten/ mennesker med utviklingshemming	Statens helsetilsyn har i 2016 gjennomført et landsomfattende tilsyn knyttet til tilrettelagte tjenester. Sør-Odal er ikke undersøkt. De fleste av kommunene som er undersøkt, har store mangler på området.	Vi har ingen informasjon om dette.	Dette er et vesentlig område ut fra et brukerperspektiv, for en gruppe som kanskje ikke er så gode til å ivareta sine egne interesser.
Samordning av tjenester	Dette gjelder spesielt tiltak for funksjonshemmede og helse- og sosialtjenester. Vi har ikke undersøkt dette nærmere, men fylkesmannen har hatt fokus på dette området tidligere, og vi antar at dette er et område som er komplisert og utfordrende. Det er bestandig en viss risiko for at noen faller mellom to stoler, eller at tjenester ikke gis på grunn av mangel på kommunikasjon	Vi har ingen informasjon om dette.	Dette er et vesentlig område ut fra et brukerperspektiv, for en gruppe som kanskje ikke er så gode til å ivareta sine egne interesser.
Psykatri	Det er flere som mener dette er et vanskelig område å få til gode nok tjenester på. Det kreves store ressurser i en kommune å håndtere dette. Jf. også det som er sagt ovenfor ifbm. samhandlingsreformen.	Vi har ingen informasjon om dette.	Dette er et vesentlig område ut fra et brukerperspektiv, men som også kan få store økonomiske konsekvenser for kommunen.

Samlet vurdering:

Jf. det som er sagt ovenfor om samhandlingsreformen. Fra 2017 skal psykiatritjenesten innlemmes i denne ordningen. Det ble gjennomført et prosjekt knytte til Psykisk helse- og rusomsorg i 2014, så dette området ser vi ikke behovet for å gå inne på igjen foreløpig.

Vi har ingen direkte risikovurderinger av dette området, bare generell risiko. En vurdering av risikoen

¹⁸ <http://khp.fhi.no/PDFVindu.aspx?Nr=0419&sp=1&PDFaar=2016>

ved psykiatri bør tas i forbindelse med en revidering av plan for FR om to år. Det kan likevel være nyttig med en tilsvarende gjennomgang som Statens helsetilsyn har gjennomført i forhold til mennesker med utviklingshemming.

NAV sosial

Det er en betydelig reduksjon i netto utgifter fra regnskap 2014 til regnskap 2015, men det er et merforbruk i forhold til justert (og opprinnelig) budsjett 2015. Det sies i kommunens årsberetning for 2015 at budsjettoverskridelsene gjelder merutgifter til økonomisk sosialhjelp.

På kostratallene i vedlegg 1, ligger Sør-Odal lavt i forhold til de øvrige i sammenligningsgruppen, når det gjelder de fleste tallene, men vi ser at på «andel netto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp», ligger Sør-Odal høyest. Korrigerte driftsutgifter per. mottaker ligger betydelig lavere i Sør-Odal enn i landet (også her mangler vi en del tall for Hedmark og kommunegruppe 7).

Område/oppgave	Vurdering av risiko - Overholdelse av lover og bestemmelser - Økonomi - Produktivitet - Måloppnåelse	Risikoreduserende tiltak	Vesentlighet
NAV sosial i samarbeid med NAV stat.	Spørsmålet som stilles er i hvilken grad har NAV en organisering som er tjenlig for å løse de kommunale oppgavene kontoret har fått ansvar for? Det kan handle om styringsdialoger, rutiner, samarbeid og koordinering, samt håndtering av eventuelle målkonflikter og kulturforskjeller. Og ikke minst, er denne organiseringen en fordel for brukerne?	Vi har ingen informasjon om dette.	Dette er et vesentlig område ut fra et brukerperspektiv, men som også kan få store økonomiske konsekvenser for kommunen.
Tjenester	Selv om ikke tallene gir noen spesielle indikasjoner for behov for nærmere undersøkelser, så har vi en risiko for at kommunen ikke leverer lovpålagt tjeneste og med det, følger fare for rettssikkerheten og for rettssaker. Korrekt saksbehandling og dokumentasjon er også viktige stikkord her..	Vi har ingen informasjon om dette.	Dette er et vesentlig område ut fra et brukerperspektiv, men som også kan få store økonomiske konsekvenser for kommunen.

Samlet vurdering:

Sosial er et «lukket område», naturlig nok. Vi har ikke så mange opplysninger om hvordan den interne kontrollen fungerer eller hvordan saksbehandlingen foregår. NAV sosial er et område som bør undersøkes nærmere, ettersom det ikke er gjennomført noen forvaltningsrevisjon på dette området tidligere.

5.3 Teknikk og næring

Under dette området finner vi følgende enheter, **Eiendomsforvaltning, brannvern, næring og miljø og teknisk (kommunalteknikk og teknisk forvaltning)** (se nærmere spesifikasjon ligger i vedlegg 1).

Glåmdal interkommunale Renovasjonsselskap (GIR IKS) et interkommunalt selskap som administrerer driften av **renovasjonsordningen** i Eidskog, Kongsvinger, Nord-Odal og Sør-Odal.

Eiendom

Utgiften er betydelig redusert fra 2014 til 2015, og regnskap 2015 har også et mindreforbruk i forhold til justert budsjett. Ifølge nøkkeltall for drift og vedlikehold av eiendommer (se vedlegg 1), så ser ut til at Sør-Odal bevilger noe mer til eiendomsforvaltning enn de øvrige i sammenligningsgruppen. Det ble gjennomført en forvaltningsrevisjon på «Forvaltning, drift og vedlikehold» av kommunale eiendommer i 2015, og vi foretar derfor ikke noen ny risikovurdering i denne sammenhengen.

Brannvern

Det er et lite netto mindreforbruk også når det gjelder brann og feiing, både i forhold til regnskap 2014 og budsjett 2015.

Vi har ikke så mange tall i forbindelse med brann og beredskap, men tar med en oversikt over netto driftsutgifter til pr. innbygger for alle kommunene i regionen, samt landet og Hedmark. I denne sammenhengen ligger Sør-Odal lavest i forhold til de øvrige i regionen, men litt høyere enn Hedmark.

Område/oppgave	Vurdering av risiko - Overholdelse av lover og bestemmelser - Økonomi - Produktivitet - Måloppnåelse	Risikoreduserende tiltak	Vesentlighet
Brannvern	Risiko i forhold til Overholdelse av lover og bestemmelser. Tilstrekkelig beredskap og kompetanse.	Vi har ingen opplysninger om dette.	Dette er et vesentlig område, både ut fra et brukerperspektiv, medarbeiderperspektiv kommunens økonomi og politiske perspektiv.

Samlet vurdering:

Brannvern er ikke noe stort område, men det kan få store konsekvenser hvis ikke brannvesenet har tilstrekkelig med bemanning, kompetanse og gode nok rutiner for å forebygge eller slukke brann. Det er ingen spesielle signaler som tilsier at det er et problem i Sør-Odal, med unntak av de ligger lavest i regionen i forhold til kostnader. Vi tar det med som et aktuelt prosjekt.

Plan og byggesak

Sør-Odal skiller seg ikke vesentlig ut fra de øvrige i tabellen for nøkkeltall knyttet til plan og byggesak, på enkelte ligger de litt høyere (netto driftsutgifter fysisk planlegging og kart og oppmåling). I forhold til saksbehandlingstid ligger Sør-Odal noe høyere enn de øvrige.

Område/oppgave	Vurdering av risiko - Overholdelse av lover og bestemmelser - Økonomi - Produktivitet - Måloppnåelse	Risikoreduserende tiltak	Vesentlighet
Plan og byggesak	Risiko i forhold til Overholdelse av lover og bestemmelser. Saksbehandlingstid. Kompetanse og ressurser.	Vi har ingen opplysninger om dette.	Dette er et vesentlig område, både ut fra et brukerperspektiv, kommunens økonomi og politiske perspektiv.

Samlet vurdering:

Nå er nok ikke **saksbehandling på teknisk** det området som har størst risiko generelt sett, og

sannsynligvis heller ikke i Sør-Odal. Det som er spesielt viktig på dette området er lik behandling av søkerne, overholdelse av frister og tilstrekkelig kompetanse til å praktisere regelverket. Forhold som tilrettelegging for utvikling av næringslivet og innbyggervest, vil også være aktuelle elementer.

VAR-sektoren

Når det gjelder utgifter og inntekter, så tar vi ikke med disse tallene. Vann, avløp og renovasjon skal leveres til selvkost.

80,9 % av kommunens innbyggere er tilknyttet kommunalt vannverk. Svært få har installert vannmåler. I tillegg er det tatt med noen nøkkeltall knyttet til sikkerhet. Det er langt færre som er tilknyttet kommunal avløpstjeneste i Sør-Odal.

Sør-Odal skiller seg ikke vesentlig ut fra de øvrige i sammenligningsgruppen for de nøkkeltallene som er gitt for brukerbetaling, men ligger litt lavere på saksbehandlingsgebyr privat reguleringsplan, og en del høyere på saksbehandlingsgebyr for oppføring av enebolig. Når det gjelder renovasjon, ligger årsgebyr for avfall en del lavere i Sør-Odal enn de øvrige.

Område/oppgave	Vurdering av risiko - Overholdelse av lover og bestemmelser - Økonomi - Produktivitet - Måloppnåelse	Risikoreduserende tiltak	Vesentlighet
Selvkost	Overholdelse av lover og bestemmelser knyttet til selvkost	Kommunen har selvkostregnskap som note til årsregnskapet.	Dette er et vesentlig område, både ut fra et brukerperspektiv, kommunens økonomi og politiske perspektiv.

Samlet vurdering:

Dette er et område som stadig er i medias søkelys. Området har også et komplisert regelverk og krever også gode systemer for å følge opp selvkostregnskapene. Det er ikke noe som tilsier at Sør-Odal kommer spesielt dårlig ut i denne vurderingen, men en grunnleggende gjennomgang av selvkostregnskapene kan være et aktuelt prosjekt i Sør-Odal, som i de fleste andre kommunene, nettopp for å sikre troverdigheten ovenfor innbyggerne.

Det kan også være aktuelt å bestille forvaltningsrevisjon knytte til selvkost gjennom plan for selskapskontroll.

Investeringer

Det er naturlig å ta med investeringer under dette området. Kommunen har i 2015 hatt et finansieringsbehov på kr 33 501. 60,5 % er finansiert ved bruk av lånemidler. Av investeringsbehovet, er kr 23 614 investert i anleggsmidler. Kronetallene er i hele tusen.

Generelt er det viktig med gode rutiner for hvordan byggeprosjekter organiseres og følges opp. Det handler ofte om store utgifter og da er lov om offentlige anskaffelser også et viktig fokusområde. Det vil variere fra år til år hvor mange og store prosjekter som gjennomføres i kommunen.

Område/oppgave	Vurdering av risiko - Overholdelse av lover og bestemmelser - Økonomi - Produktivitet - Måloppnåelse	Risikoreduserende tiltak	Vesentlighet
Investeringer	Manglende oppfølging av investeringsprosjekter	Ingen spesielle tiltak notert.	Dette er et vesentlig område, både ut fra kommunens

Område/oppgave	Vurdering av risiko - Overholdelse av lover og bestemmelser - Økonomi - Produktivitet - Måloppnåelse	Risikoreduserende tiltak	Vesentlighet
	Manglende økonomisk styring Manglende rapportering og evaluering		økonomi og politiske perspektiv.
Samlet vurdering: Investeringer dreier seg om store tall, og det kan være aktuelt å bestille forvaltningsrevisjon knyttet til dette området, fordi det generelt sett er mange risikoer knyttet til investeringer og fordi det er et vesentlig område for kommunen. Nå skal kommunen i gang med et stort byggeprosjekt (skole), og da kan det være spesielt viktig å ta en gjennomgang på området.			

5.4 Stab- og støttefunksjoner

Under dette området finner vi **organisasjonsenheten, planrådgiver og økonomi (se nærmere spesifisering ligger i vedlegg 1).**

For dette rammeområdet er det en liten økning i regnskap 2015 i forhold til regnskap 2014 og et merforbruk på vel 2,2 millioner i forhold til justert budsjett 2015.

Brutto driftsutgifter i prosent av totale brutto driftsutgifter ligger litt høyere i Sør-Odal enn de øvrige i sammenligningsgruppen. Det samme gjelder for netto driftsutgifter pr. innbygger.

Vi plukker ut to områder og vurderer disse særskilt.

Område/oppgave	Vurdering av risiko - Overholdelse av lover og bestemmelser - Økonomi - Produktivitet - Måloppnåelse	Risikoreduserende tiltak	Vesentlighet
Administrasjon og styring	Saker er ikke godt nok utredet. Kommunestyrevedtak blir ikke fulgt opp. Kommunen har ikke vedtatt viktige planer og delegasjoner	Ingen spesielle tiltak notert.	Dette er et vesentlig område, både ut fra kommunes økonomi og politiske perspektiv.
Samlet vurdering: Administrasjon og styring, forsvarlig utredet saksbehandling, oppfølging, kommunikasjon og delegasjon kan være stikkord i en eventuell undersøkelse på dette området.			

Område/oppgave	Vurdering av risiko - Overholdelse av lover og bestemmelser - Økonomi - Produktivitet - Måloppnåelse	Risikoreduserende tiltak	Vesentlighet
Arkiv og journalføring	Risiko for at kommunen ikke overholder lover og bestemmelser knytte til arkiv og journalføring. Offentlighetsloven og forvaltningsloven er viktige stikkord.	Ingen spesielle tiltak notert.	Dette er et vesentlig område, både ut fra et brukerperspektiv og politisk perspektiv.

Område/oppgave	Vurdering av risiko - Overholdelse av lover og bestemmelser - Økonomi - Produktivitet - Måloppnåelse	Risikoreduserende tiltak	Vesentlighet
Samlet vurdering: Er det gode rutiner til «hvem gjør hva» og vurdering av journalføring og arkivering området)			

5.5 Andre overordnede perspektiver /eventuelle fellesprosjekter

Nedenfor beskrives noen områder, som enten gjelder generelt for hele kommunens virksomhet (og som ikke hører særskilt under noen konkrete enheter), eller er prosjekter som kan være nyttige for flere kommuner. Hvis et prosjekt kan gjennomføres i flere kommuner samtidig, er dette veldig ressursbesparende.

Område/oppgave	Vurdering av risiko - Overholdelse av lover og bestemmelser - Økonomi - Produktivitet - Måloppnåelse	Risikoreduserende tiltak	Vesentlighet
Tillitsskapende forvaltning	Manglende etisk holdning	Kommunen har vedtatt etiske retningslinjer	Dette er et vesentlig område for kommunen ut fra et demokratisk perspektiv.
Samlet vurdering: Det at innbyggerne har tillit til kommunens virksomhet er veldig viktig. Hvordan innbyggerne blir møtt i kommunen, holdninger, kultur, profesjonalitet og etisk holdning osv. kan være aktuelle fokusområdet.			

Område/oppgave	Vurdering av risiko - Overholdelse av lover og bestemmelser - Økonomi - Produktivitet - Måloppnåelse	Risikoreduserende tiltak	Vesentlighet
Innkjøp	Generelt et risikoområde mht. overholdelse av lover og regler.	Kommunen er med i innkjøpssamarbeidet RIIG.	Dette er et vesentlig område, både ut fra kommunes økonomi og politiske perspektiv.
Samlet vurdering: Dette er et område som det generelt har vært mye fokus på i den senere tid. Ettersom innkjøp relateres til alle enhetene, er det greit å ta dette opp som et overordnet perspektiv. Sør-Odal kommune er med i en felles innkjøpsordning med Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Våler og Åsnes (RIIG). Rammeavtaler for kjøp av varer er ivarettatt gjennom innkjøpsordningen for de største områdene, slik at dette er med på å redusere risikoen for at det ikke skjer noe ureglementert. Imidlertid er det nok noe ”småinnkjøp” som foregår på utsiden av avtalene. Dette kan bl.a. ha sammenheng med at prisen på varen avhenger av store innkjøp. Spesielt for små kommuner kan det ofte bli et problem. Det ble gjennomført et prosjekt knyttet til innkjøp i Sør-Odal i 2014, så for Sør-Odal sin del vil det i så fall kun bli snakk om en eventuell oppfølgingskontroll litt senere i planperioden.			

Område/oppgave	Vurdering av risiko - Overholdelse av lover og bestemmelser - Økonomi - Produktivitet - Måloppnåelse	Risikoreduserende tiltak	Vesentlighet
Intern kontroll	Generelt sett et risikoområde. En liten organisasjon gjør det vanskeligere å etablere en god intern kontroll.	Ingen spesielle tiltak notert.	Dette er et vesentlig område, både ut fra et medarbeiderperspektiv, kommunes økonomi og politiske perspektiv.
Samlet vurdering: Det er nylig gjennomført en forvaltningsrevisjon knyttet til intern kontroll i barnevernet i Sør-Odal, men det kan også være aktuelt å vurdere den interne kontrollen på andre området i kommunen, jf. også det som er sagt under pkt. 5.2.			

Område/oppgave	Vurdering av risiko - Overholdelse av lover og bestemmelser - Økonomi - Produktivitet - Måloppnåelse	Risikoreduserende tiltak	Vesentlighet
IKT-sikkerhet	Dette er et generelt risikoområde, og kan omfatte mange ulike prosesser.	Ingen spesielle registrerte tiltak.	Dette er et vesentlig område, ut fra alle perspektivene.
Samlet vurdering: IKT-området er et komplisert område hvor det kreves mye ressurser og kompetanse for å holde tritt med utviklingen. IKT-sikkerhet er også et område som det har vært avdekket mangler på i andre kommuner. Dette er et omfattende område og kan bl.a. omfatte tilganger/avganger, fysisk sikkerhet (brann, vannskade, låsing osv.) og at systemene fungerer som de skal. Dette er et viktig område for alle kommunene og vi mener at dette bør prioriteres i perioden, spesielt også fordi kommunen ikke er med i noen IKT-samarbeid, slik noen av de øvrige kommunene i regionene er (pr. dags dato).			

Område/oppgave	Vurdering av risiko ▪ Overholdelse av lover og bestemmelser ▪ Økonomi ▪ Produktivitet ▪ Måloppnåelse	Risikoreduserende tiltak	Vesentlighet										
Sykefravær	Sør-Odal kommune har et forholdsvis høyt sykefravær, spesielt i 2015. Arbeidsmiljø, oppfølging.	Kommunen har stadig fokus på dette området. Kommunen er en IA-bedrift.	Dette er et vesentlig område, både ut fra et brukerperspektiv, medarbeiderperspektiv, kommunes økonomi og politiske perspektiv.										
Samlet vurdering: Sør-Odal har følgende sykefravær ¹⁹													
<table><tr><td></td><td>1. tertial 2016</td><td>2015</td><td>2014</td><td>2013</td></tr><tr><td>Sykefravær</td><td>9,7</td><td>8,5</td><td>6,6</td><td>7,5</td></tr></table>					1. tertial 2016	2015	2014	2013	Sykefravær	9,7	8,5	6,6	7,5
	1. tertial 2016	2015	2014	2013									
Sykefravær	9,7	8,5	6,6	7,5									

¹⁹ Hentet fra tertialrapporten for 1. tertial 2016.

Område/oppgave	Vurdering av risiko ▪ Overholdelse av lover og bestemmelser ▪ Økonomi ▪ Produktivitet ▪ Måloppnåelse	Risikoreduserende tiltak	Vesentlighet
Sykefraværet har vært stabilt frem til 2014, men har økt en del i 2015 og første tertial 2016. Det kan være aktuelt å undersøke sykefraværet nærmere.			

Vedlegg 1 – Informasjon om de ulike områdene/enhetene

Inndelingen i enheter/virksomheter osv. har vi i all hovedsak funnet på kommunens hjemmeside eller i kommunens årsberetning/årsmelding. Tallene som angir enhetens nettoutgifter for 2014 og 2015 og budsjett 2015 er hentet fra kommunens årsregnskap/årsberetning. I all hovedsak trekker vi fram kostnadene, når vi beskriver enhetene nedenfor. Det meste av kommentarene til informasjonen i dette vedlegget er også lagt inn i kapittel 4 ovenfor.

Nøkkeltallene i tabellene (Kostra) har med tall for kommunen for 2013-2015, men når vi gjør sammenligninger med de øvrige i sammenligningsgruppen, som vi kaller det, bruker vi kun tallene for 2015. Det er viktig å presisere, at kostratall ikke er noen eksakt vitenskap, men avhenger selvsagt av kommunenes definisjon på hva som skal være med i de ulike kostrafunksjonene.

Oppvekst og kultur

Under dette området finner vi følgende rammeområder og tjenester:

Barnehage	Grunnskolen	Barn og helse	Kultur
• Disenå barnehage • Korsmo barnehage • Sander barnehage • Tronbøl barnehage	• Disenå skole • Korsmo skole • Sander skole • Slåstad skole • Ullern skole • Sør-Odal ungdomsskole	• Barnevern • Helsestasjon	• Allmenn kultur • Kulturskolen • Bibliotek

Glåmdal interkommunale voksenopplæring IKS (GIV-IKS) eies av Hedmark fylkeskommune og kommunene Kongsvinger, Eidskog, Grue, Våler, Sør-Odal og Nord-Odal. Dette området belyses ikke nærmere i denne analysen.

Barnehager

Under dette området finner vi følgende rammeområder og tjenester:

Sør-Odal har 4 kommunale og 4 foreldredrevne barnehager. Det vil da si at tilskudd private barnehager er inkludert i tallene. Slik ser netto utgift ut, de to siste årene (tall i hele tusen).

Netto utgift	R 2015	JB 2015	OB 2015	R 2014	R15-R14
Barnehager	43 090	44 262	43 491	45 149	-2 059

Det er en liten nedgang fra regnskap 2014 til regnskap 2015, og regnskap 2015 har også et lite mindreforbruk i forhold til justert budsjett 2015.

I tabellen nedenfor har vi vist tall knyttet til barnehager.

Barnehager	Sør-Odal	Sør-Odal	Sør-Odal	Gj.snitt alle komm.	Gj.snitt landet u.Oslo	Gj.snitt Hedmark	Gj.snitt KG 7
	2013	2014	2015	2051	2015	2015	2015
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner,	113790	129229	126708	131858	130606	135619	122622

Barnehager	Sør-Odal	Sør-Odal	Sør-Odal	Gj.snitt alle komm.	Gj.snitt landet u.Oslo	Gj.snitt Hed- mark	Gj.snitt KG 7
barnehager, konsern							
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	89,4	90,7	91,4	90,4	91	92,5	89,9
Andel barn i kommunale barnehager i forhold til alle barn i barnehage	62,7	62,7	63,5	50,7	49,6	57,2	53,7
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage, konsern	154851	168459	161055	181752	178464	177614	166419
Andel ansatte med barnehagelærerutdanning	40,9	35,4	34,9	36,1	36,4	37,6	33,6
Andel styrere og pedagogiske ledere med godkjent barnehagelærerutdanning	97,6	97,6	100	91,8	92,6	96,8	88,7
Andel ansatte menn til basisvirksomhet i barnehagene	1,9	2,9	2	8,8	7,7	7,2	6,5
Korrigerte oppholdstimer per årsverk til basisvirksomhet, alle barnehager	12515	12190	12546	13041	13033	12385	13353
Korrigerte brutto driftsutgifter til styrket tilbud til førskolebarn (f 211) pe	..	32105	24611	78115	88556	90559	78734
Utgifter til kommunale lokaler og skyss per barn i kommunal barnehage (kr), konsern	18554	17054	16839	17229	17102	16554	14645

Sør-Odal ligger lavere enn de øvrige i sammenligningsgruppen for netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år, med unntak av for kommunegruppe 7. For korrigerte brutto driftsutgifter pr. barn i kommunal barnehage, så ligger Sør-Odal lavere enn gjennomsnittet for de øvrige i sammenligningsgruppene. Korrigerte driftsutgifter til styrket tilbud til førskolebarn ligger veldig lavt i Sør-Odal i forhold til de øvrige. Andelen barn med barnehageplass ligger omtrent på samme nivå som de øvrige i sammenligningsgruppen. Vi ser også at andelen av barn i kommunale barnehager ligger noe over de øvrige i sammenligningsgruppen. Sør-Odal ligger litt over gjennomsnittet i Hedmark men litt under de øvrige i sammenligningsgruppen i forhold til oppholdstimer pr. årsverk. Når det gjelder ressurser og kompetanse, skiller ikke Sør-Odal seg ut i nevneverdig grad, med unntak av manglende menn i barnehager i forhold til de øvrige i sammenligningsgruppen. Dessuten har alle styrere og ledere godkjent barnehagelærerutdanning.

Grunnskolen

Området omfatter 5 barneskoler med SFO, samt ungdomsskolen. Nettoutgiften de to siste årene er gjengitt nedenfor (tall i hele tusen).

Netto utgift	R 2015	JB 2015	OB 2015	R 2014	R15-R14
Skoler	78 900	82 660	80 456	79 357	-457

Det er en liten nedgang fra regnskap 2014 til regnskap 2015, og regnskap 2015 har også et mindreforbruk i forhold til justert budsjett 2015.

Vi har valgt å vise noen nøkkeltall for grunnskoleopplæring, skolefritidsordning (SFO), spesialundervisning og skoleskyss.

Grunnskole	Sør-Odal	Sør-Odal	Sør-Odal	Gj.snitt alle komm.	Gj.snitt landet u.Oslo	Gj.snitt Hedmark	Gj.snitt KG 7
	2013	2014	2005	2015	2015	2015	2015
Netto driftsutgifter grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), i prosent av samle	26,1	25,3	25,3	23,3	24,1	23,7	26,6
Netto driftsutgifter til skoleskyss (223), i prosent av samlede netto driftsutg	0,9	0,9	0,9	0,5	0,5	0,7	0,7
Netto driftsutgifter grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per innbygger, konsern	12265	12748	12136	12335	12617	11060	12563
Netto driftsutgifter til skoleskyss (223), per innbygger, konsern	431	450	452	250	267	335	337

Grunnskole	Sør-Odal	Sør-Odal	Sør-Odal	Gj.snitt alle komm.	Gj.snitt landet u.Oslo	Gj.snitt Hedmark	Gj.snitt KG 7
	2013	2014	2005	2015	2015	2015	2015
Netto driftsutgifter til skolefritidstilbud (215), per innbygger 6-9 år, konser	10423	9772	7750	3615	3244	3305	2834
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning	7,2	6,2	5,7	7,9	7,9	8,9	7,2
Andel timer spesialundervisning av antall lærertimer totalt	16,2	15,8	11,8	17,5	17,6	16,6	15,9
Andel elever i grunnskolen som får tilbud om skoleskyss	42,1	44,9	44,9	21,5	23,2	37	25,7
Andel elever i kommunal SFO med 100prosent plass	56,8	71,2	70,9	56,5	54,4	44	53,8
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per	112558	125428	137866	115559	114713	101917	109137
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole (202), per elev, konsern	84020	94477	97017	88276	88320	78780	83293
Korrigerte brutto driftsutgifter til skolefritidstilbud (215), per komm. bruker	38499	37130	35950	27615	26906	22283	27616
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-10.årstrinn	12,2	12,2	12,6	13,7	13,5	13,3	14,2
Gjennomsnittlige grunnskolepoeng	39,7	41	39,2	40,8	40,7	..	..
Andel avtalte årsverk i grunnskolesektor, konsern	25,3	24,4	25,1	25	24,9	22,5	27,9
Andel lærere med universitets-/høgskoleutdanning og pedagogisk utdanning	87	86,5	82	85,8	87	87,9	83,5

Netto driftsutgifter til grunnskole, i prosent av samlede driftsutgifter er omtrent på nivå med de øvrige av sammenligningskommunene, litt under kommunegruppe 7, og litt over de øvrige. Dette viser også tallene pr. innbygger hvor Hedmark ligger litt under, mens Sør-Odal er omtrent på nivå med de øvrige. Utgifter til **skoleskyss** er høyere i Sør-Odal enn de øvrige, og når det gjelder netto driftsutgifter til **skolefritidstilbud** pr. innbygger, ligger Sør-Odal klart høyere enn de øvrige. Tallene for **spesialundervisning** er noe lavere enn de øvrige.

I forhold til de øvrige kommunene i distriktet her i 2015, så er oversikten slik for noen av tallene:

Grunnskole alle kommuner	Kongsvinger	Nord-Odal	Sør-Odal	Eidskog	Grue	Åsnes	Våler
Netto driftsutgifter grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), i prosent av samle	23	22,7	25,3	21,2	19	18,9	25
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning	5,3	7,3	5,7	15,5	9,2	7,5	13
Andel elever i kommunal SFO med 100prosent plass	52,2	50	70,9	39,8	5,6	54,1	39
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-10.årstrinn	13,1	14,8	12,6	12,4	12,6	13,3	11,5
Andel lærere med universitets-/høgskoleutdanning og pedagogisk utdanning	82,4	86,6	82	77	94,8	89,6	89,3

Sør-Odal ligger høyest på netto driftsutgifter i prosent av samlede netto driftsutgifter. Sør-Odal ligger høyt på andel elever i kommunal SFO med 100 % plass, for øvrig er det ingen tall hvor Sør-Odal skiller seg spesielt ut.

Vi tar også med en oversikt over brukerbetaling SFO for kommunene i regionen, med eksempel ukentlig oppholdstid pr uke på 10 timer. Sør-Odal ligger omtrent midt på treet her.

Brukerbetaling SFO	Kongsvinger	Nord-Odal	Sør-Odal	Eidskog	Grue	Åsnes	Våler
Foreldrebetaling SFO: ukentlig oppholdstid 10 timer, i kroner per måned	1793	1380	1509	1310	1200	1870	1555

Skoleresultater

Når det gjelder andre nøkkeltall knyttet til skolesektoren, så har vi et annet nettsted, kalt skoleporten²⁰. Dett er tall for 2015/2016 og angir resultatene ved utgangen av 10. klassetrinn.

Indikator og nøkkeltall	Sør-Odal kommune	Hedmark fylke	Nasjonalt
Driftsutgifter per elev	129 390	112 454	108 511

I denne sammenligningen ligger Sør-Odal høyere enn Hedmark fylke og nasjonalt, på driftsutgifter pr. elev.

Vi har tatt med en oversikt over grunnskolepoeng²¹ for alle skolene i distriktet, pluss Hedmark og nasjonalt, trinn 10 begge kjønn.

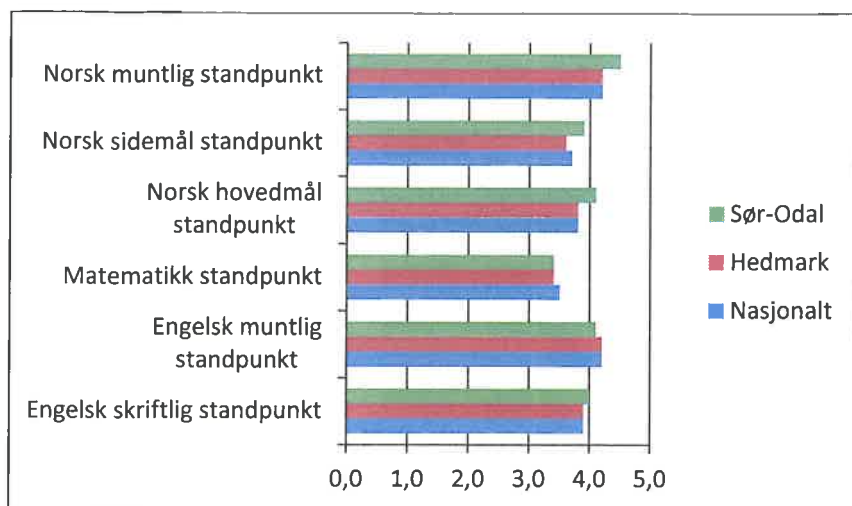
	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016
Nasjonalt	40,0	40,1	40,4	40,8	41,2
Hedmark	39,1	39,2	39,3	40,0	40,4
Eidskog	39,1	39,2	39,3	40,0	40,4
Grue	39,2	39,4	36,7	38,4	38,6
Kongsvinger	39,7	38,0	39,0	40,6	39,2
Nord-Odal	40,0	40,5	36,3	39,1	38,4
Sør-Odal	37,2	39,7	41,0	39,2	40,2
Våler	37,8	37,0	39,1	39,7	36,5
Åsnes	37,7	37,6	38,0	38,9	39,7

Som vi ser, ligger Sør-Odal midt på treet for resultatet i 2015-2016. Det er også en oppgang fra tidligere år i tabellen, med unntak av 2013-2014, da summen var 41,0.

Standpunktkarakteren gir informasjon om kompetansen til eleven ved avslutninga av opplæringa i faget. Nedenfor har vi tatt med en oversikt over standpunktkarakterer i noen av fagene på 10 trinn, for Nasjonalt, Hedmark og Sør-Odal for året 2015-2016.

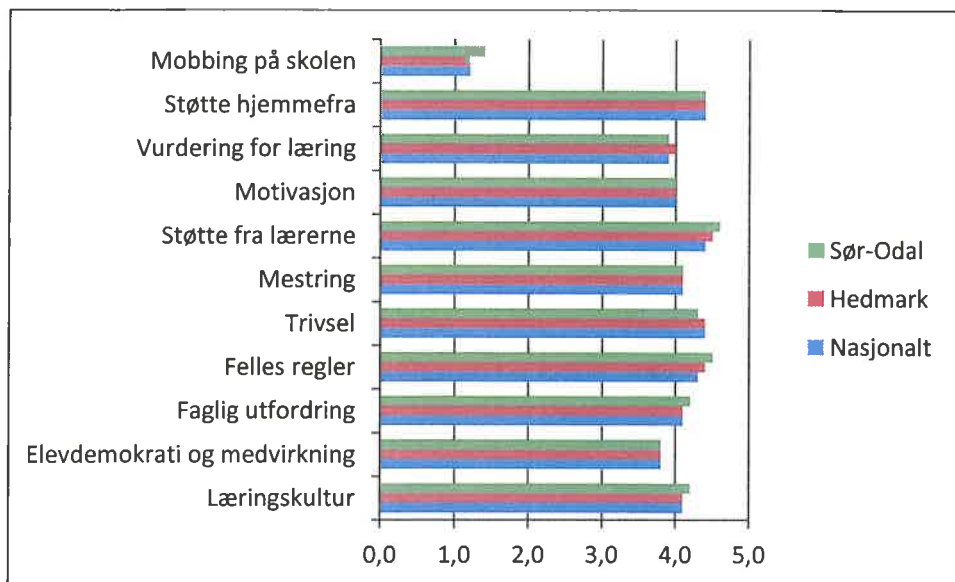
²⁰ <http://skoleporten.udir.no/>

²¹ Grunnskolepoeng regnes ut ved at alle avsluttende karakterer som føres på vitnemålet, legges sammen og deles på antall karakterer slik at en får et gjennomsnitt. Deretter ganges gjennomsnittet med 10. Elever som har færre enn halvparten gyldige karakterer er ikke med i beregningene

Her ser vi at Sør-Odal ligger over Hedmark og nasjonalt for de tre måltallene for norsk og for engelsk skriftlig. I matematikk ligger Sør-Odal likt med Hedmark, men litt under nasjonalt. For engelsk muntlig ligger Sør-Odal litt under Hedmark og nasjonalt.

Vi har også tatt med en oversikt over elevundersøkelsen fra 2015-2016. Skala 1-5. Høy verdi betyr positivt resultat. Unntakene er mobbing på skolen hvor lav verdi er positivt og andel elever som opplever mobbing som viser andelen elever (prosent).

Mobbing har en litt mindre positiv verdi i Sør-Odal enn Hedmark og nasjonalt. Sør-Odal ligger derimot godt an på mange av indikatorene. Sør-Odal ligger litt dårligere på vurdering for læring og trivsel.

Barn og helse

Dette rammeområdet består av både barneverntjenester og helsestasjonstjenester (tall i hele tusen).

Netto utgift	R 2015	JB 2015	OB 2015	R 2014	R15-R14
Barn og helse	21 388	21 102	21 465	21 793	-405

På dette området er det et lite merforbruk i 2015 i forhold til justert budsjett, og en liten nedgang fra regnskap 2014.

Barnevern

Nedenfor følger en del nøkkeltall knyttet til barnevernet.

Barnevern	Sør-Odal			Landet	Landet uten Oslo	Hedmark	KG 7
	2013	2014	2015	2015	2015	2015	2015
Netto driftsutgifter til sammen per innbygger, konsern	1789	1890	1842	1810	1825	1985	1770
Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barnevernstjenesten, konsern	9087	9862	9718	8371	8331	10184	7675
Netto driftsutgifter (funksjon 244, 251 og 252) per barn i barnevernet, konsern	98175	106833	123364	110426	109877	..	..
Andel netto driftsutgifter til saksbehandling (funksjon 244), konsern	33,2	32,7	-21,6	31,8	30,8	23,4	27,1
Andel netto driftsutgifter til barn som ikke er plassert av barnevernet (funksjon 251), konsern	13,5	9,7	18,2	11,6	11,5	11,7	13,7
Andel netto driftsutgifter til barn som er plassert av barnevernet (funksjon 252), konsern	53,4	57,6	103,5	56,6	57,7	64,9	59,2
Barn med undersøkelse ift. antall innbyggere 0-17 år	6	5,2	4,7	4,5	4,4	..	..
Andel barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-17 år	6,6	6,7	4,9	4,8	4,8	..	..
Andel barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-22 år	5	5,1	3,8	3,7	3,7	..	..
Brutto driftsutgifter per barn (funksjon 244), konsern	39238	42138	70559	44505	43159	..	..
Brutto driftsutgifter per barn som ikke er plassert av barnevernet (funksjon 251), konsern	24882	20472	63233	33522	33347	..	..
Brutto driftsutgifter per barn som er plassert av barnevernet (funksjon 252), konsern	447923	410143	609935	373066	376798	..	..
Barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk	23,1	19,7	19	16,1	16,2	..	..
Andel undersøkelser med behandlingstid innen tre måneder	93	83	95	83	82	81	84
Andel barn med tiltak per 31.12. med utarbeidet plan	80	94	100	86	86	..	..
Andel undersøkelser som fører til tiltak (funksjon 244)	61,8	50,8	41,8	41,7	42,8	..	..
System for brukerundersøkelser i barnevernstjenesten	1	1	1	..	..	..	..
Benyttet brukerundersøkelse siste år	0	1	0	..	..	..	..
Innført internkontroll i barnevernstjenesten	1	1	1	..	..	..	..

Dessverre mangler vi noen tall for kommunegruppe 7 og Hedmark, men ut fra de tallene som foreligger, viser bl.a. brutto driftsutgifter per barn utenfor opprinnelig familie (funksjon 252) høye kostnader pr. barn for barneverntiltak utenfor familien. Men dette er brutto utgifter og refusjonene er derfor ikke trukket fra. Kommunens utgifter er langt lavere, men vises ikke i denne tabellen. Men netto driftsutgifter pr. innbygger (funksjon 244, 251 og 252) ligger også noe høyt i Sør-Odal i 2015 forhold til de øvrige i landet.

Helsestasjon

Vi har her plukket ut noen tall som gjengir arbeidet med helsestasjon for unge.

Helsetjenester	Sør-Odal			Landet	Landet uten Oslo	Hedmark	Kostra-gruppe 7
	2013	2014	2015	2015	2015	2015	2015
Helsestasjon og skolehelse							
Netto driftsutg til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetj. pr. innb 0-5 år, konsern	9017	9480	9312	7907	7797	9908	7140
Netto driftsutg til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetj. pr. innb 0-20 år, konsern	2289	2359	2286	2137	2173	2437	1960
Årsverk i alt pr. 10 000 innbyggere 0-5 år. Funksjon 232	131,9	126,1	151	125,7	121,5	157,9	123,9
Årsverk av leger pr. 10 000 innbyggere 0-5 år. Funksjon 232	2,8	3	3	6	5,7	7,5	4,9

Helsetjenester	Sør-Odal			Land et	Landet uten Oslo	Hedm ark	Kostra- gruppe 7
	2013	2014	2015	2015	2015	2015	2015
Årsverk av helsesøstre pr. 10 000 innbyggere 0-5 år. Funksjon 232	104,7	97,3	104,8	69	66,7	86,5	70,3
Brutto driftsutgifter per innbygger 0 - 5 år. Helsestasjons- og skolehelsetjeneste., konsern	9487	10518	9938	8708	8560	10793	8013

Det er ganske varierende utgifter i forhold til de øvrige i sammenligningsgruppen, hvor gjennomsnittet for Hedmark ligger høyest på alle måltallene med unntak av årsverk helsesøster pr. barn er høyere i Sør-Odal enn de øvrige. Årsverk leger er mye lavere i Sør-Odal enn de øvrige i sammenligningsgruppen.

Kultur

Tjenester som inngår i dette området er kulturskolen, bibliotek og allmenn kultur (tall i hele tusen).

Netto utgift	R 2015	JB 2015	OB 2015	R 2014	R15-R14
Kultur	9 814	10 357	10 207	9 944	-130

Det er en liten nedgang i utgiftene i 2015 både i forhold til regnskap 2014 og budsjett for 2015. Det er så og si ikke foretatt budsjettjustering i løpet av året.

Vi har også hentet inn noen nøkkeltall i forhold til kultur, hvor det blant annet går fram at Sør-Odal bruker mye mindre på kultur pr. innbygger, enn de øvrige i sammenligningsgruppen.

Kultur	Sør-Odal			Gj.snitt alle komm.	Gj.snitt landet u.Oslo	Gj.snitt Hedmark	Gj.snitt KG 7
	2013	2014	2015	2015	2015	2015	2015
Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner	1391	1508	1098	2030	1991	1834	1463
Netto driftsutgifter til folkebibliotek per innbygger	288	324	304	270	273	282	242
Besøk i folkebibliotek per innbygger	2,7	2,6	2,7	4,4	4,6	5	3,8
Netto driftsutgifter til kommunale kultur- og musikkskoler per innbygger	169	178	170	262	287	297	273
Netto driftsutgifter til idrett per innbygger	88	40	28	180	188	171	168
Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud barn og unge per innbygger	116	119	143	193	156	164	165

I forhold til kirken, har vi kun tatt med ett nøkkeltall:

Kirke	Sør-Odal			Landet	Landet uten Oslo	Hedmark	Kostra- gruppe 7
	2013	2014	2015	2015	2015	2015	2015
Netto driftsutgifter til funksjon 390,393 pr. innbygger i kroner	550	576	584	552	587	592	484

Som vi ser, ligger Sør-Odal omtrent i midten sammenlignet med de øvrige i sammenligningsgruppen i forhold til utgifter pr. innbygger i 2015.

Helse og omsorg

Under dette området finner vi følgende rammeområder²² og tjenester:

Sør-Odal alders- og sykehjem	Hjemmetjenesten	Miljøarbeider-tjenesten	Helse
- Kortidsplass - Rehabilitering - Langtidsplass - mm	- Hjemmehjelp - Hjemmesykepleie - BPA - Matombringing - Støttekontakt - Trygghetsalarm - mm	- Praktisk, bistand opplæring, aktivitetstilbud - Besøkshjem - Hjelpemidler - Avlastning - mm	- Akt.tilbud mennesker bistandsbehov - Ergo- og fysioterapi - Rus og psykiatri - Rehabilitering - med mer

I tillegg er følgende tjenester lagt rett under kommunalsjefen:

- Bolig
- Legetjenesten
- Miljørettet helsevern

Kommune har under utarbeidelse egen tjenestekatalog for disse tjenestene²³.

Under dette området finner vi også rammeområdet NAV sosial.

Nettoutgiftene for området (eks. NAV) er som følger (tall i hele tusen):

Netto utgift	R 2015	JB 2015	OB 2015	R 2014	R15-R14
Helse om omsorg	129 095	131 495	136 800	151 151	-22 056

Kommunens utgifter til helse og omsorg er redusert fra 2014 til 2015 og det er også et mindreforbruk i forhold til justert budsjett 2015. Noe av årsaken til mindreforbruket er refusjon for ressurskrevende brukere og sykelønnsrefusjon.

Pleie og omsorg

Vi har valgt å ta både Sør-Odal alders- og sykehjem og hjemmetjenesten under "pleie og omsorg".

Omsorgstjenester	Sør-Odal			Gj.snitt alle komm.	Gj.snitt landet u.Oslo	Gj.snitt Hedmark	Gj.snitt KG 7
	2013	2014	2015	2015	2015	2015	2015
Netto driftsutgifter helse og omsorg i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter, konsern	31,3	32,5	32	30	30,9	38,5	28,4
Institusjoner (f253+261) - andel av netto driftsutgifter til plo, konsern	48,4	49	50,1	44,9	44,4	48,1	43
Tjenester til hjemmeboende (f254) - andel av netto driftsutgifter til plo, konsern	48,3	47,9	46,5	49,6	50,3	47	51,8
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, pleie- og omsorgstjenesten, konsern	14738	16364	15384	15904	16198	17943	13427
Andel legemeldt sykefravær av totalt antall kommunale årsverk i brukerrettet tjeneste	7,5	7,7	..	..	..	..	..

²² Rådmannen oppgir i sin e-post av 21.11.12 at området nå består av to rammeområder, Helse og omsorg og NAV. Rammeområdet Helse og omsorg består av tre enheter, SOAS, Hjemmebaserte tjenester og Rehabilitering og bistand. Tidligere rammeområdene Miljøarbeidertjenesten og Helse, er i 2012 slått sammen til en enhet.

²³ Oppgitt av rådmannen i e-post 21.11.12.

Omsorgstjenester	Sør-Odal			Gj.snitt alle komm.	Gj.snitt landet u.Oslo	Gj.snitt Hedmark	Gj.snitt KG 7
	2013	2014	2015	2015	2015	2015	2015
Korrigerte brutto driftsutgifter pr. mottaker av kommunale pleie og omsorgstjenester, konsern	339945	371332	390270	391611	392369	400350	369136
Lønnsutgifter pr kommunalt årsverk ekskl. fravær, pleie og omsorg, konsern	619181	627897	..	..	..	..	..
Korrigerte brutto driftsutg pr. mottaker av hjemmetjenester (i kroner), konsern	203346	228500	244848	236939	237965	239631	224015
Andel beboere i bolig til pleie- og omsorgsformål 80 år og over	44,7	44,3	39,6	38,5	39,2	38,8	37,7
Andel beboere i bolig m/ heldøgns bemanning	17,5	17,5	17,8	51,8	51,7	35,5	39,1
Andel innbyggere 80 år og over i bolig med heldøgns bemanning	3,4	3,2	3,7	3,6	3,9	2,2	3
Plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år over	17,5	17,8	19,3	18,5	18,1	18	16,8
Andel plasser i enerom i pleie- og omsorgsinstitusjoner	100	100	100	95	94,7	96,1	95,7
Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass, konsern	793927	849720	851976	1067592	1050987	1029890	1044849
Korr.bto.driftsutg, pleie, av korr.bto.driftsutg, institusjon, konsern	92,2	92,9	92,1	89,1	89,2	89,6	89,8
Brukerbetaling i institusjon i forhold til korrigerte brutto driftsutgifter, konsern	..	10,9	11,7	13,2	13	13	12,8

Av tabellen ser vi at Sør-Odal ligger på linje med de øvrige. Med unntak av «korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass» hvor Sør-Odal ligger noe lavere. «Andel beboere i bolig med heldøgns bemanning» er vesentlig lavere, men dette henger også sammen med botilbudene i de forskjellige kommunene.

Vi har forsøkt å finne KOSTRA-tall for miljøarbeidertjenesten (tilrettelagte tjenester for voksne). Dette er ikke så enkelt. Vi har sendt forespørsel til SSB på dette og de svarer dette fortsatt ikke er klart.

Helsetjenesten

Tallmessig er ikke helsetjenesten av de største områdene, og eksempelvis er netto driftsutgifter pr. innbygger på «helsetjenester generelt» på kr 1 948 i 2015 i Sør-Odal. Tallet har økt en del ned siden 2013 og 2014, men Sør-Odal ligger en del lavere enn de øvrige i sammenligningsgrunnlaget. Det tallet som kanskje kan være litt ekstra interessant, er netto driftsutgifter til forebyggende arbeid, med tanke på samhandlingsreformen. Også her ligger Sør-Odal en god del lavere enn de øvrige, men tallet har økt en del fra 2013 og 2014.

Helsetjenesten	Sør-Odal			Gj.snitt alle komm.	Gj.snitt landet u.Oslo	Gj.snitt Hedmark	Gj.snitt KG7
	2013	2014	2015	2015	2015	2015	2015
Helsetjeneste generelt							
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, kommunehelsetjenesten, konsern	1626	1908	1948	2347	2383	2430	2029
Netto driftsutgifter i prosent av samlede netto driftsutgifter, konsern	3,5	3,8	4,1	4,4	4,6	4,6	4,3
Netto driftsutgifter til forebyggende arbeid, helse pr. innbygger, konsern	73	73	119	157	171	256	160
Legeårsverk pr 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	8,7	8,7	8,6	10,5	10,5	11	9,2
Fysioterapiårsverk per 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	10,2	10,9	11,7	9	9,1	10,4	9,1
Årsverk av leger pr. 10 000 innbyggere. Funksjon 120 og 233	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,5
Årsverk av leger pr. 10 000 innbyggere. Funksjon 241	7	7	6,9	8,5	8,5	8,9	7,6
Andel timer av fysioterapeuter med fast lønn og turnuskandidater. Funksjon 241	44,2	47,8	39,6	30,8	31,1	21,9	26,9
Brutto driftsutgifter pr. innbygger. Funksjon 232, 233 og 241, konsern	2118	2172	2224	2973	3014	3172	2426

1. januar 2012 trådte lov om folkehelsearbeid i kraft. Folkehelseprofilen²⁴ er et bidrag til fylkets arbeid med å skaffe seg oversikt over helsetilstanden i fylket og oppgaven med å understøtte folkehelsearbeidet i kommunene. For nærmere opplysninger, se vedlegg 5.

NAV sosial

Tallene fra Nav kommune er som følger (tall i hele tusen):

Netto utgift	R 2015	JB 2015	OB 2015	R 2014	R15-R14
NAV kommune	22 902	20 929	20 819	30 325	-7 423

Som tallene viser, er det en betydelig reduksjon i netto utgifter fra regnskap 2014 til regnskap 2015, men det er et merforbruk i forhold til justert (og opprinnelig) budsjett 2015. Det sies i kommunens årsberetning for 2015 at budsjettoverskridelsene gjelder merutgifter til økonomisk sosialhjelp.

Nav Sosial	Sør-Odal			Landet	Landet uten Oslo	Hedmark	KG 7
	2013	2014	2015	2015	2015	2015	2015
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger, konsern	1638	1834	1907	2227	1966	2320	1602
Netto driftsutg. til sosialtjenesten i prosent av samlede netto driftsutgifter, konsern	3,5	3,6	4	4,2	3,8	4,4	3,4
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger 20-66 år, konsern	2664	2969	3094	3618	3243	3897	2647
Netto driftsutg. til råd, veiledning og sos.forebyggend arb. pr. innb. 20-66 år, konsern	793	1038	1072	1317	1216	1302	1019
Andel netto driftsutg. til råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid, konsern	29,8	35	34,7	36,4	37,5	33,4	38,5
Netto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr innbygger 20-66 år, konsern	1844	1930	2022	1738	1616	2271	1402
Andel netto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp, konsern	69,2	65	65,3	48	49,8	58,3	53
Sosialhjelpsmottakere	230	253	256	313	269	..	..
Andelen sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggere	2,9	3,2	3,2	2,6	2,5	..	..
Brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr. mottaker, konsern	39365	37320	40336	44153	41225	..	..
Korrigerte driftsutgifter til sosialtjenesten pr. mottaker, konsern	16952	16332	17324	46771	40931	..	..
Gjennomsnittlig utbetaling pr. stønadsmåned	10176	9882	10507	..	..	..	..
Sosialhjelpsmottakere med stønad i 6 måneder eller mer	63	68	61	113	92	..	..
Andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde	49,6	47	57,4	47,9	46,5	..	..
Lønnsutgifter til sosialtjenesten inkludert funksjon 273	3212	3424	3774	5455	4139	204213	302988

Sør-Odal ligger lavt i forhold til de øvrige i sammenligningsgruppen, når det gjelder de fleste tallene., men vi ser at på «andel netto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp», ligger Sør-Odal høyest. Korrigerte driftsutgifter per. mottaker ligger betydelig lavere i Sør-Odal enn i landet (også her mangler vi en del tall for Hedmark og kommunegruppe 7).

Teknikk og næring

Under dette området finner vi følgende rammeområder og tjenester:

²⁴ <http://khp.fhi.no/PDFVindu.aspx?Nr=0419&sp=1&PDFAar=2016>

Eiendomsforvaltning (Renhold og FDV)	Brannvern	Næring og miljø	Teknisk (kommunalteknikk og teknisk forvaltning)
- Vedlikehold kommunale bygg - Vaktmestere - Badebetjenter - Renhold - Husvaskeri på alders- og sykehjemmet - FDV	Brann og feier	- Lovforvaltning landbruksbest. - Tilskudd jord og skog - Kontrollfunksj. - Arealforvaltning - Forv. og drift kommune-skogen - Viltforvaltning - Næringsutvikling - Salgs-/skjenkebevill.	- Saksbehandling byggesak og planverk og oppmåling - GIS - Grunnlagsdata - Adressering - Drift av vann og avløp - Forvaltning og drift av kommunale veger. - Vedlikehold av grøntanlegg i Skarnes sentrum.

Glåmdal interkommunale Renovasjonsselskap (GIR IKS) et interkommunalt selskap som administrerer driften av **renovasjonsordningen** i Eidskog, Kongsvinger, Nord-Odal og Sør-Odal.

Eiendom

Dette rammeområdet har følgende nettoutgift (tall i hele tusen):

Netto utgift	R 2015	JB 2015	OB 2015	R 2014	R15-R14
Eiendomsforvaltning	26 756	24 579	26 579	31 218	-4 460

Utgiften er betydelig redusert fra 2014 til 2015, og regnskap 2015 har også et mindreforbruk i forhold til justert budsjett. Nedenfor følger noen nøkkeltall til denne enheten.

Eiendomsforvaltning for utvalgte kommunale formålsbygg	Sør-Odal			Landet	Landet uten Oslo	Hedmark	KG 7
	2013	2014	2015	2015	2015	2015	2015
Netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning per innbygger, konsern	4391	4704	3879	4596	4567	4485	4037
Netto driftsutgifter til kommunal forvaltning av eiendommer (F121) per innbygger	334	364	357	247	242	315	257
Netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning, i prosent av samlede net	9,3	9,3	8,1	8,7	8,7	8,5	8,6
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter	1005	1072	1229	1022	994	898	951
Korrigert brutto driftsutgifter til kommunal forvaltning av eiendommer per kvad	71	78	79	54	51	60	58
Utgifter til vedlikeholdsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadrat	187	230	406	96	89	77	71
Utgifter til driftsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter,	489	516	571	499	502	511	495
Herav energikostnader for kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter, konsern	162	151	151	100	102	111	100
Brutto investeringsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning i prosent av samle	0	3,9	26,7	41,1	40,4	37,6	47

I de fleste kommunene er vedlikehold av eiendommer et problem, ettersom det ofte blir en salderingspost i budsjettet. Men hvis vi ser på disse nøkkeltallene, så ser ut til at Sør-Odal bevilger noe mer til eiendomsforvaltning enn de øvrige i sammenligningsgruppen.

Brannvern

Her er regnskapstall for brann og feiing (tall i hele tusen)

Netto utgift	R 2015	JB 2015	OB 2015	R 2014	R15-R14
Brann og feiing	4 798	5 261	5 196	5 174	-376

Det er et lite netto mindreforbruk også når det gjelder brann og feiing, både i forhold til regnskap 2014 og budsjett 2015.

Vi har ikke så mange tall i forbindelse med brann og beredskap, men tar med en oversikt over netto driftsutgifter til pr. innbygger for alle kommunene i regionen, samt landet og Hedmark. I denne sammenhengen ligger Sør-Odal lavest i forhold til de øvrige i regionen, men litt høyere enn Hedmark.

Brann og beredskap	Kong-svinger	Nord-Odal	Sør-Odal	Eidskog	Grue	Åsnes	Våler	Landet	Land uO	Hedmark
Netto driftsutgifter til funksjon 339 pr. innbygger	916	668	626	886	856	731	822	680	702	590

Næring og miljø

Følgende tall er hentet fra årsberetningen i forhold til teknisk forvaltning (tall i hele tusen):

Netto utgift	R 2015	JB 2015	OB 2015	R 2014	R15-R14
Næring og miljø	2 237	2 599	2 549	2 170	67

Det er ganske små tall for næring og miljø, og regnskap 2015 er omtrent på samme nivå som 2014. Det er et lite mindreforbruk i 2015 i forhold til justert budsjett 2015.

Her er noen nøkkeltall knytte til næringsutvikling.

Tilrettelegging og bistand for næringslivet - nivå 2	Sør-Odal			Gj.snitt alle komm.	Gj.snitt landet u.Oslo	Gj.snitt Hedmark	Gj.snitt KG 7
	2013	2014	2015	2015	2015	2015	2015
Nto driftutg. til tilrettelegging og bistand for næringslivet pr. innb. (kr),	-139	23	23	58	70	94	50
Nto driftutg. til landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling pr	221	233	228	98	114	216	117
Bto investeringsutg. til tilrettelegging og bistand for næringslivet pr. innb.,	0	263	27	186	213	102	152
Bto investeringsutg. til kommunal næringsvirksomhet pr. innb., konsern	10	0	0	193	154	98	68
Bto investeringsutg. til landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikli	0	0	0	7	8	1	0

Sør-Odal bruker noe mindre på landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling enn de øvrige i sammenligningsgruppen bortsett fra på «Nto driftutg. til landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling pr innbygger.»

Vi tar med disse nøkkeltallene knyttet til klima og energi også her.

Klima og energi	Sør-Odal			Landet	Landet uten Oslo	Hedmark	KG 7
	2013	2014	2015	2015	2015	2015	2015
Kommunale energikostnader, per innbygger, konsern	884	850	824	765	811	920	677
Andel energikostnader i prosent av kommunens samlede brutto driftsutgifter, kon	1,4	1,2	1,2	1	1,1	1,2	1

Klima og energi	Sør-Odal			Landet	Landet uten Oslo	Hedmark	KG 7
	2013	2014	2015	2015	2015	2015	2015
Herav energikostnader for kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter, konser	162	151	151	100	102	111	100

Det ser ut til at kommunen bruker noe mer til energi enn de øvrige i tabellen.

Teknisk enhet

Vi har plukket ut noen tall for planlegging, saksbehandling osv.

Fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø	Sør-Odal			EAK Landet	EAKUO Landet uten Oslo	EKA04 Hedmark	KG 7
	2013	2014	2015	2015	2015	2015	2015
Netto driftsutgifter til fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø i	1,21	1,42	1,15	1,12	1,14	1	0,88
Netto driftsutgifter til fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø pe	569	716	553	594	595	525	418
Netto driftsutgifter til plansaksbehandling per innbygger. Konsern. Kroner	326	394	182	217	217	200	155
Netto driftsutgifter til kart og oppmåling per innbygger., konsern	174	195	196	79	85	88	75
Brutto driftsutgifter til fysisk planlegging, kulturminnevern, natur og nærmiljø	881	1041	788	988	1014	838	920
Gjennomsnittlig saksbeh.tid for områdereg. vedtatt av kommunen. Kalenderdager	..	..	..	0	0	0	0
Gj.snittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 12 ukers frist. Kalenderdager	73	31	42	40	39	38	..
Gj.snittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 3 ukers frist. Kalenderdager	21	21	20	18	18	17	17
Andel søkn. om tiltak der komm. har overskredet lovpålagt saksbehandlingstid	21	22	15	7	7	11	..
Gj.snittlig saksbehandlingstid for opprettelse av grunneiendom. Kalenderdager	30	14	97	51	51	66	..

Sør-Odal skiller seg ikke vesentlig ut fra de øvrige i tabellen for disse nøkkeltallene, på enkelte ligger de litt høyere (netto driftsutgifter fysisk planlegging og kart og oppmåling). I forhold til saksbehandlingstid ligger Sør-Odal noe høyere enn de øvrige.

Når det gjelder teknisk enhet, så må vi ta med både inntekter og utgifter for store deler av virksomheten, for å få et innblikk i driften, ettersom det meste av utgiftene dekkes av brukerbetaling (leveres til selvkost).

Kommunen har satt opp følgende selvkostregnskap i noten til årsregnskapet for 2014/5

Selvkost	Inntekter	Kostnader	Over+/ underskudd-	Dekningsgrad 2015	Dekningsgrad 2014
Renovasjon	7 253 119	7 396 997	-143 878	98,1 %	100,7 %
Vann	11 675 556	10 491 103	1 184 453	111,3 %	91,1 %
Avløp.	8 604 456	6 800 476	1 803 980	126,5 %	92,7 %
Slam	3 989 161	4 678 404	-689 243	85,3 %	84 %
Feiing	1 715 625	1 649 245	66 380	104,0 %	109,6 %

Dekningsgraden for vann og avløp er høynet fra 2014 til 2015, med unntak av renovasjon og feiing. På slam er den lavest på 85 %.

I tabellene nedenfor, har vi tatt med nøkkeltall for vann og avløp. Når det gjelder utgifter, så er ikke disse tatt med her, heller ikke inntekter. Vann og avløp skal som nevnt ovenfor, leveres til selvkost.

Vann	Sør-Odal			Landet	Landet uten Oslo	Hedmark	KG 7
	2013	2014	2015	2015	2015	2015	2015
Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal vannforsyning	81,3	81,9	80,9	84,7	82,7	71,2	..
Andel av husholdningsabonnentene som har installert vannmåler	13	13	13	..	..	..	..
Forsyningssikkerhet, vann	18,97	16,9	16,9	0,66	0,7	0,99	..
Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal vannforsyning	2,51	0,47	0,47	0,21	0,24	0,16	..
Andel av husholdningsabonnentene som har installert vannmåler	0,28	1,86	3,33	0,69	0,68	0,76	..
Gjennomsnittlig årlig avbruddstid i vannforsyningen (totalt)	36	34	34	33	32	30	..
Gjennomsnittlig årlig avbruddstid i vannforsyningen (ikke-planlagt)	45	45	45	29	29	30	..
Andel fornyet ledningsnett, gjennomsnitt for siste tre år	180	159	159	207	214	186	..
Beregnet gjennomsnittsalder for vannledningsnett med kjent alder	81,3	81,9	80,9	84,7	82,7	71,2	..
B7. Andel av total vannleveranse til lekkasje	13	13	13	..	..	..	..
Estimert gjennomsnittlig husholdningsforbruk per tilknyttet innbygger (l/pers/d)	18,97	16,9	16,9	0,66	0,7	0,99	..

80,9 % av kommunens innbyggere er tilknyttet kommunalt vannverk. Svært få har installert vannmålere. I tillegg er det tatt med noen nøkkeltall knyttet til sikkerhet. Det er langt færre som er tilknyttet kommunal avløpstjeneste i Sør-Odal, det går fram av tabellen nedenfor.

Avløp	Sør-Odal			Landet	Landet uten Oslo	Hedmark	KG 7
	2013	2014	2015	2015	2015	2015	2015
Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal avløpstjeneste	46,5	47	48,4	84,2	82,2	69,9	..
Andel av husholdningsabonnentene på avløp som har installert vannmåler	16	16	17	..	..	..	..
Gebyrinntekter per innbygger tilknyttet kommunal avløpstjeneste (kr/tilkn.innb)	2137	1936	2248	1636	1697	2213	..

Vi tar også med noen tall for transport. Sør-Odal bruker en god del mindre på samferdsel enn de øvrige i sammenligningsgruppen.

Samferdsel	Sør-Odal			EAK Landet	Landet uten Oslo	EKA04 Hedmark	KG 7
	2013	2014	2015	2015	2015	2015	2015
Nto. dr.utg. i kr pr. innb., samferdsel i alt, konsern	539	546	530	732	868	720	746
Nto. dr.utg. i kr pr. innb., komm. veier og gater, konsern	531	542	528	821	948	779	744
Nto. dr.utg. i kr pr. km kommunal vei og gate, konsern	51469	52148	52100	108947	113258	73636	108579
Kommunalt tilskudd i kr pr. km privat vei	..	20333	20667	5702	5702	4321	9617
Korr. bto. dr.utg. i kr pr. km komm. vei og gate, konsern	51938	52457	52288	127681	121640	72632	114498

Selvkost

Nedenfor har vi valgt ut nøkkeltall knyttet til gebyrer for vann, avløp, saksbehandling og feiing.

Gebysrater - brukerbetaling	Sør-Odal			EAK Landet	EAKUO Landet uten Oslo	EKA04 Hedmark	KG7
	2013	2014	2015	2015	2015	2015	2015
Årsgebyr for vannforsyning - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1)	2583	2841	3097	3377	3381	3605	2776
Tilknytningsgebyr vann - én sats (gjelder rapporteringsåret+1)	12000	12000	12000	..	..	..	..
Årsgebyr for avløpstjenesten - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1)	3599	3958	4274	3781	3784	4738	4337
Tilknytningsgebyr avløp - én sats (gjelder rapporteringsåret+1)	12000	12000	12000	..	..	..	..
Saksbeh.gebyr, privat reg.plan, boligformål. jf. PBL-08 § 33-1	28356	29210	30090	59663	59429	37361	..
Saksbeh.gebyret for oppføring av enebolig, jf. PBL-08 §20-1 a	18249	18990	19560	12362	12335	11437	..
Standardgebyr for oppmålingsforetning for areal tilsvarende en boligtomt 750 m2	15815	8000	16780	16015	15988	15063	..
Årsgebyr for feiing og tilsyn - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret +1)	471	485	500	431	432	470	393

Her mangler vi også en del tall, men Sør-Odal ligger lavere på noen satser, mens de ligger høyere på andre satser. Vi tar også med ekstra tall for renovasjon, hvor vi fra de få tallene vi har, ser at Sør-Odal ligger lavest på årsgebyr avfallstjenesten.

Avfall og renovasjon	Sør-Odal			Landet	Landet uten Oslo	Hedmark	KG 7
	2013	2014	2015	2015	2015	2015	2015
Finansiell dekningsgrad - avfall	98	101	98	92	90	93	91
Selvkostgrad	100	100	100	99	99	100	96
Gebyrinntekter per innbygger	828	947	901	..	..	..	..
Gebyrgrunnlag per årsinnbygger for kommunal avfallshåndtering (kommune)	848	940	918	..	..	..	..
Årsgebyr for avfallstjenesten (gjelder rapporteringsåret+1)	1987	1905	1667	2618	2616	2342	2333
Husholdningsavfall per årsinnbygger (kommune)	416	427	431	..	..	..	..

Stab- og støttefunksjoner

Vi tar med følgende enheter og tjenester under dette området:

○ Organisasjonsenheten ○ Personal ○ Dokumentsenter ○ Politisk sekretariat ○ IKT-tjenester ○ Post og arkiv	○ Planrådgiver	● Økonomi ○ Lønn ○ Budsjett ○ Regnskap ○ Faktura ○ Kemner (skatt)

Rammeområdet stab/støtte har følgende nettoutgift (tall i hele tusen):

Netto utgift	R 2011	JB 2011	OB 2011	R 2010	R11-R10
Stab/støtte	26 933	24 730	24 416	25 983	950

Det er en liten økning i regnskap 2015 i forhold til regnskap 2014 og et merforbruk på vel 2,2 millioner i forhold til justert budsjett 2015.

Noen kostratall til administrasjon finner vi her:

Administrasjon, styring og fellesutgifter	Sør-Odal			Gj.snitt KG07	Gj.snitt alle komm.	Gj.snitt landet u.Oslo	Gj.snitt Hedmark
	2013	2014	2015	2015	2015	2015	2015
Brutto driftsutgifter, administrasjon og styring, i prosent av tot.brt. driftsut	7,5	7,6	7,8	7	6	6,4	6,8
Netto driftsutgifter, administrasjon og styring, i kr. pr. innb., konsern	4462	4969	4943	4102	4021	4266	4527

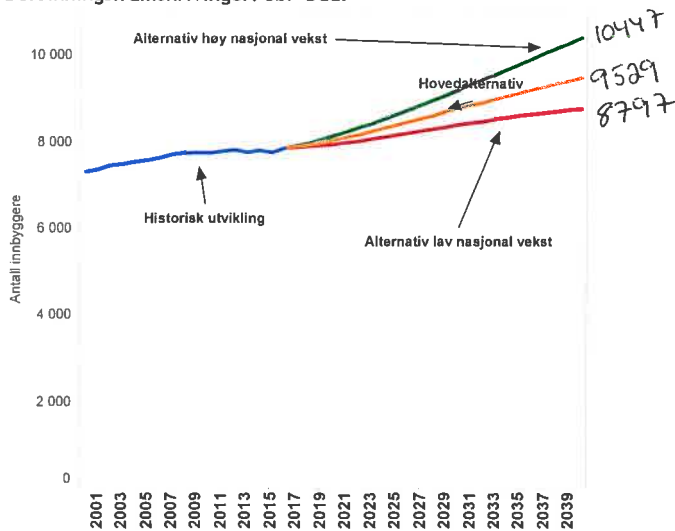
Sør-Odal ligger litt høyere enn de øvrige i denne tabellen.

Oversikt over øvrige vedlegg

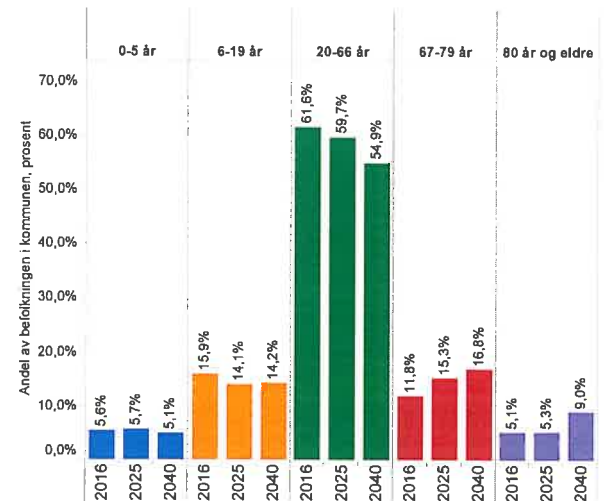
Vedlegg 2	Befolkningssammensetning og framskriving 2016, 2025 og 2040.
Vedlegg 3	Oversikt over hvem som tilhører kommunegruppe 7.
Vedlegg 4	Diagram produksjonsindeksen.
Vedlegg 5	Folkehelseprofil for Sør-Odal.

Velg kommune
Sør-Odal

Utviklingen i befolkningen 2000-2040. Ulike alternativer for befolkningsframskrivninger. Sør-Odal

Befolkningssammensetningen i 2016, 2025 og 2040. Hovedalternativet. Summerer seg til 100 % for det enkelte år. Sør-Odal

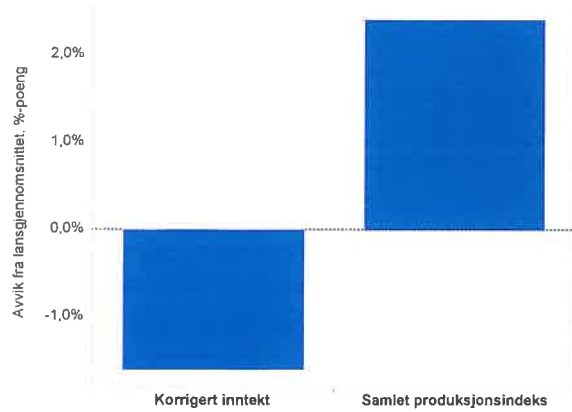

**Kommunegruppe
7 (2013)**

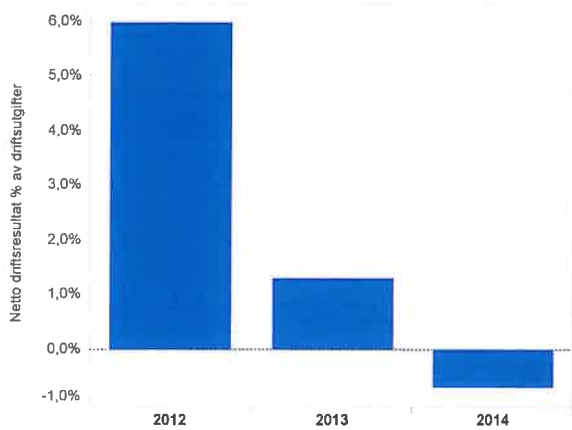
0135	Råde	7
0136	Rygge	7
0211	Vestby	7
0214	Ås	7
0216	Nesodden	7
0221	Aurskog-Høland	7
0226	Sørums	7
0227	Fet	7
0228	Rælingen	7
0229	Enebakk	7
0234	Gjerdrum	7
0236	Nes	7
0238	Nannestad	7
0419	Sør-Odal	7
0529	Vestre Toten	7
0532	Jevnaker	7
0533	Lunner	7
0624	Øvre Eiker	7
0628	Hurum	7
0702	Holmestrand	7
0711	Svelvik	7
0720	Stokke	7

Velg kommune
Sør-Odal

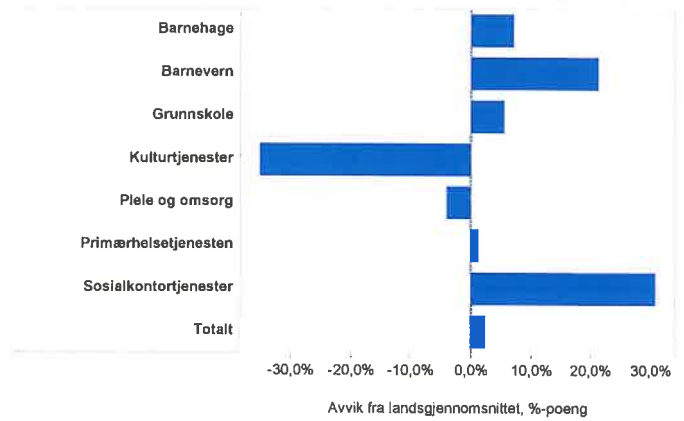
Korrigert inntekt og samlet produksjonsindeks. Avvik fra landsgjennomsnittet målt i prosentpoeng. Sør-Odal

Netto driftsresultat i prosent av driftsutgifter. Sør-Odal

Produksjonsindeksen. Tjenester. Avvik fra landsgjennomsnittet målt i prosentpoeng. Sør-Odal

PRODUKSJONSINDEKS

For nærmere opplysninger se Rapport fra Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi https://www.regjeringen.no/contentassets/5793ef452cd2404bafa23522921a1e1d/tbu_nov_2015.pdf Vedlegg 10.

Produksjonsindekser, frie inntekter per innbygger korrigert for variasjoner i utgiftsbehov, og netto driftsresultat. Landsgjennomsnitt=100 for produksjonsindeksene og korrigert inntekt. Netto driftsresultat oppgitt i prosent av samlede driftsinntekter. Tall fra 2014

Tabell 2

Kommune	Barneh.	Gr.skole	Helse	Pl/oms.	Barnev.	Sosial	Kultur	Samlet	Korr. innt.	Netto dr.res.
Kongsvinger	95,7	98,9	87,4	96,4	131,5	122,2	65,9	98,0	95,4	0,9
Nord-Odal	99,1	93,5	93,3	97,4	118,7	131,2	66,6	97,9	97,8	3,1
Sør-Odal	107,3	105,7	101,4	95,9	121,4	131,0	64,8	102,4	98,4	-0,7
Eidskog	104,4	93,8	101,2	106,9	156,1	134,0	35,3	102,9	100,8	0,0
Grue	99,4	91,9	92,4	102,1	137,3	133,3	47,1	99,1	101,5	-1,1
Åsnes	105,5	97,7	111,1	105,9	132,5	141,6	50,8	104,5	98,4	-1,0
Våler	94,4	99,6	113,5	107,8	118,9	134,4	98,4	105,4	101,7	1,9

Tabell 2 rapporterer sektorindekser, samlet produksjonsindeks og korrigert inntekt for de 373 kommunene som inngår i analysen, samt fylkesvise gjennomsnitt. Både sektorindekser, samlet produksjonsindeks og korrigert inntekt er normalisert slik at veide gjennomsnitt (med antall innbyggere som vektor) er lik 100 for kommunene som inngår i analysen. Også de fylkesvise gjennomsnittene er veid med innbyggertall som vektor. I tillegg vises netto driftsresultat for 2014. For sektorindeksene og samlet produksjonsindeks indikerer en indeksverdi over 100 at tjenestetilbudet er bedre enn gjennomsnittet, mens en verdi lavere enn 100 indikerer at tjenestetilbudet er dårligere enn landsgjennomsnittet. En verdi på 110 indikerer for eksempel at tjenestetilbudet er 10 prosent bedre enn landsgjennomsnittet.

Det bør understrekes at produksjonsindeksene sier noe om nivået på produksjonen i forhold til størrelsen på målgruppen, og at de i seg selv ikke sier noe om hvor effektiv den enkelte kommune er. For at totalindeksen skal si noe om effektivitet må den relateres til hvor store ressurser den enkelte kommune disponerer, og delindeksene kan bare si noe om effektivitet dersom de relateres til hvor store ressurser som er allokeret til den enkelte sektor sett i forhold til målgruppen. En kommune med samlet produksjonsindeks lavere enn 100 vil kunne være effektiv dersom produksjonen er høy relativt til de ressurser kommunen disponerer, og en kommune med delindeks lavere enn 100 vil kunne være effektiv dersom produksjonen er høy relativt til mengden av ressurser som er allokeret til sektoren.

Sør-Odal

VEDLEGG 5

Folkehelseprofilen er et bidrag til kommunens arbeid med å skaffe seg **oversikt** over helsetilstanden i befolkningen og faktorer som påvirker denne, **jamfør** lov om folkehelsearbeid. Statistikken er fra siste tilgjengelige periode per oktober 2015.

Nye indikatorer i 2016:

- Valgdeltakelse ved valget i 2015
- Indikatorer fra Ungdata-undersøkelsen
- Overvekt inkl. fedme fra nettbasert sesjon
- Frafall etter foreldrenes utdanningsnivå (figur på midtsidene)

Utgitt av
Folkehelseinstituttet
Avdeling for helsestatistikk
Postboks 4404 Nydalen
0403 Oslo
E-post: kommunehelsa@fhi.no

Redaksjon:
Camilla Stoltenberg (ansv. redaktør)
Else-Karin Grøholt (fagredaktør)
I redaksjonen: Fagredaksjon for folkehelseprofiler
Idékilde: National Health Observatories, Storbritannia
Foto: Scanpix og Colourbox
Midtsidene: I samarbeid med Helsedirektoratet
Bokmål
Batch 0602161525.0602161705.0602161525.0602161555.06/02/2016
17:15

Elektronisk distribusjon:
www.fhi.no/folkehelseprofiler

Noen trekk ved kommunens folkehelse

Temaområdene er valgt med tanke på mulighetene for helsefremmende og forebyggende arbeid, men er også begrenset av hvilke opplysninger som er tilgjengelig på kommunenivå. Indikatorene tar høyde for kommunens alders- og kjønns sammensetning, men all statistikk må også tolkes i lys av annen kunnskap om lokale forhold.

Befolkning

- Valgdeltakelsen i kommunen var ikke entydig forskjellig fra landsnivået ved kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2015. Valgdeltakelse kan si noe om samfunnsengasjementet i kommunen.

Levekår

- Kommunen er ikke entydig forskjellig fra landet som helhet når det gjelder andelen barn (0-17 år) som bor i husholdninger med lav inntekt. Lav inntekt defineres her som under 60 % av nasjonal medianinntekt.

Miljø

- Andelen personer som får vann fra vannverk som både har tilfredsstillende resultater mht. E. coli og stabil drikkevannsløyperanse ser ut til å være høyere enn landsnivået. Når man vurderer kommunens drikkevannsforsyning, må det tas hensyn til at statistikken omfatter den delen av befolkningen som får vann fra rapportpliktige vannverk, se indikatornummer 11, forsyningsgrad.
- Ungdata-undersøkelsen er ikke gjennomført i kommunen i perioden 2012-2014, eller tallgrunnlaget er utilstrekkelig for å vise tall på ensomhet. Utilstrekkelig betyr at tallene er for små eller at det mangler opplysninger om klassetrinn og kjønn som er nødvendige bakgrunnsvariabler for å kunne sammenlikne mot landsnivået. I KommuneHelsa statistikkbank finnes tall som ikke er justert for disse bakgrunnsvariablene.
- Ungdata-undersøkelsen er ikke gjennomført i kommunen i perioden 2012-2014, eller det er utilstrekkelig tallgrunnlag for å vise statistikk på andelen ungdomsskoleelever som er fornøyd med lokalmiljøet.

Skole

- Andelen 10.-klassinger som trives på skolen er lavere enn i landet som helhet. Tallene er hentet fra Elevundersøkelsen.
- Frafallet i videregående skole er høyere enn i landet som helhet. På midtsidene kan du se hvordan frafallet i kommunen varierer med foreldrenes utdanningsnivå.

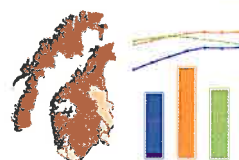
Levevaner

- Ungdata-undersøkelsen er ikke gjennomført i kommunen i perioden 2012-2014, eller det er utilstrekkelig tallgrunnlag for å vise statistikk på andelen ungdomsskoleelever som er fysisk inaktive (andpusten eller svett sjeldnere enn én gang i uka).
- Andelen med overvekt inkludert fedme, ser ut til å være høyere enn i landet som helhet, vurdert etter resultater fra nettbasert sesjon 1 for gutter og jenter (17 år).

Helse og sykdom

- Det er utilstrekkelig tallgrunnlag for å vise statistikk på sosiale helseforskjeller i kommunen, målt som forskjell i forventet levealder mellom utdanningsgrupper. Les mer om sosial ulikhet på midtsidene.

For flere indikatorer og mer detaljert statistikk se
KommuneHelsa statistikkbank,
khs.fhi.no

Utjevning av sosiale helseforskjeller: ikke bare hva vi gjør, men også hvordan

Alle faktorer som påvirker helsa, og som er sosialt ulikt fordelt i befolkningen, bidrar til å opprettholde sosiale ulikheter i helse. Ulikhetene varierer i tid og mellom ulike geografiske områder, og det forteller oss at det er mulig å redusere dem.

Sosiale ulikheter i helse vil si at vi ser systematiske helseforskjeller som følger inntekt og utdanningslengde. Forskjellene er uavhengige av kjønn og alder og gjelder blant annet forventet levealder, ulike sykdommer og levevaner som kosthold og røyking. De finnes i de fleste fylker og kommuner, men siden størrelsen på ulikhetene varierer, vet vi at det er mulig å redusere dem.

Helseforskjellene danner som regel en jevn gradient gjennom befolkningen. En gradient kan ses på som en stige og vil si at litt bedre sosioøkonomisk status gir (statistisk sett) litt bedre helse. Ikke bare har de nest fattigste bedre helse enn de aller fattigste. Vi ser også at de aller rikeste i gjennomsnitt har litt bedre helse enn de nest rikeste. Det samme gjelder når vi ser på sammenhengen mellom helse og utdanning; jo lengre utdanning, jo bedre helse.

Dersom vi skal utjevne helseforskjellene, må vi ha hele befolkningen i tankene. Et godt gjennomført tiltak kan samlet sett gi en betydelig folkehelsegevinst fordi det når frem til mange.

Tiltak kan være ment å treffe alle og gi mest nytte til de som har størst behov, men dersom en ikke undersøker og sikrer dette i den praktiske gjennomføringen kan resultatet bli at man forsterker i stedet for å utjevne helseforskjeller.

Vi kan se på helsen som endepunktet i en årsakskjede hvor grunnleggende sosiale forhold som utdanning og økonomi sammen med miljøforhold, levevaner og, til slutt, helsetjenester påvirker helsen.

Tiltak for å bedre helse og utjevne helseforskjeller kan settes inn på alle leddene i denne årsakskjeden. Nøkkelen til å redusere helseforskjellene ligger ikke i noen få enkelttiltak, men i sammensatt innsats.

Innsatsområder for utjevning

Figur 1 illustrerer eksempler på aktuelle innsatsområder for å redusere sosiale helseforskjeller. Første del av figuren omfatter innsatsområder for å redusere ulikhet i grunnleggende sosiale forhold. Videre kan man rette innsatsen mot ulikheter i levevaner, sosial støtte og andre fysiske og sosiale miljøfaktorer som mer direkte virker inn på helsen. Siste del av figuren peker på at helsetjenester kan demme opp for ulikheter skapt tidligere i årsakskjeden og at innsats på dette området også er aktuelt for å oppnå likeverdig helse.

Tiltak på det første leddet gir potensielt stor gevinst fordi det kan virke positivt på hele årsakskjeden - de retter seg mot «årsakene til årsakene».

Figur 2 viser forventet levealder i tre utdanningsgrupper. Tallene blir vist både for kommune, fylke og landet som helhet. Utdanningsforskjellene i dødelighet, og dermed forventet levealder, kan betraktes som sluttsummen av mange små og store faktorer gjennom hele livsløpet.

Virker dagens tiltak?

For å utjevne sosiale helseforskjeller trenger vi ikke nødvendigvis nye tiltak, men vi trenger å se på fordelingseffektene av det som allerede gjøres. Noen spørsmål som det kan være nyttig å reflektere over, er:

- Kan innsatsen eller tiltaket slå ulikt ut for ulike grupper?
- Er det økonomiske, sosiale eller fysiske barrierer som gjør at ikke alle kan nyttiggjøre seg tiltaket eller tjenesten?
- Krever bruk av tiltaket eller tjenesten spesielle kunnskaper eller ressurser som er ulikt fordelt i befolkningen?

Når man skal svare på disse spørsmålene er kunnskap om målgruppen og forhold i lokalmiljøet avgjørende. Eksemplene på neste side illustrerer hvordan et tiltak kan bli sosialt ulikt fordelt dersom det er opp til den enkelte å skaffe seg et gode.

Noen av eksemplene er basert på forskningsfunn og evalueringer, mens andre er lokale tiltak som ikke har vært evaluert.

Figur 1. Innsatsområder for å redusere sosial ulikhet i helse.

Eksempler: faktureringsrutiner, skolefrukt og leksehjelp

Lavinntekstshusholdninger har større problemer med uforutsette regninger enn andre. En del kommunale avgifter og gebyrer faktureres ofte på årlig eller halvårlig basis og kan dermed komme som en stor og kanskje uforutsett utgift for en del husholdninger. Noen kommuner har endret faktureringsrutinene slik at man kan fakturere månedlig.

Tilskudd til kontingenter, utlån av utstyr og liknende tiltak kan gjøre det lettere for alle barn å delta på fotballtrening, kulturskole eller andre aktiviteter uavhengig av familiens ressurser. Figur 3 viser hvor mange dette kan ha betydning for i din kommune. Figuren viser andelen barn (0-17 år) som bor i husholdninger med lav inntekt. Tallene vises også for fylket og landet som helhet.

En skolefruktordning som er gratis for alle, har vist seg å redusere sosial ulikhet både når det gjelder inntak av frukt og usunt snacks. Skolefrukt som må betales av foresatte, fører derimot til større sosiale forskjeller i fruktinntak.

Gratis leksehjelp er en ordning som ble innført for å redusere sosial ulikhet i læring, men en evaluering fra 2013 viste at den ikke bidro til dette. Hvorfor? Måten ordningen var innført på varierte mellom kommuner og skoler. Evalueringen antyder at de flinkeste elevene var de som best greide å benytte tilbudet.

Til sammenlikning viser forsøk med gratis kjernetid i barnehager at et systematisk og målrettet rekrutteringsarbeid var avgjørende for at også de barna som i utgangspunktet ikke gikk i barnehage skulle nyte godt av dette tilbudet.

Ulikheter i frafall

Figur 4 viser frafall i videregående skole fordelt etter foreldrenes utdanningsnivå.

På landsnivå ser vi i figuren at det er sammenheng mellom foreldrenes utdanningsnivå og frafall i videregående skole. Tallene er også vist for fylke og kommune. I vurderingen av disse tallene, er det viktig å være oppmerksom på at det også er forskjell i frafall mellom elever på yrkesfag og elever på studieforberedende fag, med høyere frafall blant yrkesfagelevnene.

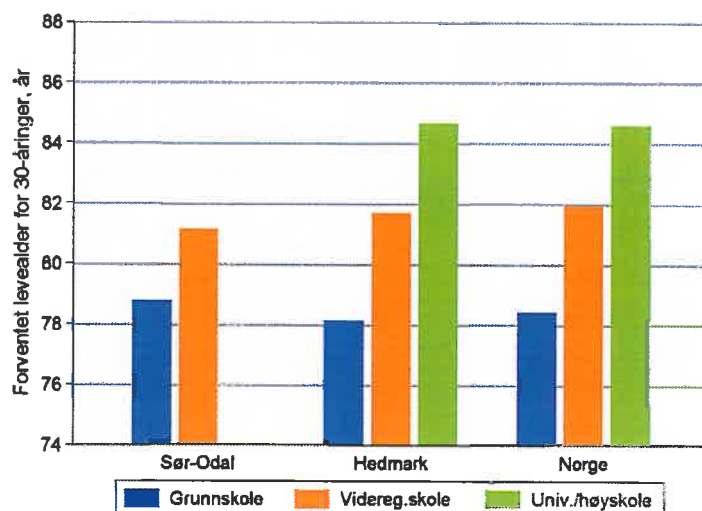
Gode faglige ferdigheter i grunnskolen øker sjansen for at eleven klarer å gjennomføre videregående skole. Arbeidet med å redusere frafall i videregående skole bør derfor starte i grunnskolen.

Kommunen kan også bidra ved å tilby flere lokale lærlingeplasser, enten direkte som arbeidsgiver, eller indirekte, ved for eksempel å stille betingelser til bedrifter i anbudskonkurranser.

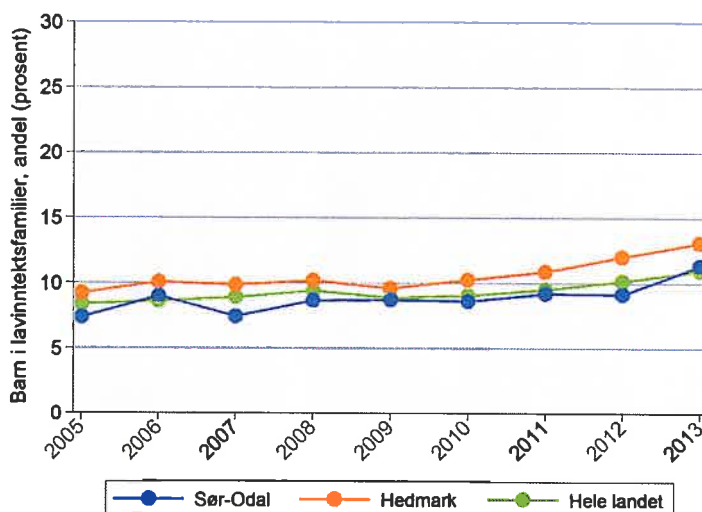
Finn en utvidet artikkel med referanser på www.fhi.no/folkeshelseprofiler

Finn flere eksempler i Helsedirektoratets veivisere for lokalt folkehelsearbeid

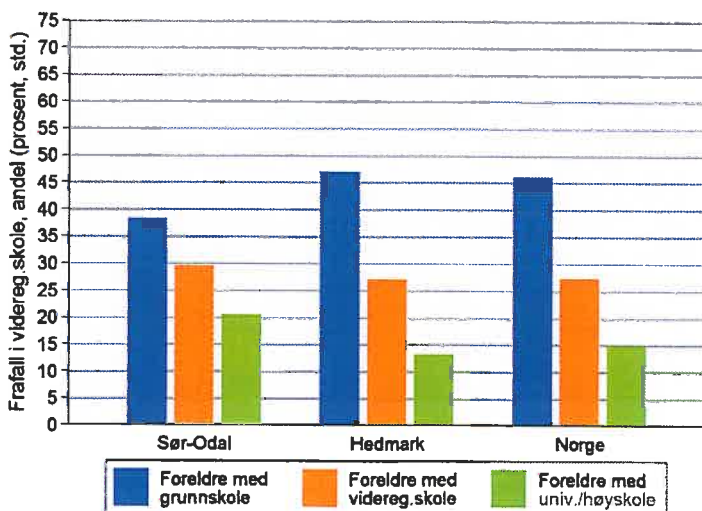
Figur 2. Forventet levealder ved 30 år etter utdanningsnivå (1999 - 2013).

Figur 3. Andelen barn (0-17 år) som bor i husholdninger med lav inntekt.

Figur 4. Andel som har sluttet på/ ikke bestått videregående skole, status fem år etter påbegynt opplæring, etter foreldrenes utdanning (2012-2014).

Folkehelsebarometer for din kommune

I oversikten nedenfor sammenlignes noen nøkkeltall i kommunen og fylket med landstall. I figuren og i tallkolonnene tas det hensyn til at kommuner og fylker kan ha ulik alders- og kjønns sammensetning sammenlignet med landet. For å se på utvikling over tid, se KommuneHelse statistikkbank, khs.fhi.no. Her finnes også statistikk uten alders- og kjønnsstandardisering. Forskjellen mellom kommunen og landet er testet for statistisk signifikans, se www.fhi.no/folkehelseprofiler

- Kommunen ligger signifikant bedre an enn landet som helhet
- Kommunen ligger signifikant dårligere an enn landet som helhet
- Kommunen er ikke signifikant forskjellig fra landsnivået
- Kommunen er signifikant forskjellig fra landsnivået
- Ikke testet for statistisk signifikans
- ◆ Verdien for fylket (ikke testet for statistisk signifikans)
- Verdien for landet som helhet
- Variasjonen mellom kommunene i fylket
- De ti beste kommunene i landet

En «grønn» verdi betyr at kommunen ligger bedre an enn landet som helhet, likevel kan det innebære en viktig folkehelseutfordring for kommunen da landsnivået ikke nødvendigvis representerer et ønsket nivå. Verdiområdet for de ti beste kommunene i landet kan være noe å strekke seg etter. For å få en mer helhetlig oversikt over utviklingen i kommunen kan du lage diagrammer i KommuneHelse statistikkbank. Les mer på www.fhi.no/folkehelseprofiler og se KommuneHelse statistikkbank, khs.fhi.no.

Tema		Indikator	Kommune	Fylke	Norge	Enhet (*)	Folkehelsebarometer for Sør-Odal	
Befolkning	1	Befolkningsvekst	-0,6	0,37	1,1	prosent		
	2	Personer som bor alene, 45 år +	25,0	26,7	25,6	prosent		
	3	Valgdeltakelse 2015	60	60	60	prosent		
Levekår	4	Vgs eller høyere utdanning, 30-39 år	74	79	83	prosent		
	5	Lavinntekt (husholdninger), 0-17 år	11	13	11	prosent		
	6	Innlektsulikhet, P90/P10	2,4	2,5	2,7	-		
	7	Barn av enslige forsørgere	19	17	15	prosent		
	8	Arbeidsledige, 15-29 år (ny def.)	3,2	3,2	2,7	prosent		
Miljø	9	Uføretrygdte, 18-44 år	4,4	3,5	2,6	prosent (a,k*)		
	10	God drikkevannsforsyning	99	85	92	prosent		
	11	Forsyningsgrad, drikkevann	83	80	89	prosent		
	12	Skader, behandlet i sykehus	11,1	11,9	12,8	per 1000 (a,k*)		
	13	Ensomhet, Ungdata	-	17	18	prosent (a,k*)		
Skole	14	Fornøyd med lokalmiljøet, Ungdata	-	66	70	prosent (a,k*)		
	15	Medlem i fritidsorganisasjon, Ungdata	-	59	63	prosent (a,k*)		
	16	Trives på skolen, 10. klasse	80	87	85	prosent (k*)		
	17	Laveste mestringsnivå i lesing, 5. kl.	29	25	25	prosent (k*)		
	18	Laveste mestringsnivå i regning, 5. kl.	33	25	26	prosent (k*)		
Levevaner	19	Frafall i videregående skole	30	24	24	prosent (k*)		
	20	Fysisk inaktive, Ungdata	-	14	13	prosent (a,k*)		
	21	Overvekt inkl. fedme, 17 år	27	25	21	prosent (k*)		
	22	Alkohol, har vært beruset, Ungdata	-	16	14	prosent (a,k*)		
	23	Røyking, kvinner	18	15	10	prosent (a*)		
Helse og sykdom	24	Forventet levealder, menn	76,5	77,4	78,2	år		
	25	Forventet levealder, kvinner	81,3	82,1	82,8	år		
	26	Utdanningsforskjell i forventet levealder	-	5	4,8	år		
	27	Psykiske sympt./lid, primærh.t.j., 15-29 år	140	153	142	per 1000 (a,k*)		
	28	Psykiske lidelser, legemiddelbrukere	143	132	130	per 1000 (a,k*)		
	29	Muskel og skjelett, primærhelsetjenesten	288	280	262	per 1000 (a,k*)		
	30	Hjerte- og karsykdom, beh. i sykehus	15,9	17,4	17,3	per 1000 (a,k*)		
	31	Type 2-diabetes, legemiddelbrukere	45	42	35	per 1000 (a,k*)		
	32	Lungekreft, nye tilfeller	45	53	55	per 100 000 (a,k*)		
	33	Antibiotika, legemiddelbrukere	282	226	229	per 1000 (a,k*)		
	34	Vaksinasjonsdeknning, meslinger, 9 år	97,1	95,3	94,7	prosent		

Forklaring (tall viser til linjenummer i tabellen ovenfor):

* = standardiserte verdier, a = aldersstandardisert og k = kjønnsstandardisert

1. 2014, 2. 2014, i prosent av befolkningen. 3. Avgitte stemmer i prosent av stemmeberettigede. 4. 2014, høyeste fullførte utdanning (av alle med oppgitt utd.). 5. 2013, barn som bor i husholdninger med inntekt under 60 % av nasjonal median. 6. 2013, forholdet mellom inntekten til den personen som befinner seg på 90-prosentilen og den som befinner seg på 10-prosentilen. 7. 2012-2014, 0-17 år, av alle barn det betales barnetrygd for. 8. 2014, ledige per januar mnd. (ny def.) i prosent av befolkningen. Def. avviker fra SSBs. 9. 2012-2014, mottakere av varig uførepensjon. 10. 2014, definert som tilfredsstillende resultater mht. E. coli (der minst 12 prøver er analysert) og stabil drikkevannsforsyning. Omfatter rapportpliktige vannverk. 11. 2014, befolkning tilknyttet rapportpliktige vannverk i prosent av totalbefolkningen. 12. 2012-2014. 13. 2012-2014, u.skole, ganske mye eller veldig mye plaget. 14. 2012-2014, u.skole, svært eller litt fornøyd. 15. 2012-2014, u.skole, medlem ved undersøkelsestidspunkt. 16. Skoleåret 2009/10-2014/15. 17/18. Skoleåret 2012/13-2014/15. 19. 2012-2014, omfatter elever bosatt i kommunen. 20. 2012-2014, u.skole, fysisk aktiv (svett og andpusten) mindre enn én gang i uken. 21. 2011-2014, KMI som tilsvarende over 25 kg/m², basert på selvrapportert høyde og vekt ved nettbasert sesjon 1. 22. 2012-2014, u.skole, drukket så mye at de har følt seg tydelig beruset én gang eller mer i løpet av siste 12 mnd. 23. 2010-2014, fødende som oppga at de røykte i begynnelsen av svangerskapet i prosent av alle fødende med røykeopplysninger. 24/25. 2000-2014, beregnet basert på aldersspesifikk dødelighet. 26. 1999-2013, vurdert etter forskjellen i forventet levealder ved 30 år, mellom de med grunnskole som høyeste utdanning og de med videregående eller høyere utdanning. 27. 2012-2014, brukere av fastlege og legevakt. 28. 2012-2014, 0-74 år, legemidler mot psykiske lidelser, inkl. sovemidler. 29. 2012-2014, 0-74 år, muskel- og skjelettplager og -sykdommer (ekskl. brudd og skader), brukere av fastlege og legevakt. 30. 2012-2014. 31. 2012-2014, 30-74 år, brukere av blodglukosesenkende midler, ekskl. insuliner. 32. 2004-2013. 33. 2012-2014, 0-74 år. 34. 2010-2014. Datakilder: Statistisk sentralbyrå, NAV, Utdanningsdirektoratet, Norsk pasientregister, Medisinsk fødselsregister, Primærhelsetjenestene fastlege og legevakt (KUHR-databasen som eies av Helsedirektoratet), Kreftregisteret, Nasjonalt vaksinasjonsregister (SYSVAK), Vernepliktsverket, Vannverksregisteret, Reseptregisteret og Ungdata-undersøkelsen fra Velferdsforskningsinstituttet NOVA ved HiOA. For mer informasjon, se khs.fhi.no

Sak nr.	Sak	Møtedato
49/2016	Evaluering av kontrollutvalgets møte.	31.10.16

Saksbehandler

- Torgun M. Bakken.

Saksdokumenter

Ingen.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget tar en kort evaluering av dagens møte. Hva var bra og hva kan eventuelt gjøres annerledes?

Forslag til vedtak

Saken legges fram uten forslag til vedtak.

Kontrollutvalgets behandling

Kontrollutvalgets vedtak	
Sign.	Utskrift

Sak nr.	Sak	Møtedato
50/2016	Eventuelt.	31.10.16

Saksbehandler

- Torgun M. Bakken.

Saksdokumenter

Saksopplysninger

Forslag til vedtak

Kontrollutvalgets behandling

Kontrollutvalgets vedtak	
Sign.	Utskrift